

Om biskop Erich Bredal, hans hustru og deres efterslægt - og om nødvendigheden af at konsultere originalkilder

Af Ole K. Rasmussen

7. reviderede udgave, 17. september 2024

Trondhjem-biskoppen Erich Andersen Bredal blev født for mere end 400 år siden. Alligevel er der i kraft af hans uddannelse og position bevaret et væld af informationer om hans voksenliv i mange samtidige kilder. Desværre verserer der også et utal af modstridende og bevisligt forkerte oplysninger om ham og hans familie, både i genealogisk litteratur – herunder diverse leksika – og på utallige Internetsites. Hensigten med denne artikel er derfor at give en kort levnedsskildring for Erich Bredal og hans hustru baseret på referencer og links til sikre kilder og dermed ”luge ud” i de tvivlsomme oplysninger.

Til det formål er der især anvendt primærkilder i form af kirkebøger, skifteprotokoller, ansøgninger, mandtal og kongelige åbne breve m.v. fra de danske (DRA) og norske (NRA) rigsarkiver¹. Overalt, hvor der i artiklen forekommer understregede dateringer, betyder det, at de pågældende dateringer er fuldt dokumenterede enten i det anførte sogns kirkebog denne dag eller i en anden pålidelig kilde, som der i afsnittet henvises til via en nummereret ^{reference} til noterne sidst i artiklen.

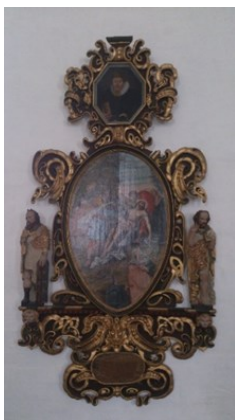
Artiklen giver herudover en oversigt over alle de af parrets efterkommere i tre generationer, som jeg har set bevis for. Enkelte **mulige** efterkommere nævnes også, men er der ikke understregede dateringer eller referencer i de pågældende afsnit, så har jeg **ikke** fundet fyldestgørende dokumentation for dem. Er der hverken bevaret kirkebøger eller udførlige skifter, er kilderne nemlig ofte sparsomme – især på kvindesiden, men også for drenge, hvis de ikke har gået på universitetet eller haft offentligt hverv.

Oversigten er især for oldebørnenes vedkommende ofte begrænset til relativt korte ”stamdata”.

For at lette personhenvisninger er overalt i artiklen anvendt [*Kursiverede, kantede parenteser*], hvori tal henviser til den anførte nummerering af personerne i **efterslægten**, mens VERSALER (A til I) henviser til **øvrige slægtninge**, der er beskrevet i et særskilt afsnit.

Erich Bredals egen familiebaggrund

Erich er søn af sognepræst Anders Rasmussen Bredal og hustru Anne Nielsdatter i Rudkøbing på Langeland. Efter forældrenes død lader Erich i 1630'erne et epitafium opsætte efter sin far i Rudkøbing Kirke, hvor det endnu findes. Jeg ved ikke, om det kun er Erich, der står bag, eller om hans søskende evt. også bidrager til mindesmærket, der menes udført af den kendte træskærmester Jørgen Ringnis, som i netop denne periode virker i Nykøbing Falster², hvor Erich Bredal da er rektor.

Desværre er tekstfeltet nederst på tavlen gået næsten fuldstændigt til i tidens løb, så den ”tydbare” del øverst i feltet i dag stort set er begrænset til bogstaverne [AND?]**REAS BRED**[AL?] [V?]**Æ**[DLE?].

Det ville være interessant, om der skulle findes en afskrift af hele den oprindelige tekst, der evt. kunne rumme væsentlige, nye informationer; men jeg er ikke bekendt med, at en sådan afskrift eksisterer.

Erich Bredals fødsel, skolegang, videregående uddannelse og karriere

Erich Andersen Bredals fødselsdato kan nok fastslås endegyldigt ud fra hans svigersøn Jens à Møinichens boopgørelse.³ Heri ses nemlig anført en sølvkande med inskriptionen **Erich Anderßøn Bredal Ao: d: 3 Martij Mdc & VIII**, dvs. den **3. marts 1608**, der må antages at være Erich Bredals fødsels- eller dåbsdag. Og da det er en torsdag og hverken en søn- eller helligdag, taler det for, at 3. marts 1608 er datoen for hans fødsel snarere end for en efterfølgende dåb i Rudkøbing kirke.

I starten af 1600-tallet har hver købstad én skole opdelt i lektier (klasser), hvor undervisningen til dels foregår på latin. Således også Rudkøbing, hvis latinskole (med kun én lektie) oprettes i 1580⁴. Erich har antagelig sin indledende skolegang der, men en så lille skole kan ikke dimittere elever til universitetet. I 1623 bliver han dog - sammen med sin lidt yngre bror Albert⁵ (*ca. 1610)⁶ - optaget på Sorø Akademi, og herfra bliver de begge immatrikuleret på Københavns Universitet den 13/4 1629⁷.

Erlandsen⁸ har fået byttet rundt på hans uddannelsessteder m.v. og anfører ham som både rektor og magister i 1631 efter studier i Rostock! Det er ikke korrekt. Primærkilderne viser, at han i 1631 bliver hører⁹, og at han aflægger ed i Nykøbing Falster som skolemester den 27/8 1633 i sin alders 26. år¹⁰. Han er dermed født mellem september 1607 og august 1608, hvilket da også stemmer perfekt overens med inskriptionen på den ovenfor nævnte sølvkande.

Erich Bredal forbliver rektor ved Latinskolen i Nykøbing Falster frem til året 1640, dog afbrudt af videre studier fra sommersemestret 1636 i Königsberg¹¹ og fra vintersemestret 1637-38 i Rostock¹².

Den 21. maj 1639 bliver han tildelt magistergraden i København¹³, og allerede dagen efter pålægger kong Christian IV sin lensmand i København, Niels Trolle, at sikre, at så snart Hollænderbyens præstekald (i dag Store Magleby) på Amager måtte blive ledigt, da at lade Erich Bredal prædike for menigheden her før nogen anden og, om han findes egnet, da at kalde ham til dette embede¹⁴.

Embedet i Hollænderbyen bliver dog først ledigt, da sognepræst Heinrich Marsfeld afsættes i 1640¹⁵. I mellemtiden er rektor Bredal den 9/1 1640 blevet kaldet som den første sognepræst (med ret til selv at antage kapellan) til det nyoprettede Vor Frelzers Sogn i den nyanlagte købstad på Amager, Christianshavn¹⁶. Han ordineres den 1/4 1640¹⁷ af Sjællands biskop, Jesper Brochmand, og forbliver i dette embede (hvor han prædiker både på dansk og tysk)¹⁸ indtil den 9/1 1643, hvor Jesper Brochmand beordres til at ordinere ham som biskop i Trondhjems Stift. I Trondhjem afløser han den aldrende Peder Jensen Schjelderup [Skielderup]¹⁹, der dør få år efter. Erich Bredal holder selv ligtaalen over ham den 2/10 1646²⁰. Det er således **ikke** korrekt, når Esmarch anfører, at Peder Schjelderup dør i 1642²¹.

Trondhjems Stift omfatter i 1643 hele det daværende Nordnorge og har en udstrækning på næsten 2000 km. Trondenes præstegæld i Senja [Senjens] Provsti i Nordlandene (med fire residerende kapellanier og i alt ti kirker) hører direkte under domkapitlet i Trondhjem. Det kaldes også Bispens Præstegæld, fordi Trondhjems biskop selv er pastor for præstegældets sogne. Præsten i hovedkirken i Trondenes har titel af vicepastor. Han udpeges af biskoppen selv og lønnes direkte af ham²².

I december 1642 er stiftets kirkelige forhold dårlige. Mange kapellanembeder er ubesatte, og det er svært at gennemføre en tilstrækkelig kirkelig betjening af menighederne såvel i Trondhjems Len som i Nordlandene. De nyudpegede embedsmænd, lensmand Frederik Urne og biskop Erich Bredal, sendes derfor til Trondhjem med udtrykkelig ordre fra kong Christian IV om at få disse forhold bragt i orden²³.

De norske kgl. åbne breve for 1643-1647 er desværre gået tabt i Rigsarkivet en gang i 1700-tallet, så dokumentation fra denne periode er baseret på mere spredte kilder. Det er dog veldokumenteret, at Erich Bredal har sit embede i en af de hårdeste og mest udfordrende perioder i Trondhjems historie:

I 1643 udbryder Torstenssonkrigen/Hannibalfejden mellem Sverige og Danmark-Norge. Den kommer til at ændre magtbalancen i Norden afgørende til Sveriges fordel. Svenskerne er militært overlegne, og

da krigen afsluttes den 13/7 1645 med fredsaftalen i Brømsebro, må Danmark afstå Gotland og Øsel til Sverige og overdrage dem Halland midlertidigt i 30 år samt fritage dem for Øresundstold. Samtidig må Norge for altid afstå Jemtland og Herjedalen. Herved reduceres Trondhjems Stift første gang med tolv præstegæld ($\approx$ pastorater).

I denne periode må Erich Bredal naturligt nok agere meget forsigtigt på grund af den politisk anspændte situation. Da nogle præster i Jemtland i et brev rådspørger ham, om de bør "fly til sin rette og kjære Øvrighed" i den resterende del af Norge eller søge den svenske dronning Kristina om lov til at træde i svensk tjeneste og dermed forblive i deres embeder og menigheder, så svarer han, at det nok vil være klogest af ansøge om at beholde embederne; men af forsigtighedshensyn beder han dem om at returnere svarbrevet til ham.²⁴

Som biskop bliver Bredal en særdeles aktiv og indflydelsesrig embedsmand, der gennemfører vidtrækkende reformer af de gejstlige forhold i stiftet. De første år får han besat en lang række af de præste- og kapellanembeder, som har stået ubesatte hen. Under denne proces får han dog skabt sig en del fjender. De lokale norske præster mener, problemet skyldes, at det er svært at få kvalificerede kandidater, fordi uddannelseskravene er skærpet. De er utilfredse med, at Bredal tilsidesætter deres hidtidige ret til selv at ansætte kapellaner, og de er især vrede over, at han løser problemet ved at ansætte mange danske præster (heraf endda flere af hans egen slægt og vennekreds).

Baseret på nye krav i Christian IV's reces af 1643²⁵ iværksætter Bredal en ambitiøs plan for at styrke undervisningen af ungdommen. Planen øger kravene til præsterne og indebærer bl.a. en strengere eksamination af kandidater til præsteembederne og en tættere kontrol med deres tjenesteudøvelse, end det hidtil har været gældende - med alvorlige konsekvenser, hvis de ikke lever op til kravene.

Præsterne føler sig herved yderligere udfordret og beklager sig gentagne gange over biskoppen, der - nok ikke uden grund - beskyldes for nepotisme. I 1655 opnår de en reel "sejr", da det lykkes dem at få udskiftet Erich Bredals nevø [G] Jens Pedersen Bredal i konrektorembetet med en lokal præstesøn²⁶. Denne sag vender jeg tilbage til i det senere afsnit om Erich Bredals egne danske slægtninge i Norge.

I 1656 afsluttes en anden klagesag med et forlig, hvor præsterne får medhold i, at kapellaner, der én gang er eksamineret (af biskoppen) og kaldet efter kirkeordinansen, ikke igen skal eksamineres ved senere forflyttelser eller forfremmelser.²⁷

Kritikken fortsætter dog, og 4/6 1657 irettesættes biskoppen af kongen med besked om ikke at handle mod kirkeordinansen ved præstekald²⁸. Kongens støtte til biskoppen synes nu at være noget svækket.

I 1657 kaster Frederik III uforsigtigt landet ud i en ny krig i håb om at genvinde de i 1645 tabte områder. Satsningen ender katastrofalt. Efter at svenske tropper går op gennem Jylland og over isen til Fyn og Sjælland, må han den 26/2 1658 underskrive en ny og langt hårdere fredsaftale forhandlet i Roskilde. Danmark må nu også afstå Skåne, Halland, Blekinge, Bornholm og Hven, mens Norge mister Bohuslen og Trondhjems Len inkl. Nordmøre og Romsdal. Bredals nordnorske stift reduceres dermed for anden gang - og denne gang så markant, at Norge klippes over i to separate rigsdele helt adskilt af Sverige.

Gejstligheden i de afståede områder (heriblandt Bredal selv) tilbydes at fortsætte uforandret i deres embeder under svensk styre, men Bredal nægter at bryde sin ed til den dansk-norske konge²⁹. Inden da siges han dog allerede den 19/3 1658 at have ansøgt kongen om at måtte forblive biskop i den tilbageværende (nordlige) del af stiftet³⁰, og efterfølgende får han tilsagn om dette alternativ.

Frederik III udnævner ham nemlig den 11/4 1658 til biskop/superintendent over det resterende stift, dvs. Nordlandene (der på dette tidspunkt også inkluderer Troms og Senja fogderier) og Finmarken³¹. Wikipedia oplyser ellers p.t., at udnævnelsen sker den 16/3, men kongens godkendelsesbrev udstedes altså først den 11/4, og det tager vel ca. en uges tid, før brevet når den lange vej frem til Trondhjem.

Den 19/4 skriver Bredal et nyt brev til kongen, hvori han diskuterer sine fremtidige lønforhold m.v.³²

Svenskerne indtager Trondhjem i dagene omkring den 10/5 1658; men før Bredal med kone og børn drager i "eksil" i Trondenes (hvor han jo er pastor), sender han (iflg. Ludvig Daae) den 15/5 1658 (mens han endnu er i Trondhjem) en tak til kongen for udnævnelsen³³ og foreslår, at det nye stift får tillagt Sunnmøre [Søndmøre], der ellers tilhører Bergen Stift, men – skriver han – indtil 1623 udgjorde en del af Trondhjems Len. Erich Bredal ønsker selv at residere i Herøy [Herø] og begrundet det med, at det ligger praktisk, hvis han hurtigt skal kunne formidle sager mellem Nordlandene og Christiania.

Den 5/6 1658 beder kongen lensmanden og biskoppen i Bergen om at redegøre for, om dette er muligt³⁴. Sagen diskuteres i brevform³⁵, men Bredal får ikke ønsket opfyldt. Dog bevilges han samme dag som løntillæg at nyde indtægter fra Herøy (Sunnmøre) og Buksnes præstegæld (Lofoten).³⁶

Den svenske konge ønsker en endegyldig sejr over Danmark og genoptager derfor krigen i august 1658. I oktober 1658 indleder en dansk-norsk armé imidlertid en belejring af Trondhjem fra landsiden, mens danske skibe beskytter byen fra søsiden. Dele af byen brænder ned, og mange andre bygninger beskadiges. Belejringen lykkes, og den 11/12 1658 er byen atter på dansk-norske hænder.

Trondhjems belejring er beskrevet i dagbogsform af byskriver Jacob Nielsen, hvis optegnelser findes i Nye Danske Magazin bd. 1, pg. 62-64 og pg. 84-86.³⁷ Yderligere informationer om kamphandlingerne og de involverede styrker kan findes i Dr. Yngvar Nielsens bog "Kampen om Trondhjem 1657-1660".

Nyheden om generobringen af Trondhjem når først frem til Erich Bredal adskillige uger senere – vistnok den 4/2 1659, hvor han endnu er i Nordlandene. Bredal oplyser selv at være tilbage i Trondhjem den 8/9 1659³⁸, og han genindsættes som biskop for hele Trondhjems Stift den 9/1 1660.³⁹

Krigslykken vender også i Danmark, hvor en svensk belejring af København slår fejl i februar 1659, og Danmark får forstærkning fra Nederlandene, der – sammen med England og Frankrig – reelt dikterer fredstraktaten i København i maj 1660, hvorved Trondhjems Len og Bornholm igen vender tilbage til Danmark-Norge. Stormagterne vil dog ikke tillade, at Danmark-Norge igen får total kontrol over adgangen til Østersøen. Derfor må de øvrige østdanske landsdele og Bohuslen forblive under Sverige.

Oplysninger i Norsk Biografisk Leksikon kan opfattes, som om Bredal allerede ved hjemkomsten i 1659 beklager sig til kongen over sine hårde økonomiske vilkår og ansøger om at få tildelt tienden for Melhus Præstegæld⁴⁰. Det er dog ikke tilfældet. Ansøgningen sendes nemlig først den 6/10 1660⁴¹, og kongen opfylder hans anmodning⁴². Bredals loyalitet mod den danske konge under krigen har givetvis bidraget til at genoprette hans anseelse hos Frederik III.

Kort efter krigsafslutningen indføres Enevælden. Al magt centraliseres nu hos de danske konger og deres ministre. Det indebærer bl.a., at de norske præster i løbet af de følgende ti år helt fratages retten til selv at udnævne kapellaner. Alle præstekald skal nu være bekræftet af kongen, og biskoppen har indstillingsret. Erich Bredals førhen så kritiserede indflydelse bliver altså nu rigets officielle politik, og hans position forankres derved yderligere.

Efter 1669 svækkes Erich Bredals helbred dog alvorligt. Arnoldus Hansen de Fine (der har tilsagn om det første ledige bispeembede i Norge) bliver derfor den 11/7 1671 udnævnt til hans vicebiskop⁴³.

Nogle har ment, at Bredal dør den 22/2 1672, tre dage **før** Arnoldus Hansen de Fine den 25/2 1672 ordineres i København som biskop.⁴⁴ Det er dog bevisligt forkert, da biskop Bredal i Trondhjem med egen hånd underskriver som vitterlighedsvidne på fru Anna Urups testamente den 26. marts 1672⁴⁵.

Lysaker⁴⁶ skriver, at Bredal dør **den 18. maj**, men citerer her den samtidige præst Melchior Augustinussøn, der dog i begge sine manuskripter "Huus-Cantzellie" og "Ortus et Ocasus Rerum Niderosiensium" skriver, at Bredal dør **natten til den 16. maj 1672** og begravet i Trondhjem Domkirke den 6. juni "med hæderlighed" – og ikke som Lysaker skriver "med herlighed", men tværtimod uden særlig pomp. Bredal var da også (ifølge "Ortus et Ocasus", pg. 4) ivrig fortaler for nedtonede ritualer ved jordpåkastelse.⁴⁷ **NB:** En nu genfundet afskrift af Bredals latinske gravskrift (se side 11) siger dog 17. maj - (måske natten **efter** 16 maj...?).⁴⁸

Om Erich Bredals hustru, Johanna Willumsdatter Rogert (også kaldt Johanne):

Ifølge Bredals gravskrift var han 32 år i ægteskab og dermed gift ca. 1640, antagelig i Nykøbing Falster, men her findes ingen kirkebog fra før 1705. Man har hidtil ment, at hustruen Johannas far, Willum [Andersen?] Rogert, var borgmester i byen, men jeg har dog hverken set bevis for hans patronym eller borgmestertitel i primærkilder. Sejer Kühle antog i Personalhistorisk Tidsskrift, at Willum Rogert var norsk af fødsel,⁴⁹ men det var på fejlagtig baggrund, for den Wilhelmus **Andreæ** Norvagus fra Oslo, hvis optagelse på Universitetet i 1615 Kühle henviser til, var søn af borgmester Anders Nielsen i Oslo⁵⁰ og blev i 1625 præst i Norderhov Præstegæld i Buskerud Fylke i Norge⁵¹. Han var også noget yngre end Johannas far, så hans patronym påviser altså **ikke**, at Willum Rogerts far hed Anders. Men det dog stadig ret sandsynligt! Af Willums tre sønner (se side 7) er sønnen **Anders** nemlig antagelig den ældste, mellemste søn hedder Peder, mens yngste søn, Jens, nok er opkaldt efter sin morfar. Det tyder således på, at Willum Rogert far hed **enten** Anders **eller** Peder – og altså nok mest sandsynligt Anders!

Jeg vil vise, at Willum Rogert dør i 1620'erne, hvorpå enken gifter sig med slotsskriver Jacob Christensen i Nykøbing – der fra 1632 også er ledende medlem i byens købmandslav⁵² og fra 1637 borgmester⁵³. I et brev til lægen Ole Worm i København d. 2. juni 1641 skriver prins Christians livlæge, Henrik Køster, at Erich Bredal er svigersøn til borgmester Jacob Christensen,⁵⁴ der ifølge en inskription fra 1638 i Nykøbing Klosterkirke selv er gift med en Magdalene Jensdatter⁵⁵. Parret har adskillige børn sammen, så hvis Magdalene **er** Willum Rogerts enke, så har Johanna og hendes tre kendte helbrødre altså en række halvsøskende, der alle bliver gift ind i præsteslægter på Lolland-Falster og i Trondhjem!

Mon så ikke Willum selv ved sin død var købmand i byen, så Jacob overtog både Willums enke og forretning ved ægteskabet (før 1628) med Magdalene Jensdatter? Det passer smukt sammen, men det skal selvfølgelig bevises!

Til det formål har jeg illustreret slægterne på næste side. Beviset for teorien er, at der i Norske Registre under datoen 2/9 1713 findes en dispensation for ægteskab i 3. led mellem Johannas barnebarn Helene Cathrine à Møinichen og Jacob Christensens oldebarn Jesse Jacobsen Sadolin.⁵⁶ Diagrammet viser, at den eneste mulige forklaring herpå **må** være, at Magdalene **er** fælles oldemor for dem begge.

Familierelationen afspejles også tydeligt i navngivningen af fem af Johanna Willumsdatters og Erich Bredals tolv kendte børn: Magdalena, Jacob, Ingeborg, Sophia og Christian.

Bispeparrets vel nok første barn, [1] Anne, døbes i København 22/4 1642⁵⁷. Svein Tore Dahl⁵⁸ oplyser med Esmarch⁵⁹ som kilde, at Johanna er født den 9/1 1625. Alderen er ikke helt umulig, selv om jeg umiddelbart ville forvente, at hun var lidt ældre. Det er også pudsigt, at Erich Bredal så får både sin præste- og sin bispeudnævnelse netop på sin hustrus hhv. 15- og 18-års fødselsdag. Esmarchs kilde – hvis en sådan findes – kender jeg ikke, men **er** fødselsdatoen korrekt, så er Johanna altså kun lige fyldt 17 år i 1642 ved sin første dokumenterede barnefødsel, og hun er så blevet gift allerede som 15-årig med Erich Bredal ca. 1640, jævnført gravskriftens oplysning om de 32 års ægteskab.

Uden et sikkert bevis for Johannas fødselsdato vil jeg dog ikke afvise, at hun kan være født **før** 1625.

Lovgivningsmæssigt kan hun godt være blevet gift så ung, da det først er ved Danske Lov i 1683, at den mindste lovlige alder for pigers indgåelse af ægteskab hæves fra 12 til 16 år. Det er dog alligevel lidt usædvanligt, hvis Erich Bredal gifter sig med en så ung pige – men hun har givetvis været et særdeles attraktivt parti, da slotsskriveren/borgmesteren jo var meget indflydelsesrig med et nært forhold til hoffet og ikke mindst til den udvalgte prins Christian, der da residerede i Nykøbing Falster.

Det vides ikke, hvornår hun er død. Hun er endnu i live ved barnebarnet [4.5] Erich Jensen à Møinichens dåb den 11/10 1674 i Brønnøys [Brøndø], hvor hun ses som fadder. Ifølge Knut Esmarchs bog "slægten Bredal" er Johanne Willumsdatter også stadig i live i 1678, og det er antagelig korrekt, da "Johanne sl. M. Erich Bredals" i november/december 1677 ses at skylde 6 daler til boet efter Lourendz Brugmand⁶⁰

Slægtsdiagram

NB: Et eller flere børn i dette kuld på nær **Magdalene** kan i teorien være fra et tidligere ægteskab for Jacob med en ukendt kvinde...

Jacob Christensen "Skriver"

Øverste slotsskriver i Nykøbing Fl. fra før 1629. I 1630'erne er han tillige en ledende købmand i byen, skibsreder og korneksportør. Fra 1637 og til sin død er han også borgmester i byen.

Han dør under en rejse i 1657.

Magdalene Jensdatter

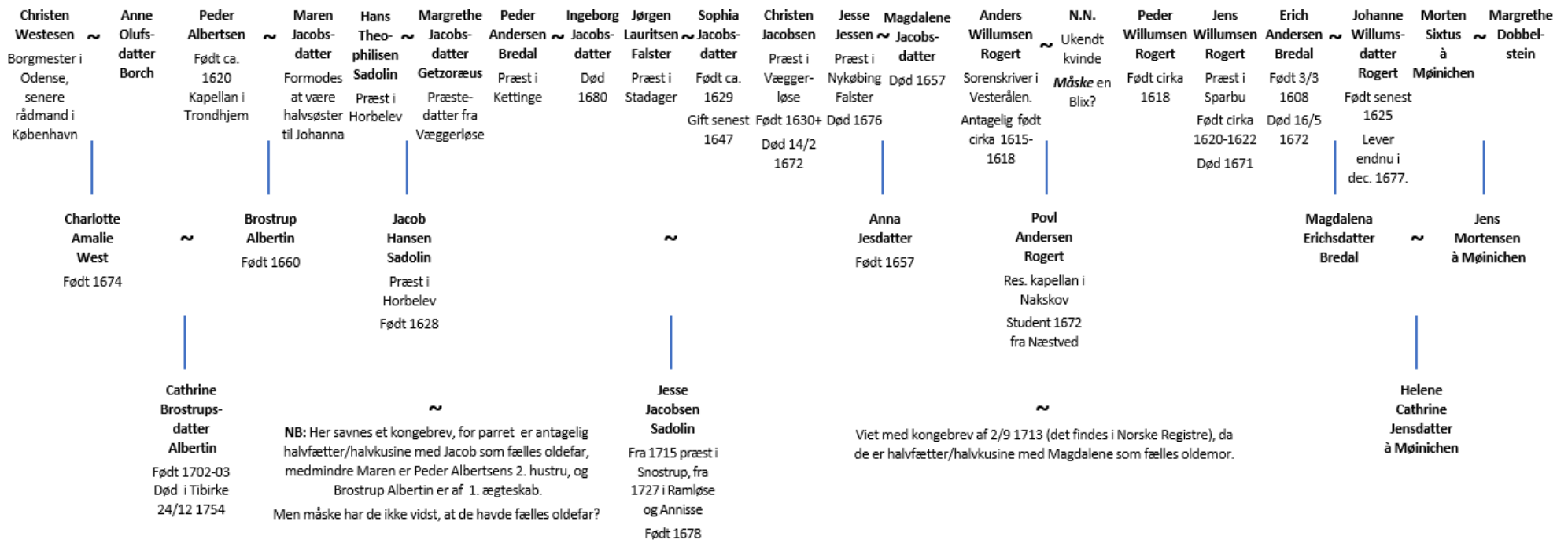
Købmands- & borgmesterfrue.

Dør tidligst ved datteren Magdalenes fødsel, men hun kan dog også godt være død meget senere.

Willum [Andersen?] Rogert

Andreas Erlandsen kalder ham i 1846 "borgmester", hvilket Wiberg og mange andre sidenhen gengiver, men ingen kendte primærkilder synes dog at bekræfte dette.

Antagelig død senest 1626.

Om Johannas og Erichs øvrige slægtninge i Norge:

Før vi går i dybden med bispeparrets efterslægt, vil jeg redegøre for en række af deres øvrige nære slægtninge, der midlertidigt eller permanent slår sig ned i Norge. Adskillige af disse protegeres helt tydeligt af biskoppen. Det tærer de norske præster, der gentagne gange oplever, at Bredal tilgodeser egen slægt og private hensyn på bekostning af deres hidtidige ret til selv at kalde kapellaner og efterfølgere (ofte præsternes egne sønner), når blot kandidaterne opfylder kravene i kirkeordinansen.

Johannas slægtninge:

- A. **Anders Willumsen Rogert** er nok den ældste af Johannas brødre. Som den eneste kommer han hverken på Herlufsholm eller Universitetet, hvilket fx kan skyldes, at han henimod 1630 allerede er for gammel til at påbegynde en akademisk uddannelse, hvorfor stedfaren i stedet får ham ind i sin egen profession som skriver. Anders må dog have gode evner, for allerede i 1650 ses han som sorenskriver i Vesterålen⁶¹. Det er en vigtig stilling, der kræver modenhed og erfaring, og han må derfor være mindst 30 år gammel på det tidspunkt, og er han ældre end broren Peder, der menes født ca. 1618 og kommer på Herlufsholm ca. 1632, så er han altså født ca. 1616-17 eller endnu tidligere. Faren, Willum, er så nok blevet gift med Magdalene senest 1615, hvilket yderligere bekræfter, at han *ikke* er den Wilhelmus Andreæ, der begynder at studere i København fra 1615.

I 1665 afskediges Anders – *måske* pga. ”sine vrang domme och u-billig adferd”⁶² – og Vesterålen og Andenes slås sammen til ét sorenskriverdistrikt med Lyloff Jørgensen som ny sorenskriver⁶³. I 1666 bor Anders i Bø med to små sønner, Villum (8 år) og Thomas (7 år).⁶⁴ Han har også en ældre søn, Povl (”Pavlus Andreæ Rogertus”), født i 1650 eller 1651, der tildeles adskillige stipendier på skolen i Trondhjem mellem 1659 og 1667.⁶⁵ Povl bliver student i Næstved i 1672⁶⁶, hvor han sandsynligvis har boet ved sin fætter [2] Willum, som da er sognepræst der i byen. Povl bliver selv residerende kapellan i Nakskov-Branderslev - og i en årrække også sognepræst i Lille Løjtofte⁶⁷.

Anders kaldes stadig sorenskriver ved et tingsvidne 25/6 1666, hvortil han den 21. januar citerer et brev fra præsten Claus Mogensen Blix i Buksnes, som deri kalder ham *sin velærede og kære svoger!*⁶⁸ Anders’ første og p.t. ukendte hustru *kan* dermed evt. tænkes at være af Blix-slægt.

Af skatteregnskaber ses, at Anders indtil 1672 bor på gården Haugsnes [Hogsnes] i Bø i Vesterålen⁶⁹, i 1673 er han nok gift med Jon Andersens enke, Anne⁷⁰ og er flyttet til hendes gård Hovden i Bø.⁷¹ Her finder vi ham endnu i året 1687⁷², men ikke i 1688⁷³, så han er antagelig død i 1687 eller 1688.

- B. **Jens Willumsen Rogert** immatrikuleres i 1642 på Københavns Universitet, hvor en anden bror, Peder, i forvejen er immatrikuleret i 1638. De har begge gået på Herlufsholm og er dokumenteret i studenterfortegnelsen herfra⁷⁴ og i universitetsmatriklen⁷⁵. Peder har jeg dog aldrig set nævnt i Norge, og jeg kender intet til hans evt. hustru og børn.

I 1645 opholder Jens sig som studiosus hos sin søster og svoger på bispegården i Trondhjem⁷⁶. Det er antagelig hans (senere?) hustru, Anne Nielsdatter Balg, der her også ses anført på opgørelsen af kopskatten. Hvis de allerede da er gift, tyder det på, at Jens nok er født senest omkring 1620.

Efter fire år som famulus hos Erich Bredal returnerer Jens til latinskolen i Nykøbing Falster, hvor han ”tjener for en hører” i tre år til en ringe løn. Han søger herefter tilbage til Norge, hvor han i tre år er personlig kapellan for sognepræsten Jørgen Hansen i Sparbu [Sparbo], før han – efter egen ansøgning og med Erich Bredals anbefaling – den 17/4 1654 opnår tilsagn om at måtte blive sognepræst i Sparbu ved forgængerens død⁷⁷. Jørgen Hansen dør i 1658⁷⁸.

Jens er stadig sognepræst i Sparbu den 26/2 1671. Kapellanen, Ole Jensen Parelius (hvis hustru, Maren Nielsdatter Balg, menes at være søster til Jens’ hustru, Anne⁷⁹), får nemlig denne dag bekræftet sin ekspektance på kaldet, når Jens Willumsen dør eller på anden måde lovligt afgår⁸⁰.

Joh. E. Brodahl⁸¹ påviser (via kirkeregnskaberne), at "Hr. Jens Willumsen" dør allerede i 1671, hvor der den 17/4 ses registreret betaling for sognepræstens begravelse⁸². Det kan heraf konkluderes sikkert, at Jens Willumsen dør i perioden februar-april 1671 – og antagelig i første halvdel af april.

- C. **Christen Jacobsen**⁸³, Johannas halvbror, immatrikuleres i København i 1649⁸⁴ og anføres da som Christiernus Iacobæus Falstrius fra Trondhjem, hvor han nok har opholdt sig en tid ved bispeparret.
- D. **Maren Jacobsdatter**, Johannas *formodede* halvsøster, må også være taget til Trondhjem – måske sammen med sin bror [C] Christen. Hun bliver i hvert fald nok sidst i 1650'erne gift med kapellanen ved Vår Frue Kirke, Peder Albertsen – se det senere afsnit om bispeparrets børn.

Intet tyder på, at Willum Rogert var borgmester, mens det altså er veldokumenteret, at Johannas stedfar, Jacob Christensen, senest fra 1637 var borgmester og reder, og at han som købmand i 1653 eksporterede korn til Norge⁸⁵. Det er derfor ikke underligt, hvis hele flokken af halv- og helsøskende, heriblandt Johanna, er blevet betragtet som "borgmesterbørn", både i Norge og i Nykøbing Falster.

Erichs slægtninge:

- E. Biskoppens fætter **Niels Pedersen Bredal** er præstesøn fra Egense på Fyn⁸⁶. Omkring år 1650 udnævnes han af Erich Bredal til vicepastor i Trondenes præstegæld i Nordlandene⁸⁷, og det er han sandsynligvis endnu, da biskop Bredal i 1658 selv ankommer med sin familie til Trondenes.

Ludvig Daae skriver ellers – om end tvivlende, da hans kilde er en memorial forfattet hele 57 år senere (i 1715) af Erich Bredals sønnesøn [7.4] Thomes – at biskoppen ved sin ankomst skal have fundet embedet ledigt pga. vicepastorens nylige død. **NB:** Wiberg citerer også denne oplysning!

Den må dog bero på en misforståelse fra Thomes' side. Han har aldrig selv kendt sin farfar, der dør tolv år før hans fødsel, og han har velsagtens sin viden om biskoppen fra sin da afdøde far, [7] Peder, der selv kun er ca. syv år gammel ved sin og familiens ankomst til Trondenes i 1658.

Ludvig Daae konstaterer da også selv, at Thomes' beskrivelse på flere væsentlige punkter er unøjagtig⁸⁸. Historikeren Dr. Yngvar Nielsen bemærker ligeledes (om end i anden sammenhæng), at Thomes Pedersen Bredal ikke altid beskriver tingene helt troværdigt⁸⁹.

Når Thomes tydeligvis overdriver sin farfars ophold og ikke mindst hans arbejde for finnemissionen i Nordlandene, så kan det naturligvis skyldes, at han kun har andenhånds information. Men det kan også spille ind, at Thomes, der i 1715 er vicelagmand i Nordlandene og sidenhen bliver både kammeradvokat, virkelig lagmand og virkelig justitsråd, søger at positionere sig selv hos kongen ved at henvise til sin farfars mange fortjenstfulde bedrifter i rigets tjeneste.

Når jeg ikke tror på, at vicepastoren i Trondenes er død, så skyldes det mandtallet for Tromsø præstegæld dateret den 27/6 1666, hvoraf det fremgår, at Niels Pedersen Bredal stadig er i live og da er blevet sognepræst i Tromsø og varetager mandtallet. Af hans indberetning om kirken og præstegården fremgår, at han selv har overtaget præstegårdsinventaret i Tromsø i 1659, som dermed enten må være året, hvor han forflyttes fra Trondenes til Tromsø eller maksimalt er ét år efter den forrige Tromsøpræsts eventuelle død⁹⁰.

Hans efterfølger som vicepastor i Trondenes, **Jens Jensen Bull**, er fætter til Niels Pedersen Bredals hustru, Lucie Jørgensdatter Bull⁹¹. Bull overtager præstegårdsinventaret den 3/7 1659⁹², og da Niels Pedersen Bredal stadig lever, er der ingen enke, der bebor præstegården i sit nådsensår. Spørgsmålet er derfor kun, om Bull overtager præstegården efter Niels Pedersen Bredal eller efter Erich Bredal. Biskoppen bekræfter overdragelsen til Bull, men bekræftelsen er udateret, så jeg ved ikke, om den skrives *før* han forlader Trondenes, eller om den først er tilføjet, efter at han er tilbage i Trondhjem, hvortil han som nævnt er ankommet senest den 8/9 1659.

Jens Bulls efterfølger som vicepastor, Hr. Oluf Feld, indberetter den 19/5 1665 mandtallet for Trondenes⁹³. Hans kapellan og senere efterfølger, Rasmus Arvesen Warberg, indberetter den 6/8 1666 (under vicepastorens fravær pga. en rejse til Bergen) et fornyet mandtal (udskrevet pga. hastige ændringer i befolkningstallet)⁹⁴, hvilket Oluf Feld selv skriftligt forklarer den 11/10 1666⁹⁵.

Det er altså muligt, at Niels Pedersen Bredal først forflyttes, da hans fætter Erich Bredal ankommer til Trondenes i 1658. Niels Pedersen Bredal er præst og provst i Tromsø helt frem til sin død i 1697.⁹⁶

Ovenstående passer med, at den forrige sognepræst i Tromsø, Lauritz Nielsen Arctander, menes at være død som præst i 1659 (det angav præstetavlen) til Tromsø, hvor han har været fra 1645. Han er antagelig⁹⁷ slægtning til Niels Pedersen Bredals svigermor, Ellen, der er datter af pastor Samuel Lauritzen Arctander i Stjørdal [Størdalen] og barnebarn af Lauritz Nielsen Arctander fra Kvernes⁹⁸. Thomes Bredal må have misforstået hvilken præst, der er død, da Erich Bredal kommer til Trondenes, og at det i stedet er en omrokering mellem de to præstegæld, der finder sted.

Det fremgår i øvrigt ikke, om Niels Pedersen Bredals forflyttelse sker efter eget ønske; men i sin indberetning i 1666 udtrykker han en skarp kritik af sin fætter og foresatte, biskop Bredal, som han mener kræver en større andel af Tromsøkirkeens tiender, end hans forgængere har gjort, hvilket betyder, at kirkens – og Niels Pedersen Bredals egne – økonomiske forhold derfor er tilsvarende ringere, end de burde være⁹⁹.

I 1671 er det helt slut med præsternes mulighed for selv at udnævne kapellaner og efterfølgere. Alle kald skal nu være bekræftet af kongen. Efter tronskiftet i 1670 pålægges alle præster at genansøge kongen om deres stilling (og ved samme lejlighed at betale en afgift for ulejligheden)¹⁰⁰. Niels Pedersen Bredal får selv sin ansættelse i Tromsø "genbevilliget" den 13/7 1671.¹⁰¹

Erich Bredals storebror Peder Andersen Bredal¹⁰² er præst i Kettinge på Lolland 1625-1660, og bliver i sit 3. ægteskab gift med Johannas halvsøster Ingeborg. Fra sit første ægteskab har han adskillige universitetsuddannede sønner, hvoraf to, Peder og Jens, i starten af 1650-erne slår sig ned i Trondhjem nær deres farbror:

- F. **Peder Pedersen Bredal** bliver residerende kapellan til Trondhjem Vår Frue Kirke den 12/9 1652, hvor han efterfølger den netop afdøde Niels Pedersen Schjelderup (en søn af Erich Bredals forgænger som biskop, Peder Jensen Schjelderup).

Den 13/9 1653 bliver Peder trolovet og 23/10 gift med Niels Schjelderups enke, Anna, der er datter af byens borgmester Anders Helkand.

Da Vår Frue Kirkes sognepræst dør i 1657, bliver Peder med farbroren Erich Bredals og svigerfaren Anders Helkands støtte – trods modstand i gejstligheden – i hast indsat som ny sognepræst¹⁰³. Han har dette embede frem til sin død i 1664. Peder og Anna får fem børn: Niels (*3/8 1654), Søfren (*2/8 1655), Karen (*13/7 1656), Peder (*21/11 1657) og Boel (*25/11 1658)¹⁰⁴.

Anna har i forvejen børnene Peder (*9/3 1644), Karen (*31/3 1645), Anna (*7/5 1647), Anders (*24/4 1648), Jens (*19/7 1650) og Rasmus (*3/3 1652) fra sit ægteskab med Niels Pedersen Schjelderup.

- G. **Jens Pedersen Bredal** bliver konrektor i Trondhjem 1653-1655, men kommer i konflikt med en norsk rival til jobbet (Mogens Hansen Blix) og absenterer sig på en måde, der tvinger ham til at afstå hvervet og returnere til Danmark¹⁰⁵. Han videreuddanner sig derefter i Tyskland og Frankrig. Jens bliver sidenhen gift med Helvig (hvis bror, Jacob Borchardsen¹⁰⁶, er præst i Alsted-Fjenneslev). Parret slår sig ned i Ringkøbing, hvor Jens fra 21/12 1664 og til sin død i 1674 er borgmester.

Selv efter at Jens har forladt Norge, er Erich Bredal med til at sikre ham en indtægt fra nogle norske kirker¹⁰⁷. Erich Bredal låner ham også selv penge, som han dog aldrig får tilbage.¹⁰⁸

En søster til Erich Andersen Bredal må have været gift med en Hans [Olsen?] i Nysted på Lolland.¹⁰⁹ Dette par har tre kendte børn: Ole, Anne og Anders:

Ole og Anne kommer begge til Norge, og de anvender begge navnet Nysted som slægtsnavn for sig selv og for Oles efterslægt.

Anders Hansen (†10/9 1706, Nysted) er fra 1687¹¹⁰ og til 1703¹¹¹ byfoged i Nysted. Han omtales udførligt i 1703 i et skifte efter rådmand Hans Jørgensen Stær i Nykøbing Falster.¹¹² Anders' datter Mette døbes 25/9 1664 i Nysted.

Annes svigermors fornavn kendes ikke, men da Oles, Annes og Anders' ældste døtre alle tre hedder Mette, må det anses for givet, at biskoppens søster hedder **Mette Andersdatter Bredal**.

Mettes mand anføres af mange som værende borger i Nysted. Der kendes faktisk en Hans Olufsen, der har borgerskab i byen¹¹³, men han dør allerede i 1635, og da hans enke hedder Ingeborg Hansdatter, så **kan** det jo ikke være ham, medmindre alle tre børn er født, og moren Mette derefter er død **før** 1635. Og da Anne føder sine tre yngste børn imellem 1680 og 1685, så tror jeg **ikke** på denne mulighed.

Som præstedatter med seks brødre, hvoraf fem bliver præster, er det ikke utænkeligt, at Mette selv bliver gift ind i en præsteslægt. Det kunne fx være tilfældet, hvis Hans [Olsen?] er søn af Nystedpræsten Ole Thomesen Stud, der dør i 1618¹¹⁴. Faktisk kunne det så være en reference til et slægtsnavn, når Ole Hansen i den biografiske indledning i 1. bind, 2. hæfte af digterpræsten Peter Dass' skrifter¹¹⁵ kaldes "Studiosus", skønt han – mig bekendt – ikke vides at have været indskrevet på noget universitet. **NB:** Jeg har dog **ikke** fundet beviser for denne spekulative teori, og Mettes ægtemands familiemæssige baggrund må fortsat anses for at være ukendt.

Wikipedia og diverse slægtssider skriver, at Mette flytter til Norge. Det savner jeg at se et bevis for! Nogle anfører endda også - dog altid uden kilder - vidt forskellige dødsår for både Mette og Hans "Nysted" i Norge, ligesom mange anfører, at begge børnene Ole og Anne er født dér. Det sidste er i hvert fald ikke korrekt, hvis Peter Dass' svar til Ole Hansen Nysted¹¹⁶ ellers er til at stole på.

Jeg har hverken set Hans "Nysted" eller hustruen Mette omtalt i norske kilder. Mette er fx ikke nævnt i Bispegården ved kopskatten i 1645, og ingen af dem ses nævnt som vidner til hverken nevøen Peder Pedersens børns eller nogen af biskoppens børnebørns dåb.

Jeg finder det således sandsynligt, at Ole og Anne **begge** er født i Nysted, og at de (måske efter forældrenes død?) som børn eller unge kommer til Norge – eventuelt allerede ca. 1652 sammen med deres to fætre [F] Peder og [G] Jens Pedersen Bredal fra nabosognet Kettinge, blot tre km fra Nysted? De bryder i hvert fald alle fire op fra Lolland og rejser til Trondhjem, hvor de slår sig ned og protegeres af deres morbror/farbror.

H. **Ole Hansen Nysted** får borgerskab i Trondhjem og bliver nordlandshandler i Ofoten. Han bliver gift med Cathrine Christensdatter Seested og arver en andel af handelsstedet Liland fra sin svigerfar.

Hans morbror, Erich Bredal, låner ham penge til forretningen, men den går skidt. Ved Ole Hansen Nysteds død i 1679 er han fallit og har ikke kunnet indfri pantebrevet, som ved biskoppens død først overgår til hans enke, Johanna Willumsdatter, men som der senere bliver gjort udlæg i.¹¹⁷

Oles ældste søn, Hans, og to yngste børn, Christen og Helene Cathrine (opkaldt efter deres morfar og mormor) flytter sidenhen til Danmark - til Bredalslægtens oprindelige hjemstavn omkring Vejle og Horsens - mens hans ældste datter, Mette, bliver gift i Norge¹¹⁸.

I. **Anne Hansdatter Nysted** bliver gift første gang med den førnævnte kapellan i Trondenes, Rasmus Arvidsen Warberg, som ved Oluf Felds død selv bliver vicepastor i præstegældet. Parret får to fælles børn, der begge kendes: Mette Rasmusdatter og Hans Rasmussen Warberg.

Ved Warbergs død bliver [F] Peder Pedersen Bredals stedsøn Anders [Nielsen Schjelderup], der indtil da er øverste hører i Trondhjem, den 23/11 1677 kaldet af biskop Pontoppidan og 13/1 1678 af kongen bekræftet som ny vicepastor sammesteds.¹¹⁹ Måske ordineres han dog først i 1679¹²⁰.

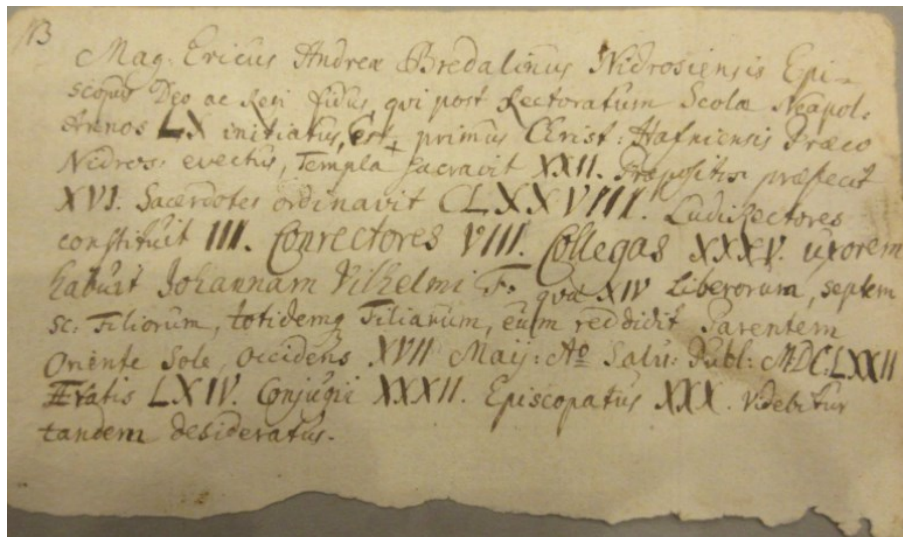
Han gifter sig med enken Anne Nysted, som han antagelig kender i forvejen, da hun jo er hans stedfars kusine. De får tre børn mellem 1680 og 1685: Rasmus, Niels og Anne Cathrine Schjelderup.

Fakta, teorier og "skrøner" om bispeparrets børn:

Ifølge Trygve Lysaker og Norsk Biografisk Leksikon¹²¹ har biskop Erich Andersen Bredal syv sønner og syv døtre med hustruen Johanna. Ti af disse børn skulle være født før 15/5 1658 og da alle være under 15 år gamle. Lysaker henviser selv til en inskription på biskop Bredals kiste.

Ved de historiske udgravninger i Trondhjem Domkirke er der dog ikke registreret oplysninger om en gravskrift for Bredal, og der findes i dag hverken en kisteplade eller et epitafium bevaret i Trondhjem.

Den nu fundne afskrift i Gerhard Schønnings arkiv er imidlertid mange år ældre end de arkæologiske udgravninger af kirken og må formodes at stamme fra perioden før kirkens brand i 1708, hvor kirkens inventar gik tabt, og det er givetvis den samme tekst, som Lysaker dog kun citerer i uddrag.

Afskriften af Erich Bredals epitafium eller kisteplade bekræfter, at han ved sin død var i sit ægteskabs 32. år og i sit 30. år som biskop, samt at parret fik fjorten børn, syv sønner og lige så mange døtre. Disse oplysninger må vel antages at være korrekte, da enken jo kender ægteskabets længde samt antallet og kønsfordelingen af deres børn!

Lysakers oplysning om børnenes alder i maj 1658 **er** dog ikke helt korrekt, hvis datteren [1] Anne er talt med, for hun er da netop fyldt 16 år.

Oplysningen **kan** derimod godt være korrekt, hvis hun senest som 16-årig foråret i 1658 bliver gift med rektor Niels Andersen Schytte og bliver tilbage sammen med ham i Trondhjem under det svenske styre i perioden 1658-59, mens biskoppen er i Trondenes med kone og ti **øvrige** børn.

Et ægteskab som 16-årig er ikke usædvanligt på den tid og kan altså derfor ikke umiddelbart afvises. Ellers kan hun jo også tidligst være blevet gift ca. 1660, og hun når at få mindst fem eller seks børn med Niels Schytte, før han dør i 1667. Se [1] Anne. (Måske er der dog et tvillingepar blandt børnene).

Samme leksikon oplyser i øvrigt også, at bispeparrets børneflokk ved Bredals tilbagekomst til Trondhjem (senest 8/9 1659) er forøget med yderligere ét barn født under "eksilet" (*1658-59).

Sidstnævnte udsagn er antagelig baseret på Erik Bredals brev til kongen den 6/10 1660¹²², hvori han oplyser da at have elleve umyndige børn (måske ekskl. Anne, da hun er bortgift). Mindst ét af disse børn kan dog i så fald godt være født **efter** tilbagekomsten i september 1659, men før oktober 1660. 29/12 1663 har parret stadig kun tolv børn¹²³ heraf fem **personlig** myndige (dvs. > 18 år, da ingen af dem kan være fyldt 25 år og **fuldmyndige**). De øvrige syv er umyndige, dvs. drenge under 18 år eller piger uanset alder. De fem ældste drenge burde så være født **mellem** 6. oktober 1642 og 29. december 1645 og fyldt 18 år mellem oktober 1660 og december 1663. Det kræver mindst ét par tvillinger eller trillinger blandt de drenge, der er født i 1640'erne, hvis aldersoplysningerne er præcise og skal tages helt bogstaveligt!

Jeg har selv kun set syv sønner og fem døtre sikkert dokumenteret, heriblandt seks sønner og to døtre, der alle med sikkerhed er født **før** 1658, samt en datter (Sophia), der ses som fadder i 1674 og dermed nok også er født **senest** 1658. De sidste tre ses første gang anført som faddere i 1675 (Christian) og i 1679 (Ingeborg og Johanna) og **kan** dermed godt være født i 1659 – pigerne endda nogle få år senere.

Konklusionen er derfor, at der stadig mangler to af de i alt syv piger. Det er dog ikke givet, at de er blevet voksne – de kan meget vel tænkes at være døde som spæde og/eller før farens død i 1672.

Diverse forslag fra litteraturen til mulige andre børn af Erich Bredal og Johanna Willumsdatter Rogert:

- **Esmarch** antog, at en **Karen Erichsdatter Bredal** omkring 1660 var gift med foged på Helgeland Jesper Hansen. Antagelsen byggede på en gisning af S.H. Finne-Grønn i *Norsk Slekthistorisk Tidsskrift*, bind I¹²⁴ vedrørende skiftet i 1678 efter foged Jesper Hansen på Kaupanger Gaard i Sogndal¹²⁵. Artiklen var dog fra 1927, og allerede i 1932 påviste Henning Sollied i bind III af samme tidsskrift (redigeret af S.H. Finne-Grøn), at fogedens hustru i stedet **var** Karen Erichsdatter **Blix**, født 14/11 1620, der ifølge kirkebogen døde 6/4 1702 og blev begravet 11/4 1702 fra Korskirken i Bergen.

Esmarch refererede også til G.F. Heibergs bog fra 1941 *Slekten Heiberg – genealogiske oplysninger og personalhistorie* s. 230. Det er en **udvidet** stamtavle i forhold til originaludgaven fra 1907, men G.F. Heiberg må have overset, at de **eksisterende** oplysninger om Karen Eriksdatter Bredal var forkerte, for i den udvidede udgave 1941 er hun stadig – **fejlagtigt** – anført som Jesper Hansens hustru!

- En **NN Erichsdatter Bredal**, der nævnes som muligvis værende gift med kapellan ("andenpræst") Peder Albertsen [Albrigtsen] til Vår Frue Kirke i Trondhjem. Han optages på Københavns universitet i 1640 og er dermed antagelig født ca. 1618-1622. Ifølge Norske Registre, har han i Trondhjem bygslet (lejet eller fæstet) en ejendom til sin hustru, **[D] Maren Jacobs Datter**¹²⁶. Andreas Erlandsen kalder korrekt hans hustru **Maren**, mens WikiStrinda¹²⁷ kalder hende **Karen**. Sidstnævnte må være forkert, medmindre Peder Albertsen har været gift to gange, hvilket jeg ikke har set bevis for.

NB: se dog slægtsdiagrammet på side 6, hvor dette er anført som en teoretisk mulighed.

Navnet Karen kunne ellers have været et udmærket bud på hustruens navn, da deres barnebarn hedder Cathrine (der er en almindelig latinisering af navnet Karen).

Det skal dog påpeges, at den manglende dispensation, der fremgår af diagrammet, ikke er **bevis** for, at Peder Albertsen har været gift to gange. En anden, simpel og realistisk mulighed er nemlig, at de to danske ægtefæller, Jesse Jacobsen Sadolin og Cathrine Brostrupsdatter Albertin, simpelthen ikke selv har været klar over, at de var halvfætter/halvkusine, da deres oldeforældre jo var gift i Norge, og der næppe har været mange direkte relationer mellem de 4 generationer.

Peder Albertsen dør 22. september 1672. Hans hustru, **[D] Maren**, er nok tidligst født omkring 1620, men mere sandsynligt i 1630'erne, hvis hun som antaget er mor til Brostrup Albertin, der er født i 1660.

På sit dødsleje udsteder Peder Albertsen en obligation¹²⁸ (en pantsætning af sit savbrug) til Johanna, sl. Erich Bredals [enke], som han i teksten omtaler som "min kiære søster".

Som allerede påvist i afsnittet om Johanna Willumsdatter Rogerts egen slægtsbaggrund på side 5 og 6 så er der dog nu bevis for, at hendes mor, Magdalene Jensdatter, efter Willum Rogerts død har giftet sig igen med Jacob Christensen i Nykøbing Falster, der senest fra 1637 selv er borgmester i byen. Det betyder dermed, at Peder Albertsen med meget stor sandsynlighed er gift med Johannas halvsøster, og løser i så fald gåden om, hvorfor han kalder Johanna sin "søster", da dette er en ret almindelig omtale af en svigerinde (versøster).

Maren er det eneste af Johannas halvsøskendes navne, der ikke genfindes blandt bispeparrets egne børn. Derfor (og fordi Maren nok bliver gift sidst) er hun sandsynligvis yngst. Bemærk også, at navnet Magdalene jo nok mere er et opkald efter Johannas mor end efter hendes halvsøster.

Gyldendals *Den store Danske* citerer *Dansk Biografisk Leksikon*, 3. udgaven¹²⁹, der kalder Peder Albertsens hustru **Maren Willumsdatter Rogert**. Dette navn **er** altså en regulær fejl, om end slægtsrelationen er **næsten** korrekt, i og med Maren er Johanna Willumsdatters **halvsøster**. Samme fejl ses gentaget på "Danmarks Nationalleksikon", det digitale Lex.dk på Internettet.

Hermed kan det altså endegyldigt afvises, at Peder Albertsen skulle være gift med en af bispeparrets "ukendte" døtre.

- **Erlandsen** skriver, at bispeparret skulle have 17-18 børn. Han har givetvis ikke haft kendskab til gravskriften og har antagelig medregnet både Esmarchs "to manglende døtre" samt mindst tre andre børn, der meget vel kunne tænkes at være følgende:

- a) En Niels, født før 1658, nemlig den Nicolaus Bredallinus, der indskrives på Københavns Universitet fra Næstved skole i 1674 sammen med Erich Bredals søn [8] Jochum¹³⁰.

Det var nærliggende at tro, at de to drenge var brødre, da der ikke kendes nogen anden Bredal på Næstvedegnen, der synes at passe som far til denne Niels i 1650-erne. Jeg har dog ikke set Niels omtalt andre steder hverken før eller senere, og da hans patronym ikke kendes, så kan man **ikke** på et så spinkelt grundlag identificere ham som biskoppens søn.

Meget taler da også for, at han er den i 1664 døde Trondhjempræst [F] Peder Pedersen Bredals søn, Niels (født 3/8 1654 og velsagtens opkaldt efter sin mors afdøde første mand), der så er flyttet med sin fars fætter til Næstved, og som herfra indskrives på universitetet som 20-årig.

- b) En Peder Bredal (der nævnes som medikus i Trondhjem i 1698¹³¹) har også været nævnt som en mulig søn af biskoppen. Det er dog meget usandsynligt, da biskoppen jo i forvejen har en søn i live med navnet Peder. Et godt bud kunne være, at denne medikus i stedet er identisk med biskop Bredals grandnevø Peder, (præsten [F] Peder Pedersen Bredals søn), der - som anført på side 9 - er født 21/11 1657.
- c) Nyerup & Kraft: *Almindeligt Litteraturlæxikon* (1820)¹³² nævner endnu en søn, Thomas Bredal, men det er en fejl, da han – som vist nedenfor – er Peder Erichsen Bredals søn [7.4] Thomes.

Disse tre "sønner" kan dog nu alle afvises, da vi kender alle gravskriftens 7 sønner med sikkerhed!

De to manglende piger må enten være døde som børn eller unge **før** 1664 eller være født mellem 1664 og 1672, men ikke fundet registreret, hvilket fx kan skyldes, at de er døde tidligt, men det er altså ikke påvist. Dette spørgsmål må derfor fortsat henstå ubesvaret.

Da bispeparret både efter ca. 20 og 24 års ægteskab har tolv børn, hvoraf ingen tilsyneladende er født mellem oktober 1660 og januar 1664, så finder jeg det dog mindre sandsynligt, at de **efter** 1664 på ny skulle have fået endnu to børn. Jeg finder det derfor mest sandsynligt, at parret ved biskoppens død nok kun **har** de tolv kendte børn i live, og at de to resterende, ukendte døtre altså må være døde helt små eller unge **før** 1664.

Erich Andersen Bredals og Johanna Willumsdatter Rogerts efterslægt:

I det følgende oplystes – så vidt det har været mig muligt ud fra tilgængelige primærkilder – parrets **dokumenterede** tolv børn, 57 børnebørn og 153 oldebørn. Herudover er anført et lille antal **ikke fuldt dokumenterede** børne- og oldebørn, der altså eventuelt kan være ukorrekte. Trods det store antal fundne efterkommere er listen dog næppe komplet.

Bemærk, at den anvendte nummerering af efterslægten **kan** afvige fra korrekt aldersrækkefølge i slægtsgrene, hvor ikke alle data kendes. Nummereringen er primært anført for at lette referencer.

Erich Bredals og Johanna Willumsdatter Rogerts identificerede tolv børn og deres efterslægt er:

1. **Anne Erichsdatter Bredal** (*1642 (døbt 22/4), Vor Frelser Kirke, †6/6 1686, begr. 13/6, Vega). Antagelig opkaldt efter sin farmor. Anne er – som det eneste af biskoppens børn – døbt i Vor Frelser Kirke i København, hvor Erich Bredal er sognepræst 1640-42. Anne må være parrets første barn.

Anne bliver gift 1. gang mellem 1657 og 1660 med rektor ved Trondhjem Katedralskole, magister Niels Andersen Schytte (slægtsnavnet skrives også Skytte, Schjøtt eller Toxotius). Han er søn af præsteparret i Skelund-Visborg, Anders Nielsen Schytte og Mette Bertelsdatter¹³³. Anne og Niels bor ifølge A.E. Ericson¹³⁴ i bispegården. Niels Schytte dør 3/3 1667 i Trondhjem¹³⁵ og begravet 8/3.

Annes fætter [G] Jens Pedersen Bredal, der vender tilbage til Danmark, bliver – som tidligere nævnt – gift med en søster til sognepræst Jacob Borchardsen i Alsted-Fjenneslev. Præsten er selv gift med Birgitte Bertelsdatter (forgængerens Niels Knophs enke). Hun er barnebarn af præstefruen¹³⁶ Sophie Bertelsdatter [”Schytte”] i Kongsted, der evt. kan være beslægtet med Niels Andersen Schyttes fætter, Kjeld Andersen Schytte, der er præstesøn fra Tostrup-Roum og selv fra 1652 til 1680 er præst i Kongsted¹³⁷! **NB: denne slægtssammenhæng er dog ikke bevist!** Det er derimod 100% sikkert, at Birgitte Bertelsdatters første ægtemand, præsten Niels Knoph i Alsted, er halvfrætter til Arnoldus Hansen de Fine, der efterfølger Erich Bredal som biskop i Trondhjem i 1672.

Efter 15 år som enke bliver Anne trolovet igen den 8/3 1682 i Brønnøy og gift 2. gang den 23/4 1682 på Vega med Jens Michelsen Snog, (*ca. 1629, immatrikuleret på Københavns Universitet 6/6 1649¹³⁸, †1688, Vega – se [1.2] Erich). Jens er residerende kapellan på Vega og ses ofte vikariere for [7] Peder Erichsen Bredal i Brønnøy Kirke, hvor Jens selv tidligere har været kapellan.

Annes børn i sit første ægteskab (med Niels Andersen Schytte) er:

- 1.1. Anders Nielsen Schytte, (*ca. 1660, Trondhjem, †1709 (begr. 31/10)¹³⁹, Trondhjem Vår Frue). Måske tvilling til [1.2] Erich. Antagelig opkaldt efter sin farfar. Han er elev på katedralskolen i 1671, men ses ikke indskrevet på universitetet. Han bliver prokurator i Trondhjem og ses bl.a. 5/9 1689 i en sag, hvor han på sin bror [1.2] Erichs vegne har stævnet Magister Peder Henrichsen Ascanius for 14 Rd. vedrørende et værgemål¹⁴⁰.

Anders er gift første gang med Margrethe Erichsdatter Sandberg, der dør i 1697 (begr. 14/6), Trondhjem Vår Frue¹⁴¹. Der skiftes dog først efter hende året efter, den 16/11 1698¹⁴².

Anders er nemlig da netop blevet gift igen ”i huset” 7/11 1698¹⁴³ med Abel Jørgensdatter Leemand (hvis far betaler for lys i kirken ugen før). Abel dør i 1704 (begr. 9/1), Trondhjem Vår Frue.¹⁴⁴ Der skiftes efter hende 22/4 1704.¹⁴⁵

Anders har nemlig allerede den 3/3 1704 ansøgt kongen om tilladelse til at indgå endnu et (tredje) ægteskab ”i huset” – nu med Anthoneta [Antonette] August[a?] Galschiøtt.¹⁴⁶

Anders har to børn med Margrethe, men kun datteren lever endnu ved Margrethes skifte i 1698.

- 1.1.1. Anne (*ca. 1693) – fem år gl. i november 1698. Opkaldt efter sin farmor.
- 1.1.2. En søn død før Margrethes skifte: (†1697 (begr. 23/12), Trondhjem Vår Frue Sogn)¹⁴⁷.

I Anders' andet ægteskab (med Abel) nævnes tre børn i skiftet efter Abel:

- 1.1.3. Niels (*ca. 1699?). Opkaldt efter sin farfar. Tilsyneladende anført i sit **8. år** (med tynd /-streg i tallet) i april 1704, men ud fra ovenstående må der dog skulle stå **5. år**.
- 1.1.4. Jørgen Leemand (*1701, Trondhjem) – 2½ år gl. i april 1704. Opkaldt efter sin morfar.
- 1.1.5. Margrethe (*1703, Trondhjem) - ½ år gl. i april 1704. Navn efter farens første hustru.

Under og efter hans tredje ægteskab (med Antonette) nævnes tre små børn, der begravnes.

NB: Det *er* muligt, at ét eller flere (evt. alle tre) børn kan være af 1. eller 2. ægteskab:¹⁴⁸

- 1.1.6. "Et lille barn" (†1705 (begr. 9/9), Trondhjem Vår Frue Sogn)
- 1.1.7. "Et lille barn" (†1710 (begr. 29/10), Trondhjem Vår Frue Sogn)
- 1.1.8. "Et lille barn" (†1710 (begr. 6/11), Trondhjem Vår Frue Sogn).

Parrets hus med alt indbo og andre værdier går til i en storbrand i Trondhjem i 1708. Efter hendes mands død i oktober 1709 sidder Antonette tilbage som fattig enke med tre uforsørgede børn, og den 11/3 1710 fraskriver hun sig al arv og gæld i boet efter Anders.¹⁴⁹

- 1.2. Erich Nielsen Schytte (*ca. 1660, Trondhjem¹⁵⁰, †1725 (skifte den 24/9)¹⁵¹ i Glamstad præstegård, Vega [Vegen]). Måske tvilling til [1.1] Anders. Opkaldt efter sin morfar. Immatrikuleres i København 1680 som student fra Trondhjem¹⁵². Han bliver den 25/9 1688 beskikket til at efterfølge sin da afdøde stedfar, Jens Michelsen Snog, som præst til Vega.¹⁵³

Ved sin død i 1725 har Erich og enken Else Kathe [Cathe] syv børn i live (to er døde som små):

- 1.2.1. Niels (*ca. 1690, Vega, †4/1 1738, Lindås). Navn efter sin farfar. Immatrikuleret i København 9. eller 18. marts 1711¹⁵⁴ fra Bergen i sit 22. år. Niels er fra 1718 sognepræst til Lindås i Bergens Stift¹⁵⁵.
Lampe skriver, at Niels' mor vist er datter af apoteker i Trondhjem Arnold von Westen¹⁵⁶ (en borgmestersøn fra Nysted på Lolland, hvis far, Matthias von Westen, den 25/9 1664 i Nysted ses som fadder for Erich Bredals nevø Anders Hansens datter Mette). Else Kathes far *er* dog den *forrige* apoteker, Cyriacus Cathe, hvis hustru, Maren Jacobsdatter Lund, som enke gifter sig igen med Arnold von Westen.¹⁵⁷
Else Kathes mor, Maren, er halvsøster til Karen Pedersdatter Juul, der er gift første gang med [3] Anders Erichsen Bredal og anden gang med præsten Jacob Lund.
- 1.2.2. Maren (*ca. 1690, Vega). Er ved skiftet i 1725 ugift og bor hos sin bror [1.2.1] Niels.
- 1.2.3. Sirijacus (*ca. 1692, Vega). Navn efter morfaren. Er ved skiftet efter faren i 1725 i Vestindien – Iflg. Esmarch oplyses han sidenhen at være blevet dræbt af "de vilde" på Skt. Thomas (antagelig før 1739, da han ikke nævnes i skiftet efter sin mor).
- 1.2.4. En lille datter (* og †1695 (begr. 26/5, Vega). Begravelsen anført i Brønnøy kirkebog.
- 1.2.5. Erich (*ca. 1696, Vega, †1762 (begr. 5/9), Vega). Er dermed fuldmyndig ved skiftet i 1725, men er da hjemme hos sin mor. Han bliver gift med Berthe Nielsdatter.
- 1.2.6. En lille søn (* og †1697 (begr. 3/10), Vega). Begravelsen anført i Brønnøy kirkebog.
- 1.2.7. Arnoldus (*22/9 1698, Vega, †30/10 1769, Lødingen). Opkaldt efter sin mors stedfar. Immatrikuleres i København 14/10 1721¹⁵⁸. Han ordineres i marts 1725 i Trondhjem som personlig kapellan og kaldes 25/6 1725 som residerende kapellan til Vega¹⁵⁹. Troloves i Trondhjem i august 1725 med Lucia Bonsach¹⁶⁰. Forflyttes 6/10 1733¹⁶¹ til embedet som sognepræst i Lødingen, hvor han er til sin død.¹⁶²
- 1.2.8. Wilhelm [William] (*ca. 1699, Vega, † 14/5 1783 (begr. 1/6), Hamarøy). Immatrikuleret 15. eller 17/7 1722¹⁶³. Læser endnu i 1725. Fra 1740 personlig kapellan i Trondenes. Fra 31/8 1742 res. kapellan til Hamarøy.¹⁶⁴ Gift med sin svigerinde Lucia Bonsachs brordatter Maren Aagaard Mathiasdatter Bonsach. Wilhelms dødsdato og hustruens navn er anført i skiftet efter ham¹⁶⁵.
- 1.2.9. Johanna Elisabeth¹⁶⁶ (*ca. 1707, Vega). Ugift i 1725, hvor hun bor hos sin mor.

- 1.3. Vilhelm (Villum) Nielsen Schytte (*1663-64, Trondhjem, †13/6 1723, Lund¹⁶⁷). Opkaldt efter sin mors morfar eller bror [2] Willum. Immatrikuleret på Københavns Universitet i 1682 som student fra Bergen¹⁶⁸. Er fra 1684 hører, først i Aalborgs, siden Bergens og senest Københavns skole. Bliver den 23/10 1710 kaldet som skibspræst og den 1/1 1712 overflyttet til præsteembedet ved Søkvæsthuset i København. I sin alders 52. år ansøger han i 1715 først Kongen om det ledige embede ved Vang i Valdres (Norge), men bliver i stedet – efter fornyet ansøgning – 10/8 1715 kaldet som præst til Lund Præstegæld i Kristiansands Stift i Norge¹⁶⁹.

Vilhelm bliver her gift med sin forgængers datter, Anne Mogensdatter Rasch, der efterlever ham i 22 år. Hun dør i 1745 (skifte 26/4)¹⁷⁰. I ægteskabet er der to børn:

- 1.3.1. Mogens Rasch, klokker i Flekkefjord, *1718-1719, Lund¹⁷¹, †1758, Flekkefjord¹⁷². Gift med Anniche Johan Joachimsdatter Bruun, †23/1 1756, Flekkefjord.
- 1.3.2. Anna Maria (ugift og umyndig i 1747).

- 1.4. Christen Nielsen Schytte (*ca. 1666, Trondhjem). Elev i Trondhjem skole allerede i 1671.¹⁷³ Immatrikuleret i 1686 på Københavns Universitet¹⁷⁴ "på særlige vilkår" fra Bergen (som sin bror [1.3] Willum). Ingen oplysninger om hustru og evt. børn. Han kan fx være opkaldt efter sin mormors halvbror eller sin fars fætter Christen Andersen Schytte (†1666), der er præst i Tostrup-Roum i Danmark og bror til Kongstedpræsten Kjeld Andersen Schytte. **NB:** Christen **kan** eventuelt være identisk med den Christian Nielsen Schytte, der begravnes i Nes Sogn (Akershus) den 11/3 1742, 76 år og 4 mdr. gammel (dvs. *nov. 1665). Det **er** dog spekulation helt uden bevis!

- 1.5. Mette Nielsdatter Schytte er den 30/5 1693 fadder i Brønnøy og nævnes da som "i Vegen", dvs. Vega, hvor broren [1.2] Erich er præst. Mette er antagelig opkaldt efter sin farmor, Mette Bertelsdatter. Efter ansøgning af 16/9 1698¹⁷⁵ vies hun i huset uden lysning til borger i Trondhjem Gert Erichsen Sandberg i hans 3. ægteskab. Gert er bror til [1.1] Anders' første hustru, Margrethe. Ved mandtal i 1701 for Fosen fogderi¹⁷⁶ ses anført Gert Sandbergs fem sønner fra første ægteskab samt hans lille søn (alder 2 år) fra sit tredje ægteskab med Mette. Ved ekstraskatten i 1711¹⁷⁷ nævnes yderligere en søn med anført alder 10 år. Der nævnes også en datter, men det er uvist af hvilket ægteskab, da hendes alder ikke er anført.

- 1.5.1. Niels Schiøt (* ca. 1699), opkaldt efter sin morfar.
- 1.5.2. En søn (* ca. 1701), navn ikke anført.

NB: En ["1.0"?] Carl Nielsen Schiøt, der dør i armød i Bergen, **kan** muligvis også være søn af Anne og Niels Andersen Schytte. Det er dog langt fra sikkert, men ifølge Bergens byfoged skifteprotokol, den 9/7 1721, efterlader han sig tre børn: Anne (* ca. 1689), Niels (*ca. 1691) og Margrethe (*ca. 1693), hvis navne synes at passe særdeles godt ind i teorien. Der er intet af værdi i boet¹⁷⁸.

Er teorien sand, så **er** Anne Bredal og Niels Schytte nok blevet gift senest i marts 1658. Carl kunne så være deres første barn, født under svensk styre - måske endda opkaldt efter kong Carl X Gustav? I hvert fald træder Niels Schytte i svensk tjeneste som rektor. **NB:** Teorien **er** dog kun spekulation.

Ved Niels Andersen Schyttes død bliver Erich Bredal igen værge for datteren Anne og hendes børn, og han lader børnene undervise af hendes brødre – antagelig [3] Anders (Willum og Christen Nielsen Schytte?) og [7] Peder (Erich Nielsen Schytte?).

Efter at både Annes første ægtemand og hendes far er døde, bosætter hun sig som enke i Brønnøy, hvor hendes søster [4] Magdalene er præstefrue, og hvor broren [7] Peder nogle år senere bliver sognepræst og provst. Som den ældste i søskendeflokken vil jeg tro, at det primært er Anne, der tager sig af sine yngste søskende, indtil de selv bliver voksne.

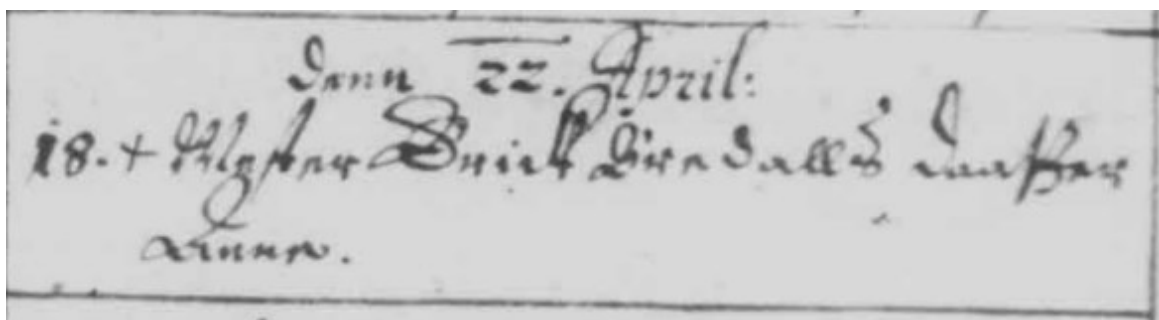
I Annes andet ægteskab (med Jens Michelsen Snog, der i forvejen har en søn Michel fra et tidligere ægteskab med Gjertrud Stephensdatter Soop), er der yderligere to børn:

- 1.6. NN Jensdatter Snog [evt. Gjertrud efter farens afdøde hustru?] (*1682-83). Fødslen er ikke fundet, men sønnen Christian (*1684) er iflg. Brønnøys kirkebog det andet barn i ægteskabet, og ved familieskatten 1684 er en datter anført¹⁷⁹.
- 1.7. Christian Jensen Snog (*1684 (døbt 7. eller 14. sept.), Brønnøy). Han er velsagtens opkaldt efter sin nyligt afdøde morbror [10] Christian Erichsen Bredal.

Jeg har ikke kendskab til hverken ægtefæller eller efterkommere til de sidstnævnte to børn.

Anne Erichsdatter Bredal er 42 år gl. ved Christians fødsel i 1684, og jeg har ikke fundet yderligere børn i ægteskabet, før hun dør knap to år senere.

Wikipedia, Svein Tore Dahl, Simon Ellefsen og utallige slægtshjemmesider kalder Anne for Anna **Magdalene Friis** Bredal. Jeg har dog **ikke** selv set én eneste primærkilde kalde hende dette, kun fundet hende anført utallige gange i kirkebogen som Anne Erichsd. Bredal. Ved hendes dåb i København – der vel ret beset må være primærkilden – står da også kun navnet **Anne** i kirkebogen!

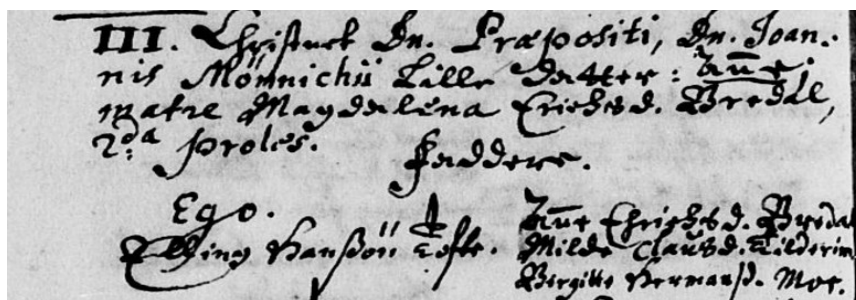
Der er faktisk intet, der for mig tyder på, at biskoppen har anvendt dobbeltnavne til sine børn.

Hvis Anne Erichsdatter Bredal som bispeparrets ældste datter virkelig – som det anføres – også skulle have navnet Magdalena [Friis], så kunne man tro at hendes mormor, Magdalene Jensdatter, (Willum Rogerts hustru i Nykøbing Falster) også skulle hedde Friis – men det ses intetsteds nævnt. I det aktuelle tilfælde er der måske i stedet tale om et såkaldt "baglæns ræsonnement", baseret på at Annes sønnesøn, [1.2.1] Hr. Niels Erichsen Schytte den 7/9 1719 i Lindås lader en datter døbe med navnet Anna Magdalena, mens hans datter Else i Lindås også selv senere får en datter med navnet Anna Magdalena.

Annes lillebror [7] Peder vælger i øvrigt ligeledes at lade **sit** 8. barn (sin 4. datter) døbe med navnet Anna Magdalena (*1693 (døbt 30/5), Brønnøy). Det er dog navnene på Peders egne bedstemødre.

Jeg har selv en mistanke om, at navnet "Magdalena Friis" (eller "Friises") i virkeligheden skyldes en banal fejllæsning af Brønnøys ældste kirkebog. Se fx udklippet nedenfor fra Kristi Himmelfartsdag, 15/5 1670 nr. III, fol. 13v:

Her ses [1] Anne som fadder, mens hendes søster [4] Magdalena er mor til sin og ægtemanden Jens à Møinichens andet barn – en lille datter [4.2] Anne.

Er man ikke fortrolig med gammeldags skrift (selv om den i dette konkrete eksempel er smukt og sirligt skrevet af kapellanen Henrich Jensen), så kunne man måske godt få sammenkoblet datterens navn Anne med morens navn Magdalena, fejllæse "Erichsd." som "Friises" og mene, at det er morens eller mosterens navn.

Det skal retfærdigvis siges, at der godt **kan** eksistere en kilde, som jeg bare ikke er bekendt med, der dokumenterer, at Anne hedder Magdalena Friis; men det ville altså undre mig, hvis præstens eget barn ikke er registreret med korrekt navn. Har man ikke kendskab til en sådan **sikker** kilde, så vil jeg derfor opfordre til at stole på Vor Frelses kirkebog og kun benytte den korte navneversion, dvs. Anne Erichsdatter Bredal, da den lange i hvert fald tidligere har ledt mig selv – og måske også andre – til mulige fejlslutninger baseret på en **formodet** tidlig brug af Friis-navnet i Bredalslægten.

Det **kan** nemlig være forklaringen på, hvorfor Annes farmor i Rudkøbing også ses tillagt navnet Friis. Jeg har ikke kunnet finde nogen som helst dokumentation for, at Anders Rasmussen Bredals hustru faktisk har dette slægtsnavn. På hendes gravsten stod – iflg. afskrift i Rudkøbing Kirkebog¹⁸⁰ – kun Anne Niels Datter, men mange steder i litteraturen, i leksika og på et utal af hjemmesider er hun altså anført som Anne Nielsdatter Friis og endda forvekslet med lensmand Niels Henriksen Friis af Hesselagers og Vibeke Gyldenstiernes datter Anne (født 12 Feb 1588, død 14 Jun 1595), selv om dette jo er indlysende forkert.

Hvis der virkelig findes en **sikker** kilde til, at hun hed Friis (fx det i indledningen omtalte epitafium i Rudkøbing Kirke, en optegnelse hos fynske biskopper, en familieinformation i den nære slægt, en ansøgning, en slægtsbog, en af biskoppens egne skrifter eller lignende), så hører jeg meget gerne herom! Men indtil da vil jeg altså tvivle stærkt på Friis-navnet både for Anne Erichsdatter Bredal og for hendes farmor, Anne Nielsdatter i Rudkøbing.

2. **Willum (Vilhelm) Erichsen Bredal** (*9/8 1643, Trondhjem, †15/1 1680 (begr. 26/1), Næstved Skt. Peder, skifte 14/4¹⁸¹). Han optages på universitetet i 1663¹⁸² som student fra Trondhjem. Han studerer – ifølge C.F. Bricka¹⁸³ – fra 11/10 1663 (i sit 21. leveår) også i Leyden i Nederlandene. Jeg har ikke set fødselsdatoen bevist, men ifølge flere primærkilder må fødselsåret 1643 altså være korrekt, og han må derfor antages at være Erich Bredals næstældste barn (ældste søn) og opkaldt efter sin morfar, Willum [Andersen?] Rogert.

NB: Willum, Wilhelm, Willem, William (med W eller V) er grundlæggende ét og samme navn, og "latiniseres" alle til Wilhelmus. Navnene bruges ofte i flæng for personerne i de anvendte kilder. I kirkebogen i Næstved kaldes han Willum i 1669.

Den 26/3 1667 får Willum kongeligt brev på sognepræsteembedet i Stjørdal med tilhørende annexer i Trondhjem Amt, forudsat han ved biskoppens forudgående eksamination findes dygtig til at varetage embedet¹⁸⁴. Allerede den 5/5 1667¹⁸⁵ ordineres han af sin far, biskop Bredal, "efter Kgl. Majestæts udtrykte åbne mandat", hvorefter Willum tager til København. Her får han den 22/7 1667¹⁸⁶ kgl. dispensation til vielse i huset med Anna Elisabeth [von] S[ch]malhausen.

15/8 1667 rejser han "da forordnet til Sognepræst i Størdalen" tilbage til Trondhjem sammen med Melchior Augustinussen, der skriver, at de ankommer til Trondhjem den 15/9¹⁸⁷. Ud fra de ovenfor anførte fødselsdata så er Willum altså på dette tidspunkt stadig kun 24½ år gammel, og det må anses for givet, at det er biskoppen, der har udvirket en dispensation fra alderskravet. Før ankomsten til Trondhjem har kongen 28/8 dog allerede udstedt nyt brev til Willum¹⁸⁸, at han i stedet for Størdalen vil få det første **ledige** sognepræsteembede overalt i Norge, som han måtte søge.

Af kirkebogen fremgår, at Willum den 8/7 1668 kaldes som sognepræst til Næstved Skt. Peders Kirke. Den 8/6 1669 tildeles han magistergraden¹⁸⁹, og den 27/3 1678 bliver han tillige provst.

Hustruen Anne Elisabeth Smalhausens baggrund har jeg ikke fundet, men hun ses som fadder i Alsted Kirke den 4/1 1669. Dåbsbarnet er datter af præsten Jacob Borchardsen, hvis søster er gift med [G] Jens Pedersen Bredal, Willums førnævnte fætter, som da er borgmester i Ringkøbing.

I Willums og Annes ægteskab er der fem børn, hvoraf tre endnu lever ved skiftet i 1780 efter faren:

- 2.1. Johanna Willumsdatter Bredal (*1669 (døbt 23/7), Næstved Skt. Peder, †1735 (begr. 19/7), Korsør Skt. Paul). Hun er opkaldt efter sin farmor, bispefruen i Trondhjem.

Adskillige slægtssider (bl.a. Simon Ellefsens www.nose.dk) anfører med Esmarch som kilde, at Johanne er **død** den 23/7 1669. Ved nærlæsning af kirkebogen ses dog klart, at der er tale om hende dåb, da kirkebogen bl.a. oplister hendes faddere. Det er altså en klar fejl, der desværre er blevet udbredt. Hun arver da også efter sin far ved skiftet efter ham i 1680.

Johannas senere ægtemand, Bjørn Hansen Rafn/Raun fra Næstved, er først gift dér 14/2 1694 med Cathrine Hansdatter Pape, men hun dør 29/8 1696 i Korsør. Bjørn er i mellemtiden blevet vejer og måler i Korsør, hvor hans søster Bodils mand, rådmand Jacob Christoffersen, var enkemand efter borgmester Mouritz Mortensens søster.

Johannas og Bjørns efterfølgende bryllup ses hverken i Næstved eller Korsørs kirkebog, men parret får deres første barn i starten af 1698, så vielsen må nok have fundet sted sidst i 1696 eller første halvdel af 1697 (måske i Næstved Skt. Morten, hvor kirkebog mangler?).

Bjørn og Johanna får 5 børn:

- 2.1.1. Hans (*1698 (døbt 12/2), Korsør Skt. Paul, †1699 (begr. 27/7), sammesteds). Han er opkaldt efter sin farfar, Hans Rafn i Næstved.
- 2.1.2. Vilhelm (*1699 (døbt 11/5), Korsør Skt. Paul, †22/3 1734 (begr. 30/3), Magleby på Møn). Han er opkaldt efter sin morfar. Han kommer på universitetet 1719 og bliver kandidat i 1725. Samme år bliver han degn i Magleby Sogn på Møn og gifter sig 14/11 1725 i huset med forgængerens enke, Christine Cathrine West, som er datter af byskriver Hans West i Stege. De får seks børn mellem 1726 og 1734, men kun datteren Johanne, (*1726 (døbt 2/7), Magleby) er endnu i live efter maj 1737, hvor hun er knap 11 år gl. Det er uvist, hvad der herefter er blevet af hende.
- 2.1.3. Hans (*1700 (døbt 9/7), Korsør Skt. Paul. Opkaldt efter sin døde bror (og sin farfar). Han arver ved skiftet efter moren i 1735, men herefter vides ikke mere om ham ...
- 2.1.4. Erich (*1701 (døbt 31/10), Korsør Skt. Paul, †1703 (begr. 22/1), sammesteds). Han kan fx være opkaldt efter sin farbror, sine morbrødre (2.3 og 2.5) eller sin oldefar.
- 2.1.5. Anders (*1702 (døbt 11/11), Korsør Skt. Paul, †1705 (begr. 8/10), sammesteds.

Bjørn Rafn dør i 1706 og begraves i Korsør den 3/2, 45 år gl. Enken efterlever ham i 29 år.

- 2.2. Sybilla Maria Willumsdatter Bredal (*1670 (døbt 16/11), Næstved Skt. Peder). Her gælder præcis samme forklaring om fejlen vedr. dåben som ovenfor. Af kirkebogen fremgår også her, at hun er døbt den 16/11 1670, og at hun også arver efter sin far i 1680, men jeg har ikke yderligere informationer om hende. Mon navnet Sybilla Maria er efter hendes mormor?

- 2.3. Erich Willumsen Bredal (*1673 (døbt 17/10), Næstved Skt. Peder, †1676 (begr. 22/3), Næstved Skt. Peder) – navnet må være efter hans farfar.
Det er antagelig [2] Willums lillebror [7] Peder, som på dette tidspunkt studerer i København, der ses som fadder ved barnedåben. Det anføres (fejlagtigt) i kirkebogen, at Erich er 6 år, 5 måneder og 3 uger gammel ved sin død. Der skulle naturligvis have stået 3 år i stedet for 6.
- 2.4. Johan Willumsen Bredal (*1674 (døbt 6/12), Næstved Skt. Peder, †1676 (begr. 3/4), Næstved Skt. Peder) – Mon navnet Johan er efter hans morfar?
- 2.5. Erich Willumsen Bredal (*1677 (døbt 26/1), Næstved Skt. Peder) Navn efter sin døde bror.
Han arver ligeledes efter faren i 1680 og er antagelig den Ericus Vilhelmi Bredalinus, der som 22-årig optages på universitetet fra skolen i Frederiksborg. Hans videre skæbne kendes ikke.

Ved skiftet i 1680 optræder præsten Jacob Borchardsen i Alsted-Fjenneslev og hans stedsvigtersøn og præstekollega Christen Glob i Bringstrup-Sigersted som repræsentanter på de tre børns vegne.

3. **Anders Erichsen Bredal** (*antagelig 1644-46, Trondhjem, †4/5 1691¹⁹⁰, Veøy [Veø]). Han optages i 1666 på universitetet som student fra Trondhjem¹⁹¹. Beskikkes som sognepræst til Veøy i Romsdal 10/11 1671 såfremt han ved biskoppens eksamination findes dygtig til embedet¹⁹². Er sognepræst dér fra 1672 og til sin død i 1691. Gift med Karen Pedersdatter Juul (†1734 (begr. 9/8) Grytten, endeligt skifte 1735).¹⁹³ Hun er datter af Verdalspræsten Peder Eriksen Juul og Elisabeth Thomesdatter Friis, der som enke bliver gift igen med kapellanden i Verdals, Jacob Jacobsen Lund (førnævnte Else Kathes morbror). Se [1.2.1] Niels Erichsen Bredal og [9.3] Maren Margrethe Christensdatter Bloch.

Svein Tore Dahl, Simon Ellefsen m.fl. anfører, at Anders er født i 1640. Kilden hertil oplyses at være "Albertine Hauglid: *Innflytterslekter til Vega og deres røtter* (1981), s. 85". Den bog har jeg desværre ikke set, men som det fremgår af ovenstående, så **må** Anders være født ca. 4-6 år senere (hvilket også passer langt bedre med hans skolegang i Trondhjem og studiestart i København i 1666). Han er dermed nok bispeparrets næstældste søn og opkaldt efter sin farfar.

Der findes desværre ingen kirkebog for Veøy Sogn før 1721, men fra Anders' og Karens ægteskab nævnes i andre kilder følgende børn:

- 3.1. Peder Andersen Bredal (†1713). Navn efter sin morfar. Er kaptajn ved det Nordhordlenske livkompagni, men bliver syg under regimentets stationering i Holsten og fratræder 7/3 1713. Han dør senere samme år. Senest 1703 gift med Alida Krabbe¹⁹⁴. De har pr. 15/8 1713 fire børn, hvoraf dog kun to sønner er nævnt i live i skiftet efter Karen Pedersdatter Juul i 1735.¹⁹⁵
 - 3.1.1. Andreas (*1704 (døbt 22/10), Hamre, †20/7 1774)¹⁹⁶ – Arver efter farmoren.
 - 3.1.2. Ulric Fredrich (*1706 (døbt 1/12), Hamre, antagelig død mellem 1713 og 1735).
 - 3.1.3. Berndt [Bernhardus] (*1708 (døbt 3/8), Hamre) – Arver efter farmoren.
 - 3.1.4. NN (*før 15/8 1713, antagelig død mellem 1713 og 1735).
- 3.2. Erich Andersen Bredal (*1675, †1738 (skifteregistrering 27/11), Bud [Boe] i Romsdal¹⁹⁷). Sognepræst i Bud. Iflg. endeligt skifte¹⁹⁸ i 1739 er han gift med Elisabeth Hansdatter Puls. I ægteskabet er der da fem børn i live, der alle er angivet med alder ved skiftet:
 - 3.2.1. Elisabeth Maria (*ca. 1725) – Hun ses som fadder i Bud 7/1 og 10/11 1742 & 15/6, 27/9 og 20/10 1743.
 - 3.2.2. Karen Helena (*ca. 1727) – vies 15/1 1750 til enkemanden Nicolai Daugaard i Bud.
 - 3.2.3. Anders (*ca. 1729, †1769, Molde¹⁹⁹). Står til søs og bliver siden købmand i Molde.²⁰⁰ Gift 1/1 1759 i Hemne med Magdalena Kierstina Lyng.
 - 3.2.4. Anne (*10/6 1730²⁰¹). Fadder ved Karen Helenas datters dåb den 26/7 1752 i Bud.
 - 3.2.5. Ericha (*ca. 1732) – konfirmeret 22/9 1748, Bud.

Erlandsen nævner endnu en datter, [3.2.6] Johanne Rogert Bredal (død ung). Det kan sagtens være korrekt, men jeg har ikke fundet nogen dokumentation herfor (kirkebog mangler).

- 3.3. E. Andersdatter Bredal (†1677 som nyfødt²⁰²) – Hedder vel Elisabeth efter sin mormor?
- 3.4. Elsebe Johanne Bredal (?). Hun **er** gift med Johan Johnson Skotte²⁰³ i Molde, og navnet passer perfekt (både mormors og farmors navne), hvis hun er født mellem 1678 og 1682, da ingen børn efter [3.3]'s død ellers har navn efter bedstemødrene! Hun nævnes ikke i morens skifte i 1735. Det passer med, at hun jo dør barnløs ved sin mislykkede barsel i 1699. Årstallet 1699 virker også rimeligt for hendes første og eneste fødsel. Jeg tror derfor, at hun **er** datter af **Anders Erichsen** Bredal, men **jeg kan altså ikke fastslå det med sikkerhed uden et patronym**.
- 3.5. J. Andersen Bredal (†1686 som nyfødt²⁰⁴) – måske Jacob efter morens stedfar, Jacob Lund?
- 3.6. Cort Andersen Bredal (*ca. 1688). Han må antagelig være død uden livsarvinger mellem mandtallet i 1701²⁰⁵ og skiftet efter moren i 1735).
- 3.7. Helena Friderica Bredal (†1714, Ingøy [Ingøen] v/Nordkapp)²⁰⁶. Bliver gift med sognepræst Christopher Janssen Wessel, (Peder Wessel Tordenskjolds storebror). Christopher bliver efterfølgende sognepræst i Bjørnør. Helena Friderica dør ved fødslen af parrets eneste barn:
 - 3.7.1. Andreas Bredal Wessel (*1714, Ingøy, †1/6 1798 (begr. 7/6), Aukra [Agerø]).
Magister og sognepræst til Aukra. Han arver morens part ved skiftet i 1735.
- 3.8. **Måske** en datter, Maria Andersdatter Bredal, der som enke bliver gift igen (15/11 1744, Bud) med Knud Jacobsen Ravn. Det er dog temmelig tvivlsomt, da hun ikke er nævnt i skiftet efter Karen Pedersdatter Juul. Hun kan evt. have givet et arveafkald ved sit første ægteskab, men dette ville dog normalt være dokumenteret ved skiftet alligevel.

De følgende to ses omtalt både af Erlandsen og på talrige slægtssider, men jeg har ikke set nogen af dem dokumenteret fyldestgørende, og jeg anser dem begge for særdeles tvivlsomme.

- 3.9. Axel Andersen Bredal (?), der iflg. Erlandsen kommer til England og bliver guvernør(?).

Jeg har ikke set nogen som helst dokumentation for en sådan søn, og han nævnes ikke ved morens skifte i 1735. **Hvis** der er en søn med dette navn (måske død før 1735), så må han være opkaldt efter sin farbror [6] Axel eller sin farfars lillebror Axel Andersen Bredal (student fra Herlufsholm 1636, der i 1642 er hører i Nykøbing Falster²⁰⁷). Mon ikke Erlandsen korrekt har noteret, at Erich og Axel Andersen Bredal er brødre, men så har taget fejl af farfar Erich (biskoppen) og sønnesønnen af samme navn i Bud? Der er ydermere tale om forveksling med "fætteren" [7.3] Erich Pedersen Bredal, der med sikkerhed er guvernør på Skt. Thomas.

Uden bevis for denne "Axels" eksistens vil jeg mene, at det er en fejl. Den er desværre blevet ukritisk viderebragt i Romsdalmuseets årbog 2008, hvor det med sikkerhed **er** Erich Pedersen Bredal, der beskrives, blot med forkert navn og forkert far! Samme årbog har adskillige andre helt fejlagtige informationer om familien – blandt andet om ovenstående [3.1] Peder Andersen Bredal, som sammenblandes med den russiske viceadmiral Peder Pedersen Bredal (der eventuelt er søn af medikus Peder Bredal og i så fald måske er sønnesøn af Trondhjempræsten [F] Peder Pedersen Bredal. **NB: ingen beviser herfor.**

- 3.10. Anders Andersen Bredal (?), blev iflg. Erlandsen købmand i Göteborg – han omtales dog heller ikke i morens skifte i 1735, men kan evt. være død i Sverige. Men da det ikke er lykkedes at finde nogen som helst dokumentation, så kan denne oplysning også være en fejl – og i så fald nok en forveksling med den sikkert dokumenterede købmand [3.2.3] Anders.

Simon Ellefsen nævner to yderligere ”døtre”: Maren Friis Bredal, der er gift med Ludwig Andersen Lem, og søsteren Anne Friis, der er gift med Ludwigs bror Christopher Andersen Lem. Af skiftet efter Karen Juuls næste ægtemand, Boye Boyesen Friis²⁰⁸, fremgår dog tydeligt, at Maren og Anne begge er født i dette efterfølgende ægteskab. Jeg har heller intetsteds set nogen af disse halvsøstre selv kalde sig Bredal. Karen Juul bliver efter Boye Boyesen Friis’ død gift igen med døtrenes svigerfar, sognepræst i Grytten Anders Christophersen Lem (†1723)²⁰⁹! **NB: Se også [9.3]**

Friis-navnet stammer altså *ikke* fra Anders Bredal. Det er pigernes fars (og mormors) slægtsnavn(e). Jeg mener hermed at have påvist eller i hvert fald sandsynliggjort, at ingen af de tre kendte eller førhen formodede børn og børnebørn af biskop Bredal, der hidtil har været tillagt navnet ”Friis”, faktisk har dette navn fra Bredalslægten.

Som allerede indikeret – og i kombination med inskriptionen på gravstenen i Rudkøbing Kirke – får det mig til at sætte et alvorligt spørgsmålstegn ved, om biskoppens mor, Anne Nielsdatter, mon så overhovedet selv har heddet Friis, eller om dette navn måske også senere er blevet tillagt hende ved et baglæns ræsonnement, med udgangspunkt i en fejlagtig opfattelse af at Erich Bredals børn og børnebørn havde Friis-*aner* i 1500-tallet?

4. **Magdalena Erichsdatter Bredal** (*1646-1650, †1724 (begr. 28/3), Nykirken i Bergen). Antagelig opkaldt efter sin mormor. Hun bliver i 1666 viet til Jens Mortensen à Møinichen (*9/5 1642, København, †15/9 1712 (begr. 23/9), Nykirken i Bergen). Jens er fra 1666 og frem til og med 1676 sognepræst til Brønnøy (udnævnt af Erich Bredal imod menighedens ønske, selvom kapellanen, Henrich Jensen – ifølge Bredal selv – er meget velkvalificeret og gerne vil ægte den gamle præsts datter²¹⁰).

Den 16/12 1676 beskikkes Jens til sognepræst i Bodø²¹¹, hvor han efterfølger afdøde Brede Clausen Stabel både som præst og som provst i Saltens Provsti. Jens tager (iflg. Lampe om Nykirken i Bergen²¹²) den afdødes præsts unge søn Nicolaj til sig og sørger for hans videre uddannelse - se også børnene [4.13] Johanne og [4.15] Kiesten.

Den 12/5 1696 bliver Jens à Møinichen atter forflyttet, denne gang til embedet som sognepræst til Nykirken i Bergen²¹³, hvor han er til sin død.

Erlandsen anfører fejlagtigt Magdalena som datter af provst Peder Bredal i Brønnøy. Provsten er dog bevisligt hendes bror [7] Peder, der overtager svogeren Jens’ embede i Brønnøy²¹⁴, da Magdalena og Jens à Møinichen ved årsskiftet 1676-1677 flytter til Bodø.

Børn i ægteskabet:

- 4.1. Johanna Margrethe à Møinichen (*før kirkebog begynder, †22/5 1714, Bodø). Gift 30/4 1690 i Bodø Kirke med residerende kapellan i Rørstad Kirke (fra 12/5 1692 sognepræst i Bodø) Anders Andersen Nordman²¹⁵.

Eneste kendte børn i dette ægteskab er:

- 4.1.1. Dødfødt pige (begr. 18/6 1691 i Rørstad/Folda)
- 4.1.2. Henrich à Møinichen (*1692 (døbt 14/8), Rørstad, †1692 begr. (4/12), Bodø)

- 4.2. Anne à Møinichen (*1670 (døbt 15/5), Brønnøy, †29/11 1708, Aalborg). Gift – med kongelig tilladelse²¹⁶ af 7/5 1698 – med sin fars søster Karna à Møinichens søn, Sixtus Adamsen Aspach, der 19/2 1698²¹⁷ er udnævnt til sognepræst først i Thisted, derpå fra 17/3 1705 i Aalborg Vor Frue (og fra 1735 titulær biskop i Aalborg Stift) i hans første ægteskab (af i alt 3).

I Sixtus Aspachs ægteskab med Anne nævnes følgende børn:

- 4.2.1. Magdalene Cathrine (*1699 (døbt 26/5), Thisted, †1704 (begr. 20/10), Thisted)
- 4.2.2. Adam Daniel (*1700 (døbt 5/10), Thisted, død senest 1714, Aalborg)

- 4.2.3. Henrich (*1701 (hj. døbt 22/12, i kirke 27/12), Thisted, †1704 (begr. 5/10), Thisted)
- 4.2.4. Sophie Charlotte (*1702 (døbt 19/11), Thisted), †1704 (begr. 15/2), Thisted)
- 4.2.5. Jens (*1704 (døbt 27/1), Thisted)
- 4.2.6. Magdalena Cathrine (*1705 (døbt 5/4), Thisted)
- 4.2.7. Sophie Charlotte (*27/3 1706, Aalborg, †1754 (begr. 24/6), Thisted)

NB: jeg har **ikke** set sidstnævntes fødselsdato dokumenteret! Kirkebogen i Aalborg Vor Frue starter først 1715. Den anførte dato er fra familien Møinichens slægtsbog. Ifølge farens skifte²¹⁸ er Sophie Charlotte dog af andet ægteskab! Har der mon været **tre** Sophie Charlotte?

Efter Annes død i 1708 ansøger Sixtus Aspach om at sidde i uskiftet bo. Han har da to umyndige børn²¹⁹. Enten Adam Daniel, Jens eller Magdalene Cathrine må altså være død i mellemtiden, **hvis** Sophie Charlotte er født i 1706 og er Annes datter. Da der senere skiftes privat med samfrænder og uden vurdering, findes dog intet skifte.

Da Sophie Charlotte overlever faren og har efterslægt med sin mand, provst Cortsen, så må hun velsagtens have arvet eller evt. givet arveafkald, men uden et skifte er det altså uvist, om Jens eller Magdalene Cathrine ligeledes lever og arver.

- 4.3. Sophia à Møinichen (*1671 (døbt 24/12), Brønnøy, †et ukendt tidspunkt efter 6/11 1689, hvor hun er fadder i Bodø). Hun drukner (ifølge Lampe) på Stadhavet på en rejse til Nordland.
- 4.4. Ingeborg à Møinichen (*1673 (døbt 10/7), Brønnøy, †1701 (begr. 26/4), Trondhjem Vår Frue²²⁰). Gift med kgl. tilladelse den 18/7 1694 i Bodø kirke (anført i Rørstad/Folda kirkebog) med kapellan i Trondhjem²²¹ Niels Thomessen Juel (†1713 (begr. 14/1), Trondhjem Vår Frue²²²), skifte 7/8 1713²²³. Efter Ingeborgs død gifter Niels Juel sig igen og får nyt kuld børn.

Der er tre børn i Ingeborg og Niels Juels ægteskab:

- 4.4.1. Jens (*1695) – 18½ år. Navn efter sin morfar, bliver hører i Trondhjem Latinskole.
- 4.4.2. Thomas (*1696) – 17½ år. Navn efter sin farfar. Bosat i Nordlandene.
- 4.4.3. Magdalena Marie (*1697) – 16 år. Navn efter sin mormor. Dør ugift.
- 4.5. Erich à Møinichen (*1674 (døbt 11/10), Brønnøy, †1729 (begr. 25/9), Hamre [Hammer]). Mormoren, Johanna Willumsdatter Rogert, nævnes som fadder ved hans dåb.

Erich bliver 1702 konrektor til Bergen skole, 1704 rektor samme sted og sognepræst til Hamre, der "ligger til" rektoratet. Gift 24/7 1704 i Hamre med Abel Lem, der er datter af Ludvig Lem og Gjertrud Arnoldsdatter de Fine og søster til nedennævnte Arnoldus de Fine.

Fem børn kendes i ægteskabet, men dåbsdata for de fire yngste savnes. Da faren er rektor på katedralskolen i Bergen, er de antagelig alle døbt i Domkirkesognet, hvor KB mangler.

- 4.5.1. Gertrud Sophie (*1704 (døbt 2/10), Hamre) – NB: født 2½ måned efter brylluppet.
- 4.5.2. Jens (* ca. 1706, Bergen)
- 4.5.3. Anna Sophia (*1709 Bergen, †1794)
- 4.5.4. Henrich (*ca. 1710, Bergen, †1/5 1776, Helsingør Skt. Olai), nedsat 7/5 i kirkens gravkælder. Han bliver byfoged 15/5 1741,²²⁴ rådmand 30/3 1742²²⁵ og fra 20/2 1769²²⁶ viceborgmester i Helsingør.
- 4.5.5. Ludvig
- 4.6. Morten à Møinichen (*1676 (døbt 23/1), Brønnøy, †1735)
Jeg har ikke fundet oplysninger om evt. ægtefælle og børn.
- 4.7. Henrich à Møinichen (*1677 (døbt 8/6), Brønnøy, †31/3 1741 (sidste KB-note 6/1, ligpræd. 11/4, Sund). Immatrikuleret på universitetet 1698²²⁷, baccalaur 1699. Fra 1706 præst i

Granvin [Graven] og Ulvik [Ulvig]. Kaldes 13/9 1728 til sognepræst i Sund (i Bergens Stift)²²⁸. Gift med kgl. dispensation af 7/5 1707²²⁹ med sin kusine [7.6] Johanne Pedersdatter Bredal.

Ved sin død er han anført med alder 64 år, 9 md., 2 uger og 6 dage. Der burde dog faktisk stå **63 år**, medmindre teksten i dette tilfælde skal læses som "det fireogtresindstyvende års 9 måneder, 2 uger og 6 dage" – Han er jo endnu ikke 64 år gammel.

Henrich (og Johanna) har 13 børn [4.7.1] – [4.7.13]. De er imidlertid identiske med Johannas (og Henrichs) 13 børn [7.6.1] – [7.6.13]. **For detaljerede oplysninger: se under [7.6].**

Herudover har Magdalena og Jens Mortensen à Møinichen en række andre børn født i Bodø, hvor der ikke er nogen kirkebog fra perioden. De her ikke fuldt dokumenterede oplysninger stammer primært fra Lampe: *Bergens Stift* (om Nykirken) og fra familien Møinichens slægtsbog, hvis årstal og navne for begges vedkommende ikke altid stemmer med dokumenterede data.

Rækkefølgen af de følgende kendes dermed ikke med 100% sikkerhed:

- 4.8. Margrethe à Møinichen (*ca. 1678, Bodø, †6/1 1716, Voss).
Gift før 1706 med sognepræst Niels Christensen Weinich til Voss.

I deres ægteskab kendes otte børn:

- 4.8.1. Christen (†1706 (begr. 15/8), Voss). Hans mor bliver introduceret sammesteds den 29/9 1706. (Alle data fra Granvins kirkebog)
- 4.8.2. Kristina Catharina (*ca. 5/6 1708, Voss, †1708 (begr. 26/7), Voss). Moren introduceret sst. 12/8 1708. (Alle data fra Granvins kirkebog).
- 4.8.3. Magdalena Henrica (*1709 (døbt 26/5), Voss – se Granvins kirkebog)
- 4.8.4. Catharina Maria (*1710?) – **primær dokumentation savnes**
- 4.8.5. Christen (*1712 (døbt 7/2), Voss)
- 4.8.6. Jens²³⁰ (*1713 (døbt 7/5), Voss, †23/5 1747, Larvik²³¹)
- 4.8.7. Salomon (*1714 (døbt 9/12), Voss)
- 4.8.8. Margaretha (*1716 (døbt 7/1), Voss).

- 4.9. Helene Cathrine à Møinichen (død ca. 1728, da ægtemanden får barn i nyt ægteskab året efter). Hun ses som fadder 7/4 1695 i Kjerringøy/Folda. Hun bliver som sagt gift i 1713 med sin halvfætter, Jesse Jacobsen Sadolin, der 23/3 1715 kaldes som sognepræst i Snostrup²³², og som den 16/6 1727 kaldes til Ramløse og Annisse²³³. Det er en fejl, når Lampe oplyser, at han er præst i Jylland. Alle tre sogne er i Nordsjælland. Efter Helene Cathrines død bliver Jesse Sadolin gift anden gang med Cathrine Brostrupsdatter Albertin²³⁴, der er sønnedatter af Peder Albertsen og Johanne Willumsdatter Rogerts formodede **halvsøster**, [D] Maren. Ægteskabet burde kræve dispensation, hvis Jacob Christensen er begge ægtefællers oldefar, men en sådan dispensation er p.t. ikke fundet. Se slægtsdiagrammet på side 6.

I Jesse Jacobsen Sadolins 1. ægteskab med Helene Cathrine kendes tre børn:

- 4.9.1. Sophia Christina (*ca. 1/9 1714, †1716 (begr. 13/3 1716), Snostrup).
- 4.9.2. Anna Helena (*1716 (døbt 28/10), Snostrup, †1723 (begr. 15/10), Snostrup)
- 4.9.3. Jens Møinichen (*1719 (døbt 16/7), Snostrup)

Helene Cathrine lever antagelig endnu indtil 1727, hvor pastor Sadolin forflyttes til Ramløse.

- 4.10. Jacob à Møinichen (*22/4 1681²³⁵, †1718 (begr. 20/7), Nykirken, Bergen) – han dør ugift som amtmand i Finnmark [Finmarken] (Vardøhus Amt).²³⁶
- 4.11. Maria à Møinichen – nævnt i tillæg til slægtsbog²³⁷, men **primær dokumentation savnes**.

- 4.12. Magdalena à Møinichen (*ca. 1685, Bergen) – gift med en bror til ovennævnte Abel Lem, sorenskriver i Nordhordland Arnoldus de Fine (†1733 (begr. 14/1), Eivindvik [Eivindvig]). Hun overlever ham og dør som enke i 1762. 10/8 1762 skiftes efter “sorenskriver Arnoldus de Fines Efterleverske, Madame Magdalena a Møinichen de Fine, hvis dødsfald var Skifteretten comunceret ved Arvingen, Klokkeren til Hosanger Præstegjeld, [4.12.7] Monsieur Jens Møinichen de Fine”.

Af de ni kendte børn i ægteskabet er syv endnu i live ved skiftet i 1762²³⁸:

- 4.12.1. Gjertrud Lovise (*1713 (døbt 9/4), Hamre, †før skiftet i 1762)
 - 4.12.2. Magdalena Bredal (*1714 (døbt 23/9), Hamre), †senest 1755)
 - 4.12.3. Abel Marie (*1716 (døbt 2/4), Hamre, †1781)
 - 4.12.4. Johanne Margreta (*ca. 1717, †efter 10/8 1762)
 - 4.12.5. Helene Vilhelmina (*1718 (døbt 4/12), Sandnes Sogn, Lindås Præstegæld, Hordaland, †før 8/10 1777)
 - 4.12.6. Ludvig (*1719 (døbt 19/11), Sandnes Sogn i Lindås Præstegæld, Hordaland, †1782 (begr. 3/6), Bergen Domkirke)
 - 4.12.7. Jens à Møinichen (*1720)
 - 4.12.8. Hendrich Wilhelm (†efter 10/8 1762).
 - 4.12.9. Anne Sophia (*ca. 1726)
- 4.13. Johanna à Møinichen (*ca. 1686, †1766 (begr. 3/4), Stavanger Domkirke)
Johanna bliver gift ca. 1729²³⁹ med kapellanen i Eivindvik, Mathias Stabel, der 1735 bliver residerende kapellan til Finnøy [Finnøy]²⁴⁰ og fra november 1739 bliver sognepræst i Nedstrand [Nerstrand] i Kristiansands Stift²⁴¹. Se også [4.15] Kiesten.

Der kendes to børn i dette ægteskab:

- 4.13.1. Nicolaj (*1730 (døbt 26/12), Eivindvik, †13/8 1806) – opkaldt efter sin farfar.
 - 4.13.2. Jens (*1732 (døbt 18/1, Eivindvik, †9/2 1763, Nedstrand) – opkaldt efter sin morfar. Bliver kapellan og efterfølger til faren, men dør ugift og barnløs.
- 4.14. Sixtus à Møinichen – nævnt i tillæg til slægtsbog²⁴², men **primær dokumentation savnes**.
- 4.15. Kiesten [Kirsten] à Møinichen (*1689 (døbt 6/11), Bodø). Optegnelsen findes i kirkebogen for Rørstad/Folda, hvor storesøsteren [4.1] Johanne Margrethes senere ægtemand, Anders Andersen Nordmand er residerende kapellan. Som fadder ses førnævnte Nicolaj Stabel (her kaldt Nicolaus), som Jens à Møinichen (iflg. Lampe) tog til sig som en søn og sørgede for hans uddannelse. Han er far til Mathias Stabel, som bliver gift med ovennævnte [4.13] Johanne. Jeg ved ikke, om Kiesten bliver voksen, gift og får børn.

5. **Jacob Erichsen Bredal**, ses som elev ved Trondhjem katedralskole i 1661 sammen med brødrene [6] Axel og [7] Peder²⁴³. Han bliver forpagter på og siden delejer af Utstein [Udsten] Kloster. Gift med Anne Pedersdatter [Wendel], der dør maj-juni 1675²⁴⁴. Menes opkaldt efter sin mors stedfar.

Der kendes to børn i ægteskabet:

- 5.1. Erich Jacobsen Bredal (*1673 (døbt 6/4), Utstein Kloster Kirke, måske²⁴⁵ †1735 (begr. 5/12), Horsens) som rektor i Horsens. Er i så fald gift med sin fars halvkusine og dør barnløs.
 - 5.2. Peder Jacobsen Bredal (*og †1674 (begr. 3/4), Utstein Kloster Kirke).
6. **Axel Erichsen Bredal**, opkaldt efter sin farbror, der var hører i Nykøbing Falster og forgæves søgte præsteembede. Axel ses som elev ved skolen i Trondhjem i 1661²⁴⁶. **NB:** Esmarch, Svein Tore Dahl, Simon Ellefsen m.fl. kalder ham fejlagtigt Erich. Ingen oplysninger om evt. ægteskab og/eller børn.

7. **Peder Erichsen Bredal** (*senest 1651, †maj 1714,²⁴⁷ (begr. 8/6), Bergen Domsogn²⁴⁸). Hans sidste notat i Brønnøy kirkebog er dateret 24/4 1713). Han er velsagtens opkaldt efter sin farbror Peder Andersen Bredal eller dennes søn [F] Peder Pedersen Bredal, der bliver kapellan i Trondhjem i 1652.

Peder Erichsen kaldes som sognepræst til Brønnøy i dec. 1676, ordineres 1677 og bliver senere provst i Helgelands provsti. Er det mon samme Hr. Peder Bredal, der nævnes i Utstein Kloster 19/9 1676 (evt. besøg hos broren [5] Jacob på vej til Brønnøy?). Så burde han vel allerede da være præsteviet, da han kaldes Dn. (Hr.).

Peder bliver gift første gang 9/10 1678 med Margrethe Thomesdatter Meier (*okt. 1660, †1695 (begr. 19/3, 34 år, 4 måneder, 3 uger og 3 dage gammel), Brønnøy). Margrethes forældre er stiftsskriver Thomes Edvardsen Meier og hustru Birgitte Østensdatter i Trondhjem.

Margrethes to søstre, Anne og Inger Thomesdatter Meier, ses ofte som faddere i Brønnøy. Anne Meier bliver gift med "ædle" lagmand Giert Lange, der bebor fogedgården Torget i Brønnøy. Inger Meier bliver i 1681 gift med apoteker Arnoldus von Westen i Trondhjem. Han er som allerede nævnt borgmestersøn fra Nysted på Lolland, født i samme by og nok nogenlunde jævnaldrende med Peders fætter [H] Ole Hansen Nysted og kusine [I] Anne Hansdatter Nysted, så det er ikke usandsynligt, at de allerede har kendt hinanden "hjemmefra".

Margrethe dør i 1695. Peder Erichsen Bredal får den 11/6 1698 tilladelse til at indgå et nyt ægteskab i forbudent led²⁴⁹. Den 9/11 1698 bliver han nemlig gift anden gang i Brønnøy med Birrette Andersdatter Sverdrup, der er kusine (mosters datter) til hans første hustru Margrethe. (Birrette kaldes også Berit og Birgitte). Præsten, der vier parret, er Peder Erichsen Bredals nevø, [1.2] Erich Nielsen Schytte. Dette ægteskab bliver dog kort. Hustruen Birrette kommer sig ikke efter deres eneste barns fødsel.

Et års tid senere bliver Peder så gift tredje og sidste gang, nu med Adelucia Thomasdatter Montagne (*marts 1684, †1768 (død 10/12 begr. 19/12, Stavanger Domkirke). Hendes far er by- og rådstueskriver i Bergen, og brylluppet finder sandsynligvis sted i Nykirken i Bergen i 1701 eller starten af 1702, men der findes desværre ingen optegnelser om viede i kirken i den periode.

Adelucia (Adelus) er kusine (mosters datter) til søskendeparret Abel Lem og Arnoldus de Fine, der – som det tidligere er nævnt – er ægtefæller til Peders søstersøn og søsterdatter, søskendeparret [4.5] Erich à Møinichen og [4.11] Magdalena à Møinichen.

Børn i Peders første ægteskab (med Margrethe Thomesdatter Meier):

- 7.1. Birrette Pedersdatter Bredal
(*1679 (døbt 17/8), Brønnøy, †sept. 1695 (begr. 18/9, anno ætatis 16), Brønnøy)
- 7.2. Johanne Pedersdatter Bredal
(*maj-jun. 1681, Brønnøy, †1681 (begr. 5/6, død 2 dage gl.), Brønnøy)
- 7.3. Erich Pedersen Bredal (*1683 (døbt 24/1), Brønnøy).²⁵⁰
Erich immatrikuleres på Københavns Universitet i juli 1697, **14 ½ år gammel**, som student fra Bergen. I juni 1702 er han midlertidigt hjemme i Brønnøy, og han prædiker da som studiosus 2. pinsedag den 5/6 1702, Brønnøy under farens fravær.

Den 9/5 1713 ankommer Erich til Skt. Thomas i Vestindien,²⁵¹ hvor han i tre år er sekretær og bogholder og medlem af det Secrete Råd (lokalstyret i Vestindien). Ved guvernør Michel Crones død (†8/8 1716, Skt. Thomas) vælges Erich Bredal som interimsguvernør og "opperhoved" den 12/8 1716. Da meddelelsen herom sidenhen når frem til "Compagniet" i København, bekræfter direktionen denne ansættelse, hvorefter han fungerer som guvernør til 1724. Den 29/4 1719²⁵² får han kgl. bestalling som vicekommandant på Christiansfort, Skt.

Thomas og tilliggende øer. Ca. fem år senere opsiges han af direktionen for Vestindien i København. Hans opsigelse når frem til Vestindien i begyndelsen af maj 1724, hvor han fratræder guvernørstillingen. Fra de følgende år findes fortsat mange informationer om ham og hans familie på Skt. Thomas og Skt. Jan, hvor familien ejer huse og driver plantager.²⁵³

Erich bliver gift senest 1718 med Aletta van Beverhoudt. Hendes forældre, Lucas van Beverhoudt, der er plantør fra de Hollandske Antiller og Margaretha Runnels, bliver trolovet 30/5 og gift 16/7 1691 på Skt. Thomas. Alettas søster Anna Elisabeth bliver i 1722 gift med den dansk-norske kommandørkaptajn og forretningsmand Friederich Moth, der fra 1724 efterfølger svogeren Erich som guvernør, først på Skt. Thomas og Skt. Jan, og fra 1734 også på Skt. Croix. Fra 1736 til 1743 er Friederich Moth generalguvernør for alle øerne.

I 1730 rejser Erich Pedersen Bredal til Europa. Det er sidste gang, jeg har fundet ham omtalt som værende tilstede i Vestindien, hvor hans hustru og børn fortsat bor.²⁵⁴ Han har efterfølgende været i Danmark og andre steder i Europa. Erichs videre skæbne er dog ikke sikkert kendt, men senest i 1741 anses han for at være død. Ifølge Esmarch lader hans hustru, Aletta van Beverhoudt, sig skille fra ham, efter at han har været borte i syv år, men det er dog uklart, fra hvornår de syv år er regnet – og jeg har indtil nu ikke fundet nogen skilsmissebevilling eller noget bevis for et nyt ægteskab for Aletta.

Erich Pedersen Bredal og Aletta van Beverhoudt får mindst fem børn:

- 7.3.1. Margretha (*1719²⁵⁵) – antagelig opkaldt efter sin mormor, Margaretha Runnels. Med sin onkel, guvernør Moths tilladelse viet i huset (27/6 1737, Skt. Thomas) til byfoged Andreas Wellemsen, der er ankommet til Skt. Thomas 11/6 1734²⁵⁶. Mon ikke det er samme Andreas Wellemsen, som i 1730 er nabo til Bredalfamilien i Charlotta Amalie, hvor han logerer i sekretær Anders Lerckes hus efter at være blevet afsat som guvernør i Guinea i 1728? I 1732-33 er han købmand på skibet Laarburg Galley, der handler slaver i Guinea. Denne Andreas Wellemsen er selv født i Trondhjem, og dermed nordmand som Bredal²⁵⁷. Ifølge Esmarch dør Margretha 3/8 1740, men det er en fejl. Ifølge kirkebogen er det nemlig ægtemanden, Andreas Wellemsen (†3/8 1740, Skt. Thomas), der dør denne dag og begravnes dagen efter.
- 7.3.2. Johanna Maria (*1720 (døbt 18/3), Skt. Thomas i Vestindien) – farbroren Thomes er fadder pr. stedfortræder. Viet i huset (3/7 1737, Skt. Thomas) med overinspektør Gerhard Lourentzen. Ved brylluppet kaldes bruden kun jomfru Anna Maria.
- 7.3.3. Lucas (*1721 (døbt 28/8), Skt. Thomas, Vestindien, †før marts 1725) - opkaldt efter sin morfar Lucas van Beverhoudt.
- 7.3.4. Erich (*1723, †13/3 1725, Skt. Thomas i Vestindien).
- 7.3.5. Lucas (*1728 (døbt 28/8), †10/2 1729, Skt. Thomas, Vestindien).
- 7.4. Thomes Pedersen Bredal (*1684 (døbt 31/8), Brønnøy, †3/12 1738, Steigen [Stegen] (begr. 12/1 1739), Folda [Folden]). Immatrikuleret juli 1699, 15 år gl., baccalaur maj 1700 (knap 16 år gl.). Er stadig studiosus da han prædiker 4. s. p. Trin. 9/7 1702 i Brønnøy og igen 17/8 og 7/9 1704. 1708 prokurator, 1712 vicelagmand, 1718 kammeradvokat, 1727 lagmand²⁵⁸. Thomes er anført som fadder "in absentia" ved broren Erichs datter Johanna Marias dåb på Skt. Thomas i 1720. Her optræder Oberkøbmand Jan Vlack på hans vegne, da Thomes er "i fædrelandet". Thomes bliver gift med Anne Dorothea Krog, der er datter af rektor Niels Pedersen Krog i Trondhjem og barnebarn af den samtidige biskop Peder Krog i Trondhjem.

Tre børn kendes med sikkerhed i ægteskabet, og et fjerde er antagelig også korrekt:

- 7.4.1. Niels Krog (*1732-1733, †26/1 1778²⁵⁹ (begr. 30/1, 45 år gl.), Skt. Nikolaj Sogn, København). Død ugift. Dåbsdato er ukendt, da Steigens KB mangler for perioden. Bliver forfatter og skriver bl.a. operatekster på dansk. 1761-1770 er han borgmester

i Trondhjem, men frasiger sig posten og tager til København, hvor han i 1771 bliver direktør for Det Kgl. Teater. Mange forveksler ham med borgmester Nicolaj Bredal i Randers, men det er en fejl. Randersborgmesteren er nemlig borgmester fra ca. 1733 til 1773 og skulle dermed være blevet borgmester ca. et år gammel!²⁶⁰

- 7.4.2. Peder Krog (*1735, †26/3 1770, Vordingborg²⁶¹). Løjtnant
- 7.4.3. Margrethe (* 1736 (døbt 3/12), Trondhjem Domkirke). Vies 8/3 1756 i Domkirken med kgl. dispensation²⁶² til sin fætter [4.7.5 / 7.6.5] Peder Bredal à Møinichen.
- 7.4.4. Thomas (?) (*1738-1739). Optages på Universitetet i juli 1754²⁶³ i sin alders 16. år. Antagelig døbt efter farens død og opkaldt efter ham, men **dokumentation savnes**.
- 7.5. Hans Pedersen Bredal (*1686, (døbt 6/1), Brønnøy, Han menes død uden børn før 1739²⁶⁴). Immatrikuleret på universitetet 20/7 1702 (**16 ½ år gl.**), men herefter savnes yderligere info.
- 7.6. Johanna Pedersdatter Bredal (*1688 (døbt 1/11), Brønnøy, Iflg. Lampe: *Bergens Stift* †1746) 7/5 1707 bevilges indgåelse af ægteskab mellem Johanna Pedersdatter Bredal og [4.7] Hendrich Jensen à Møinichen, der fra 1706 er præst i Granvin og Ulvik, men som 13/9 1728 kaldes til sognepræst i Sund (i Bergens Stift)²⁶⁵. Han er søn af Johannas faster [4] Magdalene Erichsdatter Bredal.

Johanna & Henrich har flg. 13 børn: (identiske med [4.7.1] – [4.7.13])

- 7.6.1. Margaretha Birgitta (*13/7 1708 (døbt 17/7), Granvin/Ulvik)
- 7.6.2. Magdalena Sofia (*30/8 1709 (døbt 1/9), Ulvik)
- 7.6.3. Dødfødt pigebarn. (Moren Johanna introduceret 26/12 1710, Ulvik)
- 7.6.4. Jens (*1711, hj. døbt 17/10). Johanna introduceret 6/12, Granvin – Jens er da i live).
- 7.6.5. Peter Bredal (*30/1 1713 (døbt 1/2), Granvin). Byfoged i Trondhjem. Han bliver viet den 8/3 1756 i Trondhjem Domkirke med kgl. dispensation²⁶⁶ til sin kusine [7.4.3] Margaretha Thomasdatter Bredal.
- 7.6.6. Hans (*1715 (døbt 12/5), Granvin, †1756²⁶⁷-1666²⁶⁸), overtoldbetjent i Bergen.

NB: der er ingen kirkebog for perioden 1716-1717 inkl. for Granvin/Ulvik/Eidfjord sogne. Det er nærliggende at antage, at der er mindst én ekstra barnefødsel i denne periode.

- 7.6.7. Hendrich (*1718 (døbt 24/1), Ulvik)
- 7.6.8. Dødfødt dregebarn (*nov. 1718 – jan. 1719, Johanna introduceret 2/2 1719, Ulvik)
- 7.6.9. Jacob (*1720 (døbt 18/3), Ulvik, †14/10 1788, København)

NB: Arkivverkets kirkebogssider for Granvin, Ulvik & Eidfjord sogne anfører opslag 124, 125 og 126 i indholdsfortegnelsen som "døde og begravede". **Det er en fejl.** Det er navne og dåbsdatoer på dem, der er døbt i de pågældende sogne i året. Teksten d. 1720 **må** stå for døbt 1720. Jacob (og de øvrige, der står opført her) er jo ikke alle døde i deres dåbsår. Jacob (døbt 18/3 1720) **må** derfor antages at være identisk med den følgende person fra slægten Møinichens slægtstavle²⁶⁹:

Jacob (*ca. 1721, †14/10 1788, København). Guldsmid i København.

- 7.6.10. Dødfødt pigebarn (*1721, Johanna introduceret efter fødslen 9/3 1721, Ulvik)
- 7.6.11. Alida Johanna (*20/3 1722 (døbt 23/3, Ulvik)
- 7.6.12. Kirstina Adelhus – eller Adelus Kristina – (*1723 (døbt 25/4 om aftenen i Ulvik Kirke pga. svaghed, Johanna introduceret 30/5 1723, Ulvik, hvor datteren lever)
- 7.6.13. Alitha Johanna (*4/4 1724 (døbt 6/4), Ulvik)

Ifølge Lampe: *Bergens Stift* – og på diverse slægtshjemmesider – kaldes [7.6] Johanna for Johanna **Alida** Bredal. Det gør hun dog intetsteds i kirkebøgerne. Jeg tror derfor, at navnet Alida må være en fejl, der skyldes sammenblanding med døtrene [7.6.11] og [7.6.13].

Deres navne kan evt. være afledt af navnet på Johannas stedmor fra ca. 1702, dvs. Peder Erichsen Bredals tredje hustru, Adelucia (Adelus) Thomasdatter Montagne. De kan dog også være inspireret af deres fætter Peder Andersen Bredals hustru, Alida Krabbe, der først kommer ind i Bredalfamilien 15 år **efter** Johannas død i 1688. I begge tilfælde giver det derfor ingen mening, at Johanna skulle have "mellemnavn" efter dem.

Mest sandsynligt er det dog nok, at navnene (hollandske versioner af Alhed/Adelheid) stammer fra Johannas bror Erichs hustru Aletta/Aletha van Beverhoudt, som Erich jo nok har mødt i Vestindien, hvor hendes familie af hollandsk afstamning bor. Hun er derfor **heller** ikke kendt i Bredalslægten før 1713. Denne Aletha får selv datteren Johanna [Maria] i 1720 på Skt. Thomas.

Jeg vurderer derfor, at navnet Johanne **Alida** Bredal nok må være en fejl hos Lampe, der desværre sidenhen er blevet spredt som "slægtsvirus".

- 7.7. Peder Pedersen Bredal (*1690 (døbt 22/6), Brønnøy, †1699 (begr. 12/2), Brønnøy). De først anførte begravelsesdata er åbenlyst forkerte, men Peder Bredal retter dem selv ugen efter.
- 7.8. Anna Magdalena Bredal (*1693 (døbt 30/5), Brønnøy, †1693, (begr. 27/6), Brønnøy)
- 7.9. Wilhelm Pedersen Bredal (*1694 (døbt 23/12), Brønnøy, †1695 (begr. 31/3), Brønnøy)

I sit andet ægteskab (med Birrette Andersdatter Sverdrup) får Peder Erichsen Bredal kun ét barn:

- 7.10. Margrethe Pedersdatter Bredal (*1700 (døbt 12/9), Brønnøy, † ukendt tidspunkt **efter** 4/9 1746, hvor hun selv og hendes mand ses som faddere i Brønnøy).

Efter farens død i 1714 er hendes stedmor og halvsøskende i 1715 flyttet til Trondhjem, hvor hun også selv mest opholder sig. I 1620 anmoder formynderen Jørgen Sverdrup om at få reduceret hendes skat, da den udhuler hendes arv. Han skriver, at hun i nogle år har været svagelig, og at der trods lægebehandlinger i Trondhjem ikke er sket større forbedring de foregående år.²⁷⁰

Fra 1721 til 1726 savnes oplysninger om hendes opholdssted og bryllup, men senest i 1626 er hun blevet gift med Jørgen Sverdrups hustru Margrethes Angells bror, Peder Broch Angell, der er foged i Helgeland og bosiddende i Brønnøy.

I ægteskabet kendes fem børn:

- 7.10.1 Ane Margrethe Pedersdatter Angell (*1727 (døbt 1/7), Brønnøy), opkaldt efter sin farmor.
- 7.10.2 Peter Lorenz Broch Angell (*1730 (døbt 23/8), Brønnøy), opkaldt efter sin farfar. Antagelig død senest 1736 (se 7.10.5).
- 7.10.3 Birgitte Elisabeth Pedersdatter Angell (*1732 (døbt 28/5), Brønnøy). Opkaldt efter sin mormor.
- 7.10.4 George Margrethe Pedersdatter Angell (*1733 (døbt 30/8), Brønnøy).
- 7.10.5 Peter Lorenz Broch Angell (*1736 (døbt 11/3), Brønnøy).

I Peders tredje ægteskab (med Adelucia Thomasdatter Montagne er der følgende fire børn:

- 7.11. Birgitte Pedersdatter Bredal (*1703 (døbt 21/3), Brønnøy, †1738 (begr. 5/9), Høyland, Rogaland). Endnu ugift 24/3 1726, hvor "Jomfrue Bergita Bredal" er fadder i Nykirken i Bergen. Hun bliver gift ca. 1728 med foged Olle Zachariassen på Jæren, der som enkemand bliver gift anden gang 3/2 1741 i Bergen Domsogn med Christine Catarine de Ferry og dør 31/3 1752. Skiftet efter ham²⁷¹ viser, at han - ud over fem børn fra andet ægteskab - har én datter fra første ægteskab med Birgitte nemlig:

- 7.11.1. Adelucia Maria (*1729 (døbt 9/10), Høyland, Rogaland), opkaldt efter sin mormor. Gift sammesteds 15/8 1751 med Peter Mortensen Røder, der ved skiftet efter sin svigerfar, Olle Zachariassen, nævnes som konstitueret foged.
- 7.12. Chirstina Maria Pedersdatter Bredal (*1704 (døbt 16/11), Brønnøy, †1706 (begr. 7/6), Brønnøy)
- 7.13. Thoma Kirstine [Christine] Pedersdatter Bredal (*1706 (døbt 13/3), Brønnøy, †1773 (begr. 5/8), Stavanger). Hun bliver gift første gang "i huset" 4/5 1725 i Bergen Domsogn med kaptajn Lyder Montagne de Fasting (†1739 (begr. 7/12), Nykirken). Han er søn af Edel Thomasdatter Montagne, der er søster til Thoma Kirstines mor, Adelucia. Lyder og Thoma Kirstine er dermed fætter/kusine, og de får derfor 22/12 1724 bevilliget dispensation til ægteskabet²⁷².
- Efter Lyder Montagnes død bliver Thoma Kirstine gift anden gang den 7/10 1740 i Nykirken i Bergen med kaptajn Lorentz de Ferry. Parret har fået kgl. dispensation til vielsen²⁷³, både pga. slægtskab i 2. led mellem kaptajn de Ferrys afdøde 1. hustru og Thoma Kirstine og med henblik på vielse i huset. Vielsen finder dog alligevel sted i kirken "en fredelig eftermiddag".
- I sit første ægteskab (med Lyder Montagne de Fasting) får Thoma Kirstine seks børn:
- 7.13.1. Johan (*1726 (døbt 22/3), Nykirken, Bergen)
 - 7.13.2. Peder Christian (*1727 (døbt 8/8), Nykirken Bergen)
 - 7.13.3. Adelucia Maria (*1728 (døbt 28/11), Nykirken, Bergen)
 - 7.13.4. Edele Sophie (*1730 (døbt 14/5), Nykirken, Bergen)
 - 7.13.5. Peder Jacobi (*1731 (døbt 9/12), Nykirken, Bergen)
 - 7.13.6. Thomas Christian (*1733, (døbt 6/11), Nykirken, Bergen)
- I sit andet ægteskab (med Lorentz de Ferry) får Thoma Kirstine yderligere seks børn:
- 7.13.7. Lyder Montagne (*1741 (døbt 29/3), Bergen Domkirke)
 - 7.13.8. Peter (*1742 (døbt 27/4), Bergen Domkirke)
 - 7.13.9. Christen Lorentius (*1743 (døbt 17/7), Bergen Domkirke)
 - 7.13.10. Christine Marthéa (*1744 (døbt 31/7), Bergen Domkirke)
 - 7.13.11. Adelucia Birgitta (*1745 (døbt 3/12), Bergen Domkirke)
 - 7.13.12. Andreas Sigismund (*1747 (døbt 28/7), Bergen Domkirke)
- 7.14. Anna Vilhelmina Pedersdatter Bredal (*19/3 1709 (døbt 28/3), Brønnøy, †27/10 1782 (begr. 14/11), Stavanger). Den 19/12 1733 bliver Anna Vilhelmina gift med købmand, kammerråd og commerceassessor Peder Valentinsen i Stavanger.
- Parret får syv børn²⁷⁴:
- 7.14.1. Anna Helene (*1734 (døbt 11/7), Stavanger Domkirke) – død ugift (vel 1-3½ år gl.)
 - 7.14.2. Adelucia Maria (*1735 (døbt 4/9), Stavanger Domkirke, †30/7 1766, Kristiansand)
 - 7.14.3. Peder Willum (*1736 (døbt 18/11), Stavanger Domkirke)
 - 7.14.4. Anna Helene (*1738 (døbt 23/3), Stavanger Domkirke)
 - 7.14.5. Birgitte Christine (*1739 (døbt 25/12), Stavanger Domkirke, †3/5 1785, Bergen)
 - 7.14.6. Valentin Christian (*1741 (døbt 21/7), Stavanger Domkirke)
 - 7.14.7. Johanna Benedicta (*1746 (døbt 23/8), Stavanger Domkirke)
- I rettelser af 8/10 2000 til Svein Tore Dahls bog om gejstligheden i Nordnorge og Midtnorge i tiden 1536-1700 er anført, at gravskriften i Stavanger viser, at Anna Vilhelmina er født 19/5 1709, men der skal stå 19/3 1709 (PHT I, 2s, pg. 221), og ellers ville hun da også være født knap to måneder **efter** sin egen dåb, der fandt sted Skærtorsdag, den 28/3 1709.

8. **Jochum (Joachim) Erichsen Bredal** (*1655-56, Trondhjem, †1708 (ligprædiken 12/9), Brønnøy). Ukendt opkald - måske efter en ukendt farbror eller morbror? Han har efter farens død sandsynligvis opholdt sig hos sin storebror, sognepræst Willum Erichsen Bredal i Næstved, da han immatrikuleres på Københavns Universitet som student fra Næstved skole i 1674²⁷⁵ (i øvrigt sammen med en Niels Bredal, som – hvis der faktisk var mere end syv brødre i børneflokket – i princippet godt kunne være hans bror – men som dog nok i stedet er hans afdøde fætter [F] Peder Pedersen Bredals søn).

Jochum anføres at være i sit 46. leveår ved mandtallet i Buksnes i 1701²⁷⁶

Han dør i 1708, men der skiftes først efter ham tre år senere, 27/10 1711 på gården Skottnes i Buksnes præstegæld, Lofoten.²⁷⁷ Jochum har først en 9-årig militær karriere²⁷⁸ og er derefter i en årrække foged i Lofoten, hvorefter han bliver forpagter af jordebogen og tienden sammesteds.

Jochum er gift med sin forgænger Peder Andersen Bus' enke, Dorethea Storm. Hun har fra forrige ægteskab sønnen Andreas Bus, der er i sit 23. år ved mandtallet i 1701 og da er på "Akademiet".

I ægteskabet med Dorethea har Jochum to børn, der er nævnt i skiftet. De er **muligvis** tvillinger:

- 8.1. Johanna Jochumsdatter Bredal (*ca. 1/9 1692, Lofoten, †1727 (begr. 12/1), Rørstad). Hun bliver gift med sin grandfætter [= fars fætter] [F] Peder Pedersen Bredals stedsønnesøn, Peder Pedersen Schjelderup i dennes andet ægteskab – han er gift første gang 20/11 1707 i Rørstad med Malene Bjørnsdatter, †1710 (begr. 16/3), Rørstad. Hans far, Peder Nielsen Schjelderup, er sognepræst i Skjerstad og hans farbror Anders Nielsen Schjelderup er gift med biskop Bredals niece (= søsterdatter) [I] Anne Hansdatter Nysted, dvs. Johannas grandkusine (= fars kusine).

Johanna dør 34 år, 4 måneder og 9 dage gammel og begravnes 12/1 1727 i Rørstad sammen med sin datter Dorthe, der er ét år og 26 uger gammel. De dør begge af småpokker (kopper).

Enkemanden Peder Pedersen Schjelderup bliver gift igen tredje gang senest 1728 og får mindst fem børn i et nyt kuld. Han dør i 1739 på gården Kvarv i Skjerstad. Skifte 4/1 1740.²⁷⁹

I Peder Pedersen Schjelderups ægteskab med Johanna får de 4 sønner og 2 døtre. Af disse er dog kun tre sønner i live ved skiftet i 1740.

- 8.1.1. Jochum (*1712 (døbt 7/11, Rørstad). Opkaldt efter sin morfar. Johanna introduceres 18/12 1712 i Rørstad. Jochum bliver lensmand i Skjerstad i Nordland i perioden 1752-1770. Simon Ellefsen (www.nose.dk) skriver, at Jochum dør i Skjerstad den 2/6 1795, men begravelsen har jeg **ikke** fundet i kirkebogen for Skjerstad.
- 8.1.2. Peder (*ca. 20/10 1714, Kvarv i Sørfold, †1714 (begr. 19/12), Rørstad) – Johanna introduceret 28/10 i Rørstad. Peder dør 7 uger og 5 dage gammel.
- 8.1.3. Inger Malene (*1716 (døbt 11/10), Rørstad, †ca. 1716)
- 8.1.4. Hartvig (*1719 (døbt 3/9), Rørstad), 20 år gl. ved skiftet. Navn efter sin farmors far.
- 8.1.5. Rasmus (*1722 (døbt 1/5), Rørstad), 17 år gl. ved skiftet.
- 8.1.6. Dorthe (*16/5 1725 (døbt 20/5), Rørstad, †1727 (begr. 12/1), Rørstad). Hun er opkaldt efter sin mormor.

- 8.2. Peder Jochumsen Bredal (*1692 eller 1693, †12/9 1753 (begr. 18/9), Helsingør Skt. Olai) Ved mandtal den 8/12 1701 i Buksnes²⁸⁰ er Peder i sit 9. år og går i grundskolen. Ved skiftet efter faren i 1711 er han i Bergen, hvor han bliver student. Immatrikuleret på Københavns Universitet den 1/7 1712 med anført alder 20 år,²⁸¹ men synes ikke at opnå baccalauregraden.

Han er den Peder Bredal, der i 1719 bliver konstitueret af stiftamtmanden for Sjælland som prokurator, og hvis konstituering bliver fornyet i 1737.²⁸²

I sin bog "*Danske Prokuratorer med kongelig Bevilling 1660-1869, samt et Tillæg indeholdende Oplysninger om en del Prokuratorer uden kongelig Bevilling*", København 1935, anfører forfatteren H. Hjort Nielsen, at Peder skulle være identisk med den Mons^f. Petter Bredal af København, der den 23/2 1721 i Nykøbing på Sjælland ses som fadder for købmand Hans Birchs datter og som den 3/8 i Nykøbing Sj. også er fadder for Hans Birchs nevø.

Denne Petter Bredal bliver den 5/11 1721 i Nykøbing Sj. viet til Marie Nielsdatter Roschild (*april 1692, †1724 (begr. 11/10), Nykøbing Sj.), der er datter af købmand Niels Rasmussen Roschild (†1720 (begr. 28/12) Nykøbing Sj.).

Hans Birchs søn Niels Christian i Nykøbing Sj. bliver sidenhen gift med et barnebarn af den førnævnte præst Jacob Borchardsen i Alsted-Fjenneslev, der som nævnt er svoger til [G] Jens Pedersen Bredal (biskop Erich Bredals nevø, og Peder Jochumsen Bredals grandfætter)²⁸³.

Der er sandsynligvis en slægtsforbindelse mellem de to "Bredal'er" (køb- og handelsmanden i Nykøbing Sj. og prokuratoren i Helsingør), men jeg tror *ikke* på, at de er én og samme person.

I 1722 donerer ægteparret i Nykøbing Sj. nemlig en lysekroner til byens kirke. Lysekronen hænger der endnu – og af inskriptionen fremgår (iflg. Nationalmuseets oplysninger²⁸⁴), at givener hedder "Peter lensen Bredal".

Medmindre Nationalmuseet skulle have registreret lysekronen fejlagtigt, så er købmand Peter Bredal i Nykøbing Sjælland altså ikke identisk med prokurator Peder Jochumsen Bredal i Helsingør!

Andreas Bus er forlover for sin halvbror [8.2] Peder, da denne vies i huset den 5/12 1725 i Helsingør Skt. Olai til Madame Ingeborre Farenhusen. Andreas Bus nævner ham som "den unge mand". Ingeborre selv er enke efter Mogens Larsen (†1724 (begr. 13/10)) og har med ham datteren Birgitta Elisabeth Mogensdatter, liv-vaskepige hos enkedronningen (*1720 (døbt 8/4), †18/1 1771 om aftenen i København) og sønnerne Villum Mogensen (*1721, døbt 26/6) og Peder Lourentz Mogensen (*1722, døbt 8/6). Alle dåb i Helsingør Skt. Olai.

I skiftet efter Birgitta Elisabeth i 1771²⁸⁵ kaldes hun og broren Villum begge for Bredal. Peder Lourentz nævnes ikke (og er dermed antagelig død uden livsarvinger).

Esmarch anfører fejlagtigt en søn William Michael Bredal, født i Helsingør i 1721. Det er givetvis en fejlslagsning for stedsønnen Villum Mogensen (Bredal).

Fejlen ses desværre gentaget på adskillige slægtshjemmesider. Villum [Vilhelm] Mogensen immatrikuleres i 1741 på universitetet fra Helsingør skole, og kalder sig da allerede Bredal²⁸⁶. Han bliver i 1755 residerende kapellan i Sdr. Fredrikshald [Halden] i Norge, hvor han tidligere har været hører.

Af kirkebog og skifte fremgår, at Peder i ægteskabet med Ingeborre har følgende ni børn:

- 8.2.1. Jochum Andreas (*1726 (døbt 13/5), Helsingør Skt. Olai) – ved skiftet i København 1771 er han fuldmægtig hos fogeden i Trondhjems Stift. En søn født i Børsa i 1764.
- 8.2.2. Friderich (*1727 (døbt 12/4), Helsingør Skt. Olai) – ved skiftet efter faren i 1753 er han på Skt. Croix i Vestindien. Nævnes ikke ved skiftet i 1771. Antagelig død.
- 8.2.3. Dorothea Johanne (*1729 (døbt 5/3), Helsingør Skt. Olai) – ugift i København i 1771.
- 8.2.4. Anna Margrethe (*1730 (døbt 27/5), Helsingør Skt. Olai, †24/2 1813, Hammer). Er i 1771 gift med Hans Lorentsen Spliid, fuldm. i Viborg, siden byfoged i Nykøbing Mors.
- 8.2.5. Erich Michael (*1731 (døbt 18/10), Helsingør Skt. Olai, †1738 (begr. 8/9), Helsingør Skt. Olai). **NB:** Forkert alder (5 år) anført i kirkebogen. Han *er* næsten syv år gammel.

- 8.2.6. Sophia Magdalena (*1732 (døbt 15/10), Helsingør Skt. Olai, †1737 (begr. 7/3), Helsingør Skt. Olai)
- 8.2.7. Jacob (*1735 (døbt 19/10), Helsingør Skt. Olai, †1785 (begr. 22/3), Frederiksberg). Tobakshandler, 1771 fuldmægtig i København. Dør som værtshusholder. 8 børn.
- 8.2.8. Erich (*1739 (døbt 21/4), Helsingør Skt. Olai) – i 1771 er han visitør i København.
- 8.2.9. Et hjemmedøbt dregebarn (*1740, †1740 (begr. 30/9), Helsingør Skt. Olai)

Den 28/8 1739 udnævnes Peder til landsfiskal i Frederiksborg og Kronborg amter, samt Jægerspris og Hirschholms distrikter (en slags statsanklager i hele Nordsjælland)²⁸⁷. Peder dør 12/9 1753 i Helsingør, og der skiftes efter ham allerede den samme dag²⁸⁸.

9. **Sophia Erichsdatter Bredal** (*ca. 1658, Trondenes? †1722 (begr. 5/5), Trondhjem²⁸⁹). Antagelig opkaldt efter sin mors halvsøster Sophia Jacobsdatter. Er fadder i Brønnøy i 1674. Bliver gift ca. 1688 med sognepræst i Selbu Christen Jenssen Bloch (*ca. 1651, †13/2 1727 i Selbu). Erlandsen mener, det er Trondhjempæsten [F] Peder Pedersen Bredals datter Sophie, der er gift med Bloch, men det er en klar fejl, hvilket også er påvist af Sverre Mo Skrede²⁹⁰.

Der kendes tre børn fra dette ægteskab:

- 9.1. Johanna Christensdatter Bloch, (*ca. 1690, †eft. 1731). Gift med Hans Thomesen Montagne, der er bror til [7] Peder Erichsen Bredals tredje hustru, Adelucia, og som fra 1706 er kapellan i Brønnøy. Han kaldes 31/10 1714 til vicepastor til Strinda. Parret har *måske* én søn:

9.1.1. Hans²⁹¹ - **Dokumentation savnes** – Nævnes ikke i Brønnøys eller Strindas kirkebøger.

- 9.2. Jens Bloch (*1692, Selbu, †1737), 9½ år gl. ved mandtallet i sidste halvdel af 1701 i Selbu Præstegaard. Aktiv i Finnemissionen. Efter 1719 personlig kapellan hos sin far i Selbu, hvor han selv bliver sognepræst. Gift med Sophia Amalia Erichsdatter Tønder. De har 4 børn²⁹²:

- 9.2.1. Erich [Bredal] (*1723 (døbt 7/2), Selbu) – bliver prokurator i Hadsel i Vesterålen.
- 9.2.2. Christen (*1727-1728). Alder: 9 år ved skiftet efter faren 20/8 1737.
- 9.2.3. Sophie Margrethe (*1729-1730). Alder: 7 år ved skiftet efter faren 20/8 1737.
- 9.2.4. Giedsche Magdalena (*1731 (døbt 7/1), Selbu)

- 9.3. Maren Margrethe Christensdatter Bloch (*ca. 1695, Selbu, †juni 1754, Orkdal). Gift (25/10 1719, Selbu) med Andreas Andersen Lem, der er officer. Hans far Anders Christophersen Lems enke, Karen Pedersdatter Juul, var førhen enke efter [3] Anders Erichsen Bredal.

Parret har syv børn²⁹³:

- 9.3.1. Christen Bloch (*1721 (døbt 9/8), Selbu) – opkaldt efter sin morfar
- 9.3.2. Erich Andreas (*1722?). Befalingsmand med titel af Kornet (officersaspirant) i 1754.
- 9.3.3. Hans Iver (*1723 (døbt 25/10), Selbu)
- 9.3.4. Casper Fridrich (*1725 (døbt 23/9), Selbu). Officer. Pensioneres 1786²⁹⁴
- 9.3.5. Sophia Bredal (*1726 (døbt 23/11), Selbu)
- 9.3.6. Ludvig (*1732 (døbt 1/1), Rennebu) – ses nævnt ved skiftet efter moren i 1654²⁹⁵
- 9.3.7. Ingeborg Cathrine (*1735, Rennebu, †1798 (begr. 6/6), Verdal) 63 år og 4 mdr. gl.

10. **Christian Erichsen Bredal** (†1680, begr. 29/2 i Brønnøy – KB fol. 25v, opslag 30). Antagelig opkaldt efter sin mors halvbror [C] Christen Jacobsen. Christian nævnes første gang som fadder i Brønnøy i 1675 og sidenhen mange gange både i Brønnøy og i nabosognet Naustvik [Nøstvig]. I perioden 1678-1680 er det ofte sammen med søstrene [9] Sophia og/eller [12] Johanna. Der ses ingen ægtefælle nævnt. Pga. sin unge alder må han dermed antages at være død ugift og barnløs.

Præsten [7] Peder Erichsen Bredal skriver selv i kirkebogen, at Christian er hans bror.

11. **Ingeborg [Erichsdatter] Bredal**, antagelig opkaldt efter sin mors halvsøster, farbroren Peder Andersen Bredals tredje hustru, Ingeborg Jacobsdatter i Kettinge på Lolland.

17. søndag efter trinitatis (22/9 1689 i Naustvik) lyser broren [7] Peder Erichsen Bredal anden gang til ægteskab med huskapellanen²⁹⁶ Hr. Anders Pedersen Nidros fra Alstahaug (*ca. 1653).

Den 6/10 1689 lyses tredje gang til ægteskab i Brønnøy Kirke, hvor parret vies den 9/10 1689.

Den 30/4 1692 får Anders Pedersen Nidros brev på at være sognepræst i Værøy og Røst²⁹⁷.

Ved mandtallet 1701²⁹⁸ i "Vesterålen, Andenes og Lofoten fogderi" er Anders Pedersen Nidros selv ca. 48 år og altså født ca. 1653. Der ses da tre sønner i ægteskabet. Herudover kendes én datter:

11.1. Erich Andersen Nidros (*ca. 1692), 8-9 år gl. i 1701. Opkaldt efter sin morfar, biskoppen.

11.2. Johanna Andersdatter Nidros (*ca. 169x?). Johanna må være opkaldt efter sin mormor.

I Buksnes lyses der den 31/8 1710 for tredje gang til ægteskab for Johanna og den senere lensmand på Røst, Hans Andersen. Sidstnævnte dør i 1723 (skifte 4/8), Røst²⁹⁹.

Der nævnes syv børn i skiftet efter Hans Andersen – men da deres alder ikke er anført, er rækkefølgen uvis:

11.2.1. Anders

11.2.2. Jacob

11.2.3. Sørren

11.2.4. Hans

11.2.5. Ingeborg

11.2.6. Benedichte

11.2.7. Margreta

11.3. Peder Andersen Nidros (*ca. 1697), 3-4 år gl. i 1701. Må være opkaldt efter sin farfar. Jeg har ikke kendskab til eventuel ægtefælle eller efterkommere.

11.4. Jacob Andersen Nidros (*ca. 1699), 1-2 år gl. i 1701.

Denne Jacob skal efter sigende – et egentligt bevis har jeg *ikke* selv set – have fået en søn uden for ægteskab med søsteren [11.2] Johannas svigerinde, Maren Andersdatter (der er søster til førnævnte lensmand Hans Andersen).

Maren bliver ca. 1717 gift med Hans Andersens efterfølger, lensmand Gregers Dinesen i Røst. Jacob er i så fald ca. 17 år gammel ved sin søns fødsel, da sønnen ses anført med alder syv år ved Marens død i 1723 (skifte 2/6)³⁰⁰.

11.4.1. Anders [Jacobsen] (*ca. 1716). – Jeg har intet kendskab til hans videre skæbne.

12. **Johanna [Erichsdatter] Bredal** (Antagelig †1728, Lille Skånland i Trondenes Præstegæld). Hun ses nævnt talrige gange som fadder i Brønnøy, første gang 17/4 1679 (sammen med søsteren [11] Ingeborg) og senest 16/4 1688. Var der tale om biskoppens enke, så burde hun være kaldt Johanna sl. Mag: Bredals eller Johanna [sl.] Bredals. Hun omtales dog altid kun som Johanna Bredal – *aldrig* Bredals. Alt tyder derfor på, at denne Johanna *er* bispeparrets datter (opkaldt efter moren), og at hun først hen imod 1679 er gammel nok til at være fadder. Jeg føler mig således fuldt overbevist om, at Johanna er bispeparrets datter og nok er et af de senest fødte børn.

Det er plausibelt, at det er de fire yngste børn (9, 10, 11 og 12), der bor i Brønnøy, hvor den ældste søster [1] Anne jo bor som enke fra før 1672 og frem til året 1682, hvor hun gifter sig igen med den residerende kapellan, Jens Michelsen Snog, i nabosognet Vega, i Brønnøy præstegæld.

Ydermere er deres næstældste søster, [4] Magdalene, præstefrue sammesteds indtil 1677, hvor hun og ægtemanden Jens à Møinichen flytter til Bodø. I den sidste tid før de fire yngste bliver rigtig voksne, bliver de nok også boende i Brønnøy, hvor deres storebror Peder er blevet ny sognepræst. Trygve Lysaker skriver³⁰¹, at Johanna – velsagtens via sin bror [8] Jochum, den kgl. foged i Lofoten, der bor på gården Skottnes i Buksnes præstegæld – bliver gift med Anders Christophersen Valeur (eller Walløer), der er betjent for fogeden i Buksnes, og som fra før 1698 bor på gården Offersøy, der ifølge fogedregnskabet er udlagt til sorenskrivergård³⁰².

NB: jeg har ikke kendskab til, hvilken eksakt kilde Lysaker mener, der dokumenterer ægteskabet.

Den 9/8 1706 får Valeur bestalling som sorenskriver i Senja fogderi³⁰³, men det efterfølgende år bestyrer han endnu embedet fra Offersøy i Buksnes. Først derefter flytter han og hans familie til gården Lille Skånland i Trondenes præstegæld.

Anders Christophersen Valeur og hans hustru får med sikkerhed tre børn (en søn og to døtre), men i 1711 nævnes kun de to døtre og ved folkeskatten i 1718 kun én datter, der da er 13 år. Det er dermed uvist, om det er [12.2] Bodil eller [12.3] Anne Kristine, der er født ca. 1705.

12.1. Erik Andersen Valeur (*1695-96) – i sit 6. år ved mandtallet 1701. Antagelig opkaldt efter sin morfar, Må nok være død ung. Han nævnes hverken ved ekstraskatterne i 1711 eller ved folkeskatter i perioden 1700-1718 i Buksnes og Lille Skånland.

12.2. Bodil Andersdatter Valeur (*før 1711, **måske** ca. 1705). Hun bliver gift med sognepræst Christian Povelsen Egede, der fra 1722 er sognepræst til Værøy. Han er søn af Anders Christophersen Valeurs forgænger som sorenskriver i Senja – og bror til ”Grønlands apostel”, Hans Egede. Christian Egede forflyttes 1733 til Holtålen og igen 1742 til Holmedal.

Parret har 3 kendte børn:

12.2.1. Thomas von Westen (*ca. 1725, †15/12 1749) – Kapellan hos faren 1748. Omkommer ved ulykke på søen året efter. Ugift og uden børn.

12.2.2. Johannes Andreas Bredal (*3/9 1731, †31/8 1804, Bergen)

12.2.3. Anne Kirstine (*1732) – gift 12/5 1756 i Kinn med skolelærer i Bergen Henrik Georg Meyer.

12.3. Anne Kristine Andersdatter Valeur. (*før 1711, **måske** ca. 1705).

NB: Jeg savner altså sikker dokumentation for, at Johanna Erichsdatter Bredal er deres mor.

Hermed er således i alt identificeret tolv børn udover de to særdeles ”tvivlsomme”, Karen og Maren, som jeg antager må være dem, der er medregnet i Norsk Biografisk Leksikon, men som jeg altså **ikke** mener kan være korrekte!

NB: Trods grundig gennemgang af alle kildeoplysninger til denne artikel kan der alligevel godt have indsneget sig fejl eller misfortolkninger i nærværende tekst. Det tilrådes derfor læserne selv at verificere konklusioner m.v. i forhold til de anførte kilder.

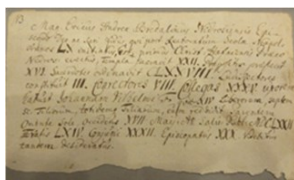
Ole K. Rasmussen

Mail: okr.genealogy@gmail.com

Noter og kildehenvisninger:

- ¹ **DRA = Danmarks Rigsarkiv**
Med afdelinger i København, Viborg, Aabenraa og Odense, der har erstattet de tidligere landsarkiver.
- NRA = Norges Riksarkiv**
Har hovedarkiv i Oslo, men har herudover en række statsarkiver, der modsvarer de tidligere danske landsarkiver. I denne artikel henvises til følgende statsarkiver, hvor de pågældende arkivalier opbevares:
- SAB = Statsarkivet i Bergen**
- SAKO = Statsarkivet i Kongsberg**
- SAST = Statsarkivet i Stavanger**
- SAT = Statsarkivet i Trondheim**
- SATØ = Statsarkivet i Tromsø**
- ² Nationalmuseet: *Danmarks Kirker, Svendborg Amt, Rudkøbing Kirke*, pg. 1461-1465.
- ³ SAB – *Bergens Stifts geistlig skifteprotokol nr. 1/1680-1720*, fol. 202r. Skifte efter Jens à Møinichen. Tak til Bengt Mønnike for henvisningen til dette skifte!
- ⁴ Carl E. Jørgensen og V.G. Konradsen: *Series rectorum. Danske rektorer ved gymnasier og kurser siden reformationen*. Gymnasieskolernes Lærerforening 1890-1990. 2. udg. 1990.
- ⁵ F.R. Friis: *Discipline i Sorø Skole 1586 – 1623*, trykt i København 1879 (Afskrift på Wiberg-net.dk/Kildeskrifter).
- ⁶ Rørørdam, Holger Fr.: Edsbog for Præster og Rektorer i Fyns Stift 1616-1651. *Kirkehistoriske Samlinger*, 3:5 (1884-86), pg. 128. (Afskrift på Wiberg-net.dk/Kildeskrifter).
- ⁷ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 96.
- ⁸ Andreas Erlandsen: *Biographiske Efterretninger om Geistligheden i Trondhjems Stift* pg. 21.
- ⁹ I sin ansøgning af 6. oktober 1660 til Kongen om lønforhøjelse skriver Erich Bredal, at han kom i skolens tjeneste (som hører) i 1631. Ansøgningen findes i:
DRA – Danske Kancelli, *Norske Indlæg 1660*, hvor den kan ses på opslag 110.
- ¹⁰ Rørørdam, Holger Fr.: Edsbog for Præster og Rektorer i Fyns Stift 1616-1651. *Kirkehistoriske Samlinger*, 3:5 (1884-86), pg. 143. (Afskrift på Wiberg-net.dk/Kildeskrifter).
- ¹¹ Georg Erler: *Die Matrikel und die Promotionsverzeichnisse der Albertus-Universität zu Königsberg in Pr. 1549-1829*, 1. Band, die Immatrikulationen von 1544-1656, Leipzig 1910, pg. 370.
- ¹² Universität Rostock: *Immatrikulationen im Wintersemester 1637/1638*.
- ¹³ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 149.
- ¹⁴ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Tegnelser*, 1639, fol. 439r.
- ¹⁵ Wiberg-net.dk – *Opslag vedr. præsten Heinrich Marsfeld i Store Magleby Sogn*.
- ¹⁶ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Tegnelser* 1640, fol 3v.
- ¹⁷ Rørørdam, Holger Fr.: Præster ordinerede af Biskop Brochmand 1639–44. *Kirkehistoriske Samlinger*, 2:1 (1857-59), pg. 50. Findes i afskrift på <https://wiberg-net.dk/KS-Sjlld.ord-1639-44.htm>
- ¹⁸ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Registre* 1640, fol. 181v.
- ¹⁹ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Tegnelser* 1643, fol. 5v.
- ²⁰ Erich Andersen Bredal: *Ret-sindige Kircke-Dommeris velsignede Aamindelse oc herlige Belønning ... udi salige Peder Schelderops Lijg-Prædicken, Som bleff holden i Trondhiems Domkircke den 2. Octobris 1646* Udgivet af bogtrykker Melchior Martzan. København 1648.
- ²¹ Esmarch, Knut: *Familien Bredal Stamtavle*, udg. i Oslo 1955, pg. 16.
- ²² DRA – Danske Kancelli, *Diverse fortegnelser over gejstlige og verdslige embeder og embedsmænd*. Specifikation og underretning om kaldene og deres indkomster i Trondhjem Stift, 1684.

- ²³ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcab/L0007: *Norske Tegnelse*, 1642, fol. 128v.
Se også *Norske Rigsregistranter*, bind 8, december 1642, pg. 231 - 250 hvor diverse andre instrukser til lensmanden og biskoppen er anført forud for afrejsen til Norge.
- ²⁴ Ludvig Daae: *Thronhjems Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 101-102.
- ²⁵ J.L.A. Kolderup-Rosenvinge: *Samling af gamle danske Love udgivne med Indledning og Anmærkninger og tildeels med Oversættelse*, 4. Deel: *Danske Recesser og Ordinantser af Kongerne af den Oldenborgske Stamme*, København 1824 pg. 349 ff (Digitaliseret af Google Books).
- ²⁶ A.E. Erichsen: *Trondhjems katedralskoles historie*, Trondhjem 1911, pg. 76 ff.
- ²⁷ DRA – Danske Kancelli, *Norske registre*, 1656, fol 594r.
- ²⁸ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcab/L0010: *Norske Tegnelse*, 1657, fol. 41v.
- ²⁹ Dr. Yngvar Nielsen: *Kampen om Trondhjem 1657-1660* pg. 105.
- ³⁰ Ludvig Daae: *Thronhjems Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 108.
- ³¹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcab/L0010: *Norske Tegnelse*, 1658, fol 67r.
- ³² DRA – Danske Kancelli, *Norske indlæg*, 1658, opslag 202.
- ³³ Ludvig Daae: *Thronhjems Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 101-102.
Det omtalte ansøgningsbrev af 15. maj har jeg **ikke** kunnet finde i arkiverne, og Daae henviser selv kun til Hans Hammonds Missionshistorie pg. 10, hvor der **ikke** er fyldestgørende oplysninger eller kilder.
- ³⁴ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcab/L0010: *Norske Tegnelse*, 1658, fol. 99r.
- ³⁵ DRA – Danske Kancelli, *Norske indlæg*, 1658, opslag 38-48.
- ³⁶ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0009: *Norske Registre*, 1658, sag 30, fol. 99v.
- ³⁷ *Nye Danske Magazin*, Bind 1, hæfte II pg. 62-64 og hæfte III pg. 84-86.
- ³⁸ DRA – Danske Kancelli, *Norske indlæg*, 1660, opslag 5.
- ³⁹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0009: *Norske Registre*, 1660, sag 3, fol. 152v.
- ⁴⁰ Lysaker, Trygve. (2009, 13. februar). Erik Bredal. I Norsk biografisk leksikon. Hentet 28. januar 2018 fra https://nbl.sn.no/Erik_Bredal.
- ⁴¹ Erich Bredals ansøgning af 6. oktober 1660 til Kongen om lønforhøjelse findes i DRA – Danske Kancelli, *Norske Indlæg* 1660, opslag 110.
- ⁴² NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0010: *Norske registre*, 1660, sag 163, fol. 26r.
- ⁴³ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0011: *Norske Registre*, 1671, sag 111, fol. 442r.
- ⁴⁴ Ludvig Daae: *Thronhjems Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 120.
- ⁴⁵ Chr. Tønsberg: *Norske Stiftelser: Samling af Fundatser, Testamenter og Gavebreve, samt historisk-statistiske Efterretninger, vedkommende milde stiftelser i Kongeriget Norge*, bind 1, pg. 142-143
- ⁴⁶ Lysaker, Trygve. (2009, 13. februar): Artikel om Erik Bredal i *Norsk biografisk leksikon*. Hentet 28. januar 2018 fra https://nbl.sn.no/Erik_Bredal.
- ⁴⁷ Melchior Augustinussøns Annaler (1670-1705) i uddrag ved L. Daae, Artikel i *Personalhistorisk Tidsskrift* 3. rk., 3. bind (1894), pg. 258.
Melchior Augustinussøn: *Huus-Cantzellie*. Det Kgl. Bibliotek i København, Ny Kgl. Saml. Kvart nr. 1616.
Melchior Augustinussøn: *Ortus et Ocasus Rerum Niderosiensium*, pg. 4., Gunnerusbiblioteket i Trondheim, Videnskapsselskapets håndskriftsamling, oktav nr. 51.
- ⁴⁸ Tak til forskningsbibliotekar Per-Olav Brobach Rasch, Gunnerusbiblioteket i Trondheim, der har "genfundet" nedenstående afskrift af Bredals kisteplade/epitafium (nævnt af Lysaker, men uden præcis kildehenvisning). Afskriften er i 2021 lokaliseret i Gerhard Schønnings privatarkiv på det Kongelige Bibliotek i København.

-
- ⁴⁹ Sejer Kühle: Detlev Ludvig Rogert, *Personalhistorisk Tidsskrift*, 12.række, 5. bind, 1950 pg. 117.
- ⁵⁰ S. H. Finne-Grønn: "Christiania magistratsemdbedsmenn og deres innbyrdes forbindelse", artikel i *Norsk Slekthistorisk Tidsskrift*, Bind 5 (1936), pg. 214-221.
- ⁵¹ S.H. Finne-Grønn: *Geistlig Edsprotokoll for Oslo og Hamar Stifter 1601-1730*, Riksarkivet, Kristiania 1918, pg.16.
- ⁵² Th. Hauch-Fausbøll: *Slægten Hasselbalch*, Steen Hasselbalchs Forlag, København 1930, pg. 1
- ⁵³ E. Marquard: "*Prins Christian (V.)s breve – Kancellibreve i uddrag 1626-1642*", 1. bind, pg. 334, dato 17/3 1637.
- ⁵⁴ H. D. Schepelern og Holger Friis Johansen: *Breve fra og til Ole Worm*, bind II 1637-1643, pg. 268-269.
- ⁵⁵ Nationalmuseet: *Danmarks Kirker, VIII: Mariibo Stift*, bind 1, pg. 224 om Klosterkirken i Nykøbing Falster.
- ⁵⁶ NRA – Danske Kancelli, 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0021: *Norske Registre 1712-1715*, fol 153r.
- ⁵⁷ DRA – Kirkebog nr. 1 for Vor Frelser sogn i København, dåb nr. 18, fredag den 22. april 1642.
- ⁵⁸ Svein Tore Dahl: *Geistligheten i Nord-Norge og Midt-Norge i tiden 1536-1700*. Trondheim 2000. pg. 5.
- ⁵⁹ Esmarch, Knut: *Familien Bredal Stamtavle*, udg. i Oslo 1955, pg. 18.
- ⁶⁰ SAT, Trondheim byfogd, 3A/3/L0001: Skifteprotokoll - gml.nr.1. (m/ register), 1678-1686, s. 27b-28a
- ⁶¹ NRA – Rentekammeret inntil 1814: *Reviderte regnskaper, Lensregnskaper, R/Rb/Rbz/L0037: Nordlandenes len, 1648-1655*, pg. 11-18. For yderligere litteratur, se: Hasselberg, Kåre og Svein Tore Dahl: *Embetsmenn i Nord-Norge i tiden 1536-1700*. Trondheim 1999, pg. 45.
- ⁶² NRA – Danske Kancelli RA/EA-3023/F/Fc/Fcc/Fcca/L0025: *Norske innlegg 1572-1799, 1665-1666*, s. 211
- ⁶³ NRA – Danske kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0010: *Norske Registre 1665*, fol. 576v.
- ⁶⁴ NRA – Rentekammeret RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall*, Bind 36, pg. 104. (Bø)
- ⁶⁵ SAT – A-1927 *Trondheim katedralskole, Hovedregnskapsbok 1653-1737*, Ra 1, fol. 59v – 65v.
- ⁶⁶ Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 35.
- ⁶⁷ *Wiberg-net.dk – Opslag vedr. præsten Poul Andersen Rogert i Nakskov Sogn*.
- ⁶⁸ SAT – Nordland og Finmarks lagstol*, protokol nr. 2, 1666-1690, Mandrup Skiønnebøl Pedersen: *Laugtingß protokol Anno 1666 for Norlanden og Findmarchen*, fol. 37v.
- ⁶⁹ NRA – Rentekammeret inntil 1814, *Reviderte regnskaper, Stiftamtstuerregnskaper, Trondheim stiftamt og Nordland amt, R/Rh/L0002: Nordland amt, 1672-1676*, opslag 136.
- ⁷⁰ NRA – Rentekammeret inntil 1814, *Reviderte regnskaper, Stiftamtstuerregnskaper, Trondheim stiftamt og Nordland amt, R/Rh/L0002: Nordland amt, 1672-1676*, opslag 138.
- ⁷¹ NRA – Rentekammeret inntil 1814, *Reviderte regnskaper, Stiftamtstuerregnskaper, Trondheim stiftamt og Nordland amt, R/Rh/L0003: Nordland amt, 1673*, opslag 123.
- ⁷² NRA – Rentekammeret inntil 1814, *Reviderte regnskaper, Stiftamtstuerregnskaper, Trondheim stiftamt og Nordland amt, R/Rh/L0010: Nordland amt, 1687*, opslag 246.
- ⁷³ NRA – Rentekammeret inntil 1814, *Reviderte regnskaper, Stiftamtstuerregnskaper, Trondheim stiftamt og Nordland amt, R/Rh/L0012: Nordland amt, 1688*, opslag 180.
- ⁷⁴ Albert Leth & G. L. Wad: *Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1875*. Næstved 1875, pg. 34 og pg. 41.
- ⁷⁵ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 141 og 176.
- ⁷⁶ *Genpart af Befalning oc Taxter paa Geistlighedens Kopskat 1645*. (Uddrag vedrørende Trondhjem)
- ⁷⁷ DRA – Danske Kancelli, *Ekstrakt- og resolutionsprotokoller for danske og norske sager 1653* pg. 11 og DRA – Danske Kancelli, *Norske Registre 1654*, fol 431r.
- ⁷⁸ Joh. E Brodahl: *Inskripsjoner fra ornamenter i kirkene i Trøndelag og på Møre*, *Norsk Slekthistorisk Tidsskrift*, bind. 7 (1940), pg. 167.
- ⁷⁹ Gerhard Schøning (1722-1780). Det kgl. Bibliotek i København. *Håndskriftssamling: De Bullers og Balgers slegte-Register*. Kopi af håndskriftet samt Simon Ellefsens afskrift findes på: www.nose.dk/GerhardS/
- ⁸⁰ NRA – Danske Kanselli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0011: *Norske Registre 1670-1673*, fol. 7r, sag 40.

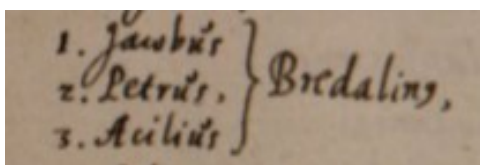
-
- ⁸¹ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 28.
- ⁸² Svein Tore Dahl: *Geistligheten i Nord-Norge og Midt-Norge i tiden 1536-1700*. Trondheim 2000. pg. 129.
- ⁸³ *Wiberg-net.dk*: – Opslag vedr. præsten Christen Jacobsen i Væggerløse Sogn
- ⁸⁴ Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 219. Christiernus Iacobæus Falstrius
- ⁸⁵ DRA – Danske Kancelli: *Smålandske Registre 1648-1660*, fol. 52v, sag 3.
- ⁸⁶ For yderligere information om Niels Pedersen Bredal henvises til følgende artikel:
Ole K. Rasmussen: *Hvem var præsten Peder Fabiansen W. Bredal i Dover & Veng? - 4. udgave, august 2023*.
Artiklen er udgivet på *wiberg-net.dk* projektets artikelside.
- ⁸⁷ NRA – Rentekammeret, RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall, Bind 36*, pg. 156. (Trondenes)
- ⁸⁸ Ludvig Daae: *Thronhjems Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 109.
- ⁸⁹ Dr. Yngvar Nielsen: *Kampen om Trondhjem 1657-1660* pg. 105.
- ⁹⁰ NRA – Rentekammeret, RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall, Bind 36*, pg. 404-441 (Tromsø). Om overtagelse af inventaret i 1659 (pg. 408).
- ⁹¹ Gerhard Schøning (1722-1780). Det kgl. Bibliotek i København. *Håndskriftssamling: De Bullers og Balgers slegte-Register*. Kopi af håndskriftet samt Simon Ellefsens afskrift findes på: www.nose.dk/GerhardS/
- ⁹² NRA – Rentekammeret, RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall, Bind 36*, pg. 157. (Trondenes)
- ⁹³ NRA – Rentekammeret, RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall, Bind 36*, pg. 192-200 (Trondenes).
- ⁹⁴ NRA – Rentekammeret, RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall, Bind 36*, pg. 237 (Trondenes).
- ⁹⁵ NRA – Rentekammeret, RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall, Bind 36*, pg. 200 (Trondenes).
- ⁹⁶ SATØ – Tromsø/Troms prosti, SATØ/S-1341/F/Fc/L0015: *Skifteprotokoll, 1697-1761*, fol. 4v. Skifte efter Niels Pedersen Bredal.
- ⁹⁷ Det er vist endnu ikke **bevist**, hvem der er forældre til Tromsøpræsten Lauritz Nielsen Arctander, men sagen diskuteres ivrigt – med fokus på ham som Ellens fætter. Se [link til diskussion på Digitalarkivets Brugerforum](#):
- ⁹⁸ Gerhard Schøning (1722-1780). Det kgl. Bibliotek i København. *Håndskriftssamling: De Bullers og Balgers slegte-Register*. Kopi af håndskriftet samt Simon Ellefsens afskrift findes på: www.nose.dk/GerhardS/
- ⁹⁹ NRA – Rentekammeret, RA/EA-4070/J/Ja/Jab/L0036: *Manntall 1664-1666, Sogneprestenes manntall, Bind 36*, pg. 404-441 (Tromsø). Om kritik af biskoppen (pg. 405).
- ¹⁰⁰ Ludvig Daae: *Thronhjems Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 119-120.
- ¹⁰¹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0011: *Norske registre 1671*, sag 124, fol. 452r.
- ¹⁰² *Wiberg-net.dk* – Opslag vedr. præsten Peder Andersen Bredal i Kettinge Sogn
- ¹⁰³ Ludvig Daae: *Thronhjems Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 220
("Lensherre Peder Vibes Beretning om et Prestevalg i Thronhjem").
- ¹⁰⁴ Sverre Mo Skrede: Noen annalistiske optegnelser om familierne Schjelderup og Bredal. *Norsk Slektshistorisk Tidsskrift, bind 10*, 1946, pg. 224-225.
- ¹⁰⁵ A. E. Erichsen: *Trondhjems Katedralskoles Historie*, Trondhjem 1911, pg. 78-79.
- ¹⁰⁶ *Wiberg-net.dk*: – Opslag vedr. præsten Jacob Borchardsen i Alsted-Fjenneslev Sogne
- ¹⁰⁷ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0009: *Norske Registre, 1660*, fol. 250r, sag 121.
- ¹⁰⁸ Ole K. Rasmussen: *Borgmester Jens Bredals hustru i Ringkøbing, Helvig Borchardsdatter*. 5. udgave, revideret maj 2022, udgivet på "Wiberg-net.dk"-projektets artikelside.
- ¹⁰⁹ Peder Dass' gensvar til Ole Hansen Nysted: *Kunsterige danske vers: Autorum variorum*, pg. 3. Manuskriptet findes i Gunnerus - NTNU Universitetsbiblioteket og er tilgængeligt online.
- ¹¹⁰ DRA – Danske Kancelli, *Fynske og smålandske registre, 1681*, sag 36-37, fol. 364r.

-
- ¹¹¹ DRA – Danske Kancelli, *Fynske og smålandske registre, 1703*, sag 67, fol. 307r.
- ¹¹² DRA – Nykøbing Falster byfoged: *Skifteprotokol 1701-1705*, fol. 158r. ff.
- ¹¹³ Nationalmuseet: *Danmarks Kirker, VIII: Maribo Stift*, bind 1, pg. 198 om Nysted Kirke.
- ¹¹⁴ Nationalmuseet: *Danmarks Kirker, VIII: Maribo Stift*, bind 1, pg. 198 om Nysted Kirke.
- ¹¹⁵ A.E. Eriksen: *Petter Dass' Samlede Skrifter*, 1. Del, 2. Hæfte. Den norske historiske forenings forlag, Kristiania 1874. Biografisk indledning "Om Petter Dass og hans Skrifter" pg. XXVIII.
- ¹¹⁶ Peder Dass' gensvar til Ole Hansen Nysted: *Kunsterige danske vers: Autorum variorum*, pg. 3. Manuskriptet findes i Gunnerus - NTNU Universitetsbiblioteket og er tilgængeligt online.
- ¹¹⁷ SAT – Trondheim byfogd, 3/3A/L0001: *Skifteprotokoll - gml.nr.1. (m/ register), 1678-1686*, fol 188r ff. Skifte efter Ole Hansen Nysted.
- ¹¹⁸ DRA – *Hatting Herreds gejstlige skifteprotokol 1681-1776*, fol. 199v. Skifte efter Hans Olufsen Nysted.
- ¹¹⁹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0012: *Norske Registre, 1674-1680*, fol. 238v.
- ¹²⁰ Melchior Augustinussøns Annaler (1670-1705). I uddrag ved L. Daae, *Personalhistorisk Tidsskrift 3. rk., 3. bind*, pg. 259. Enten har Melchior Augustinussen anført forkert dato (5/3 1679), eller også går der mere end et år, fra Anders Nielsen Schjelderup bekræftes i embedet af kongen, og til han faktisk ordineres!
- ¹²¹ Lysaker, Trygve. (2009, 13. februar). Erik Bredal. I *Norsk biografisk leksikon*. Hentet 28. januar 2018 fra https://nbl.snl.no/Erik_Bredal
- ¹²² DRA – Danske Kancelli, *Norske indlæg 1660*, opslag 110/126.
- ¹²³ DRA – Danske Kancelli, *Norske indlæg 1663-1664*, opslag 169/484.
- ¹²⁴ S.H. Finne-Grønn: "Jesper Hansen, fogden paa Helgeland – fogden paa Kaupanger". Artikel i *Norsk Slekthistorisk Tidsskrift bind 1* (1927), pg. 57-71.
- ¹²⁵ SAB – Indre Sogn sorenskriveri, H/Ha/L0001: *Skifteprotokoll 1, 1666-1685*, fol. 269r.
- ¹²⁶ NRA – Danske kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0011: *Norske Registre 1670*, sag 160, fol. 77r.
- ¹²⁷ *Strinda Historielags netleksikon*.
- ¹²⁸ SAT – Trondheim byfogd, 2/2C/L0001: *Pantebok nr. 1, 1670-1680*, fol. 37r.
- ¹²⁹ H. Hjorth-Nielsen: Brostrup Albertin i *Dansk Biografisk Leksikon*, 3. udg., Gyldendal 1979-84. Hentet 30. marts 2018 fra <http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=285831>
- ¹³⁰ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 49.
- ¹³¹ Esmarch, Knut: *Familien Bredal Stamtavle*, udg. i Oslo 1955, pg. 23.
- ¹³² Opslag for Bredal, (Niels Krog) i Rasmus Nyerup og Jens Edvard Kraft: *Almindeligt litteraturlæxicon for Danmark, Norge, og Island*, København 1820, pg. 88.
- ¹³³ *Wiberg-net.dk – Opslag vedr. præsten Anders Nielsen Schytte i Skelund-Visborg Sogne*
- ¹³⁴ A.E. Erichsen: *Trondhjems Katedralskoles Historie*, Trondhjem 1911, pg. 41.
- ¹³⁵ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0011: *Norske Registre 1670*, sag 341, fol. 206r.
- ¹³⁶ *Wiberg-net.dk – Opslag vedr. præsten Knud Nielsen Nordrup i Kongsted Sogn*.
- ¹³⁷ *Wiberg-net.dk – Opslag vedr. præsten Kjeld Andersen Schytte i Kongsted Sogn*.
- ¹³⁸ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 216.
- ¹³⁹ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 77.
- ¹⁴⁰ SAT – Trondheim byfogd, 1/1A/L0015: *Bytingsprotokoll nr. 14 - 10/1-16/1., 1689-1690*, fol. 190v.
- ¹⁴¹ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 42.
- ¹⁴² SAT – Trondheim Byfogd. 3/3A/L004: *Skifteprotokoll gml. nr. 4, 1695-1699*, fol. 291r.
- ¹⁴³ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 2, pg. 13.
- ¹⁴⁴ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 70.
- ¹⁴⁵ SAT – Trondheim byfogd, 3/3A/L0005: *Skifteprotokoll - gml.nr.5, 1694-1706*, fol. 381v. Skifteforretning efter Abel Jørgensdatter, 22/4 1704.

-
- ¹⁴⁶ NRA – EA-2870 – Stattholderembetet 1572-1771, Eg – D V Søknader om bevillinger. Tak til Erlend Mæhlum for kopi af ansøgning.
- ¹⁴⁷ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 43.
- ¹⁴⁸ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 72 og 78 (x2)
- ¹⁴⁹ SAT - Trondheim byfogd, 2/2C/L0005: *Pantebok nr. 3, 1709-1720*, pg. 49. Antonettes arv og gældsfragående
- ¹⁵⁰ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 104.
- ¹⁵¹ SAT – Helgeland prosti*, 1728-1753, *Skifteprotokol nr. 1*, fol 82v. Skifte efter Erich Nielsen Schytte:
- ¹⁵² S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 104.
- ¹⁵³ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0015: *Norske Registre 1688*, sag 153, fol. 109r.
- ¹⁵⁴ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 353.
- ¹⁵⁵ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0022: *Norske Registre 1718*, sag 150, fol. 384r.
- ¹⁵⁶ Johan Fredrik Lampe: *Bergens Stifts Biskoper og Præster efter Reformationen*, bind I, pg. 367.
- ¹⁵⁷ SAT – Trondheim byfogd, 2/2C/L0002: *Pantebok nr. 2, 1680-1693*, fol 252v: Erich Nielsen Schyttes afkald 17/8 1689 på sin hustrus vegne på fædrene, mødrene og 2 søstrene arv, som hun har haft indestående hos sin stedfar, Arnoldus von Westen.
- ¹⁵⁸ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 440.
- ¹⁵⁹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0024: *Norske Registre 1725*, sag 151., fol. 592v.
- ¹⁶⁰ SAT – Ministerialprotokoller, klokkebøger og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, 601/L0033: *Ministerialbok, Protokol nr. 601A01, 1679-1728*, opslag 117.
- ¹⁶¹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0028: *Norske Registre 1733*, sag 372, fol. 263v.
- ¹⁶² S.H. Finne-Grønn: Genealogiske Annotationer. *Norsk Slektshistorisk Tidsskrift*, bind 11 (1947-48), pg. 78-79.
- ¹⁶³ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 446.
- ¹⁶⁴ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0032: *Norske registre, 1741-1742*, sag 409, fol. 662v.
- ¹⁶⁵ SAT – Gejstlig Skifteprotokol nr. Gc1 *Salten prosti, 1744-1832*, pg. 885 ff.
- ¹⁶⁶ Iflg. SAT/A-1459/816/L0235: *Vegas ældste Kirkebog, protokol nr. 816A01, 1720-1725*, billede 10 & 20 kalder faren hende Johanna Elisabet. I skiftet kaldes hun kun Johanne.
- ¹⁶⁷ SAST - *Ministerialbog nr. A1 1724-1737 for Lund Prestegjeld 13/6 1724 ved afslutningen af nådsensåret efter Vilhelm Schiøttes død (opslag 2)*.
- ¹⁶⁸ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 116.
- ¹⁶⁹ DRA – Danske Kancelli, *Norske Indlæg 1715*, opslag 31.
- ¹⁷⁰ SAST - Sørenskriveren i Ryfylke, Ryfylke tingrett, SAST/A-100055/001/IV/IVD/L0009/0003: *Skiftedesignasjon Hemnes 1731-1766*, fol. 153r.
- ¹⁷¹ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 3, pg. 7.
- ¹⁷² SAST/A -101806: *Dalane prosti, 1729-1793*, fol. 197v-198r.
- ¹⁷³ Svein Tore Dahl: *Geistligheten i Nord-Norge og Midt-Norge i tiden 1536-1700*. Trondheim 2000. pg. 46.
- ¹⁷⁴ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 149.
- ¹⁷⁵ NRA – EA-2870 – Stattholderembetet 1572-1771, Eg – D V Søknader om bevillinger, L0001. Tak til Erlend Mæhlum for kopi af ansøgning. (materialet er p.t. ikke digitaliseret)
- ¹⁷⁶ NRA – Rentekammeret inntil 1814, RA/EA-4070/J/Jb/L0012: *Manntallet 1701, Fosen Fogderi, Vigen Strandsede*, pg. 16.
- ¹⁷⁷ NRA – Rentekammeret inntil 1814, RA/EA-4092/R57/L3860: *Reviderte regnskaper, Fogderegnskap, R57/L3860: Fogderegnskap Fosen, 1711*, s. 336. Ekstraskatten 1711, 19-32, Hitra.
- ¹⁷⁸ SAB – Byfogd og Byskriver i Bergen, SAB/A-3401/06/06C/L0001b: *Skifteprotokol nr. C 1b, 1718-1727*, fol. 248r.
- ¹⁷⁹ NRA – Rentekammeret inntil 1814, RA/EA-6044/R/Rg/L0077: *Reviderte regnskaper, Stiftamtstuerregnskaper, Trondheim stiftamt og Nordland amt, Trondheim stiftamt og Nordland amt, 1684*.
- ¹⁸⁰ DRA – *Rudkøbings ældste kirkebog, 9. sidste opslag, 1691* (opslag 363 af 371).

-
- ¹⁸¹ DRA – Øster Flakkebjerg Herreds Provsti, *Gejstlig Skifteprotokol 1661-1716*, fol. 128r-140v.
- ¹⁸² S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 313.
- ¹⁸³ C.F. Bricka: "Fortegnelse over Danske og Norske, som ere immatrikulerede ved Leydens Universitet i det første Aarhundrede af dets Bestaaen (1575-1674)" – *Personalhistorisk Tidsskrift*, 1. rk., 2. bind (1881) pg. 205.
- ¹⁸⁴ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0010; *Norske Registre 1660-1679*, fol. 635v.
- ¹⁸⁵ DRA – Næstved Skt. Peder Sogns kirkebog 1631-1679, fol. 77r.
- ¹⁸⁶ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske registre 1667*, fol. 362v.
- ¹⁸⁷ Melchior Augustinussøns Annaler (1670-1705) i uddrag ved L. Daae, *Personalhistorisk Tidsskrift* 3. rk., 3. bind (1894), pg. 252.
- ¹⁸⁸ NRA - Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0010, *Norske Registre 1660-1670*, sag 173.no, fol. 700r.
- ¹⁸⁹ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 11.
- ¹⁹⁰ Dødsdatoen ses anført i skiftet efter Karen Juuls næste ægtemand, hr. Boye Boyesen Friis i 1707. SAT – Romsdal prosti, I/I1/L0001: *Retts- og skifteprotokoll m/register, 1706-1749*, fol. 23v.
- ¹⁹¹ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 1, pg. 336.
- ¹⁹² NRA - Danske Kancelli 1572-1799, F/Fc/Fca/Fcaa/L0011: *Norske Registre 1670-1673*, sag 185, fol. 496r.
- ¹⁹³ SAT – Romsdal Prost, I/I1/L0001: *Retts- og skifteprotokoll m/register, 1706-1749*, fol. 173v.
- ¹⁹⁴ SAT – Trondheim byfogd, 3/3A/L0003: *Skifteprotokoll, 1690-1696*, fol. 228r.
Alida Krabbes ophav er ikke sikkert påvist, men hun er antagelig den Alida Krabbe, der ses i et dobbeltskifte 22/5 1693 efter to mostre, Anne Dorothea og Helena Abigael von Krogh i Trondhjem, og som er "kiereste" (=gift) med løjtnant Friis, der må være død før 1703.
Hendes morforældre er Bernhardus (Bernt) von Krogh, stadsmajor i Trondhjem og Alida von Bolten.
En morbror, Georg Friedrich von Krogh, er gift 1. gang med Birgitte Christophersdatter Munthe og 2. gang med Marie Thomasdatter Montagne. Han er dermed svoger til [7] Peder Erichsen Bredal (i dennes ægteskab med Adelucia Thomasdatter Montagne) og til [9.1] Johanna Christensdatter Bloch. Alidas far kendes ikke, men han kunne *muligvis* hedde Ulric og/eller Fredrich Krabbe.
- ¹⁹⁵ Olai Ovenstad: *Militærbiografier Den norske hærs officerer 1628-1814*, bind I, pg. 136.
- ¹⁹⁶ Olai Ovenstad: *Militærbiografier Den norske hærs officerer 1628-1814*, bind I, pg. 135.
- ¹⁹⁷ SAT – Romsdal prosti, I/I1/L0001: *Retts- og skifteprotokoll m/register, 1706-1749*, fol 179r.
- ¹⁹⁸ SAT – Romsdal prosti, I/I1/L0001: *Retts- og skifteprotokoll m/register, 1706-1749*, fol 185v.
- ¹⁹⁹ SAT – Molde byfogd, 3Aa/L0002: *Skifteprotokoll, 1768-1787*, pg. 609 ff.
- ²⁰⁰ Andreas Erichsen Bredal, hans mor og hans hustru nævnes flere gange i: NRA - RA/EA-4066/R/Rq/L0487/0004: *Mandtal over alle udi Molde-Bye, Octobris Maaned 1762*, fx opslag 15, og efterfølgende opslag 84.
- ²⁰¹ Andreas Erlandsen: *Biographiske Efterretninger om Geistligheden i Trondhjems Stift* pg. 488.
- ²⁰² Øystein Ekroll: Gravsteinar og gravkjellar i Veøy kyrkje - og nokre andre gamle gravminne. *Romsdalsmuseet Molde, Årbok 2008*, pg. 215 (Barnekiste i Veøy kirke – inskription EADB 1777).
- ²⁰³ Se flg. links fra "Moldeglimt":
- http://moldeglimt.no/moldefolk/personer/b/bredal_elsebe_johanne.html
- http://moldeglimt.no/moldefolk/personer/s/scot_johan_johnston.html
- ²⁰⁴ Øystein Ekroll: Gravsteinar og gravkjellar i Veøy kyrkje - og nokre andre gamle gravminne. *Romsdalsmuseet Molde, Årbok 2008*, pg. 216 (Barnekiste i Veøy kirke – inskription JASB 1786).
- ²⁰⁵ NRA - *Manntallet 1701, protokol nr. 11*, RA/EA-4070/J/Jb/L0011: *Nordmøre fogderi og Romsdal fogderi, 1701*, pg. 204, Vestad (Veøy): Hr. Boye Boyesen Friis' stedsøn Cort Andersen, 13 år gl. (dvs. *ca. 1688)
- ²⁰⁶ SAT – Fosen Prost, *Gejstlig Skifteprotokol nr. 1, 1691-1770*, fol. 57v.
- ²⁰⁷ Albert Leth & G. L. Wad: *Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1875*. Næstved 1875, pg. 30.
- ²⁰⁸ SAT – Romsdal prosti, I/I1/L0001: *Retts- og skifteprotokoll m/register, 1706-1749*, fol. 14r.
Skifte efter Boye Boyesen Friis.
- ²⁰⁹ SAT – Romsdal prosti, I/I1/L0001: *Retts- og skifteprotokoll m/register, 1706-1749*, fol.171v.

-
- ²¹⁰ Ludvig Daae: *Trondheims Stifts gejstlige Historie fra Reformationen til 1814*, pg. 114.
- ²¹¹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0012: *Norske Registre 1676*, sag 39, fol. 189r.
- ²¹² Johan Fredrik Lampe: *Bergens Stifts Biskoper og Præster efter Reformationen*, bind II, pg. 97.
- ²¹³ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0016: *Norske Registre 1696*, sag 65, fol. 347v.
- ²¹⁴ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0012: *Norske Registre 1676*, sag 38, fol. 188v.
- ²¹⁵ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0016: *Norske Registre 1696*, sag 66, fol. 348r.
- ²¹⁶ DRA – Danske Kancelli, *Jyske Registre 1698*, sag 36, fol. 297v.
- ²¹⁷ DRA – Danske Kancelli, *Jyske Registre 1695*, sag 7, fol. 279v.
- ²¹⁸ Erik Brejl: *Ålborg stift gejstlige skifteuddrag*, skifte nr. 415 efter Sixtus Adamsen Aspach.
- ²¹⁹ DRA – Danske Kancelli, *Jyske Registre 1707-1710*, sag 165, fol. 304r.
- ²²⁰ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 45.
- NB:** Det er mærkeligt, at Niels Juel tilsyneladende først begraver sin hustru Ingeborg den 25/4 1701 (i Erich Bredals gravsted, hvilket ikke er underligt, da hun er hans barnebarn), men ifølge *Trøndersk Personalhistorie* bind 2, pg. 13 allerede **er** blevet gift med sin næste hustru den 3/2 1701!
Er det mon en fejl, eller har der været 3 ægteskaber, hvor et evt. ukendt nr. 2 kun har været 2 måneder?
- ²²¹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0016: *Norske Registre 1693*, sag 80, fol. 110r.
- ²²² Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhjem 1935, Bind 1, pg. 81.
- ²²³ SAT – Nidaros Domprosti: *Gejstlig skifteprotokol nr. 1, 1697-1743*, fol 27r. ff.:
Skifteforretning efter sl. Mag. Niels Jul Capellan til Domkirken.
- ²²⁴ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Registre, 1741*, sag 139, fol. 108v.
- ²²⁵ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Registre, 1742*, sag 99, fol. 437r.
- ²²⁶ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Registre 1769*, sag 28, fol. 21r.
- ²²⁷ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 238.
- ²²⁸ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0025: *Norske registre 1726-1728*, sagerne 370 og 371, fol. 758v.
- ²²⁹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0019: *Norske Registre 1704-1707*, sag 77, fol. 489r.
- ²³⁰ S.H. Finne-Grøn: *Norges prokuratorer, sakførere og advokater* bind 1, 1660-1814, pg. 240.
- ²³¹ SAKO – Larvik byfogd, H/Hb/Hba/L0009: *Skifteprotokoll 1743-1764*, skifte nr. 267 fol. 346r-348r.
- ²³² DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Registre, 1715*, sag 70, fol. 59v.
- ²³³ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Registre, 1727*, sag 203, fol. 719v.
- ²³⁴ Erik Brejl: *Skifteuddrag, Holbo Herred gejstlig skifte- og auktionsprotokol 1750-1820*, nr. 1.
- ²³⁵ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 233.
- ²³⁶ DRA – Danske Kancelli, *Diverse fortegnelser over gejstlige og verdslige embeder og embedsmænd*, opslag 411.
- ²³⁷ S. Jørgensen: Tillæg til Familien v. Møinichens Slægtetog, *Personalhistorisk Tidsskrift*, bind 2 (1881), pg. 235.
- ²³⁸ Masfjord Kommune: *Masfjorden gards- og ættesoga - Gamalt Bruk 3*.
- ²³⁹ Johan Fr. Lampe: *Bergens stifts biskoper og præster efter reformationen*, bind II, pg. 102.
- ²⁴⁰ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0029: *Norske Registre, 1735*, sag 209, fol. 146r.
- ²⁴¹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0031: *Norske registre, 1739*, sag 433, fol. 286v.
- ²⁴² S. Jørgensen: Tillæg til Familien v. Møinichens Slægtetog, *Personalhistorisk Tidsskrift*, bind 2 (1881), pg. 235.
- ²⁴³ SAT – A-1927 *Trondheim katedralskole, Hovedregnskabsbok 1653-1737*, Ra 1, fol. 59v.
- ²⁴⁴ Randi Rostrup: Bidrag til futesoga for Nordhordland og Voss, i *Genealogen nr. 2/2006*, ISSN 0807-2191.
- ²⁴⁵ For yderligere information om rektor Erik Bredal henvises til pg. 5 og 6 af flg. artikel:
Ole K. Rasmussen: Hvem var præsten Peder Fabiansen W. Bredal i Dover & Veng?
Artiklen er udgivet på wiberg-net.dk – <https://wiberg-net.dk/Artikkel.htm>.
- ²⁴⁶ SAT – A-1927 *Trondheim katedralskole, Hovedregnskabsbok 1653-1737*, Ra 1, fol. 59v.

Her nævnes de tre brødre Jacobus (Jacob), Petrus (Peder) og Acilius (Axel), og da regnskabsbogen er ført af deres storesøsters mand (rektor Niels Schytte) og deres far, Erich Bredal, så må navnene vel være korrekte!

- ²⁴⁷ NRA – Rentekammeret inntil 1814, RA/EA-4092/R65/L4513: *Reviderte regnskaper, Fogderegnskap, R65/L4513: Fogderegnskap Helgeland, 1714-1715*, opslag 133.
- ²⁴⁸ SAB – søgeresultat fra Arkivverket/Digitalarkivet baseret på kirkeregnskap i Bergen Stiftamtmannsarkiv, Statsarkivet i Bergen (SAB), L.nr. 1737.
- ²⁴⁹ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0017: *Norske Registre 1698-1699*, sag 52, fol. 50r.
- ²⁵⁰ **Diverse opslag vedrørende Erich Bredal på Skt. Thomas og Skt. Jan:**
- DRA – Register til gagebøgerne:
- DRA – Erich Pedersen Bredals løn 1714:
- DRA – Erich Pedersen Bredals løn 1715:
- DRA – Erich Pedersen Bredals slutaftregning af sekretærløn ved skift til guvernørjobbet i 1717:
- DRA – Erich Pedersen Bredals første løn som Guvernør (opperhoved) og Vicekommandant (1717):
- DRA – Erich Pedersen Bredals løn 1718:
- DRA – Erich Pedersen Bredals slutaftregning, 29/4 1724, hvor han afskediges.
- DRA – Erich Pedersen Bredal skat i Charlotte Amalie 1727:
- DRA – Erich Pedersen Bredals plantage på Sct. Thomas i 1727 (købt 1721):
- DRA – Erich Pedersen Bredals hustrus skatteopgørelse 1736 (med værge) herunder køb af en negerslave:
- ²⁵¹ DRA – Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen for St. Thomas og St. Jan: *Gagebøger for St. Thomas og St. Jan 1713* (dobbeltopslag 32 – Erich Bredals ankomst til Skt. Thomas).
- ²⁵² DRA – Danske Kancelli, *Vestindiske sager angående*, fol. 18r. Kgl. brev på job som vicekommandant og guvernør.
- ²⁵³ DRA – Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen for St. Thomas og St. Jan: *Landslister for St. Jan 1728* (dobbeltopslag 4, ejendom nr. 9 - Bredalfamiliens plantage på Skt. Jan).
- ²⁵⁴ DRA – Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen for St. Thomas og St. Jan: *Landslister for St. Thomas 1731* (dobbeltopslag 137).
- ²⁵⁵ DRA – Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen for St. Thomas og St. Jan: *Landsliste for Skt. Thomas 1730* (dobbeltopslag 125): "Udi byen Charlotta Amalia Nordere Siede" - "Erich Bredal boer her udi sit eget huus med kieriſte og 2 døttre paa 9 til 11 aar."
- ²⁵⁶ DRA – Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen for St. Thomas og St. Jan: *Gagebøger for St. Thomas og St. Jan 1735* (dobbeltopslag 3).
- ²⁵⁷ Fredrik Hyrum Svensli: "Slik levde nordmennene som deltok i slavehandelen i Afrika", net-artikkel i Aftenposten, 2. juni 2014.
- ²⁵⁸ S.H. Finne-Grøn: *Norges Prokuratorer, Sakførere og Advokater 1660-190*, bind 1, pg. 38.
- ²⁵⁹ V. Richter: *Dødsfald i Danmark 1761-90 samlede efter "Adresseavisen"*, pg. 15.
- ²⁶⁰ Nygårds sedler: *Nikolaj Bredal, borgmester i Randers*.
- ²⁶¹ V. Richter: *Dødsfald i Danmark 1761-90 samlede efter "Adresseavisen"*, pg. 15.
- ²⁶² DRA – Danske Kancelli, *Norske Registre 1655*, sag 589, fol. 416r.
- ²⁶³ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 3, pg. 140.
- ²⁶⁴ E.A. Thomle: Gravskrifter fra Stavanger Domkirke, *Personalhistorisk Tidsskrift*, 2. bind (1881), pg. 216.
- ²⁶⁵ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0025: *Norske registre 1728*, sagerne 370 og 371, fol. 758v.
- ²⁶⁶ DRA – Danske Kancelli, *Norske Registre 1655*, sag 589, fol. 416r.
- ²⁶⁷ SAB – Nykirken Sokneprestembete, H/Haa: *Ministerialbok nr. A 3, 1717-1764*, pg. 268, dåb nr. 23.

- ²⁶⁸ SAB – Domkirken Sokneprestembete, H/Haa/L0007: Ministerialbok nr. A 7, 1725-1826, pg. 82, 10/1 1666.
- ²⁶⁹ Hjemmeside for: *Slægten Møinichen*. Se www.mønnike.dk
- ²⁷⁰ Grete Singstad, indlæg 5/11 2018 på Arkivverkets brugerforum.
- ²⁷¹ SAST – Jæren og Dalane sorenskriveri, 5/50BA/L0010: Skifteprotokoll, 1752-1758, fol. 16r.
- ²⁷² NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0024: Norske Registre 1724, sag 357, fol. 474r.
- ²⁷³ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0031: Norske Registre 1739-40, sag 389, fol. 579v.
- ²⁷⁴ E.A. Thomle: Gravskrifter fra Stavanger Domkirke, *Personalhistorisk Tidsskrift*, 2. bind (1881), pg. 210-223.
- ²⁷⁵ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 49.
- ²⁷⁶ NRA – RA/EA-4070/J/Jb/L0018: Manntallet 1701, nr. 18: Vesterålen, Andenes og Lofoten fogderi, pg. 90 (Buksnes).
- ²⁷⁷ SAT – Lofoten sorenskriveri, 3/3A/L0002: Skifteprotokoll nr. 2, 1706-1799, fol. 40v. – 27/10 1711.
- ²⁷⁸ Olai Ovenstad: *Militærbiografier Den norske hærs officerer 1628-1814*, Bind I, pg.135.
- ²⁷⁹ SAT – Salten sorenskriveri, SAT/A-4578/1/3/3A/L0006: Skifteprotokoll 4, 1736-1757, fol 81r.
- ²⁸⁰ NRA – RA/EA-4070/J/Jb/L0018: Manntallet 1701, nr. 18: Vesterålen, Andenes og Lofoten fogderi, pg. 90 (Buksnes).
- ²⁸¹ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 2, pg. 363.
- ²⁸² Esmarch, Knut: *Familien Bredal Stamtavle*, udg. i Oslo 1955, pg. 34.
- ²⁸³ Ole K. Rasmussen: *Borgmester Jens Bredals hustru i Ringkøbing, Helvig Borchardsdatter*. 5. udgave, revideret maj 2022, udgivet på "Wiberg-net.dk"-projektets artikelside: <https://wiberg-net.dk/A-Borchard.pdf>.
- ²⁸⁴ Nationalmuseet: *Danmarks Kirker IV (Holbæk Amt) Bind 5 (1994)*, Nykøbing Sjælland Kirke, pg. 3398.
- ²⁸⁵ DRA – Skifter København, Borgretten, *Ordinære Boer 1771*, opsl. 47-65 inkl. Se også Gudrun Wallengrens indlæg 14/9 2008 på det norske Arkivverkets Forum: <https://forum.arkivverket.no/topic/148039-62654-birgitte-elisabeth-bredahl-liv-vaskepike-hos-enkedronningen/>
- ²⁸⁶ S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel (1611-1829)*, bind 3, pg. 15.
- ²⁸⁷ DRA – Danske Kancelli, *Sjællandske Registre*, 28/8 1739, sag 294, nr. 4, fol. 289r.
- ²⁸⁸ DRA – Helsingør Byfoged: *Skifteprotokol nr. 61, 1742-1754*, fol. 224r.
- ²⁸⁹ Joh. E. Brodahl: *Trøndersk Personalhistorie*, Trondhem 1935, Bind 1, pg. 96.
- ²⁹⁰ Kr. Bloch: Hvem var Sophia Bredal? *Norsk Slekthistorisk Tidsskrift Bind 10 (1946)*, pg. 326.
- ²⁹¹ E.A. Thomle: Gravskrifter fra Stavanger Domkirke, *Personalhistorisk Tidsskrift*, 2. bind (1881), pg. 225 Heri ses anført en søn, Hans [Hansen] Montagne, men der savnes en direkte reference til en kilde herfor.
- ²⁹² SAT, *Innherad prosti**, *skifteprotokol nr. 2, 1720-1740*, fol. 99r. Skifte efter Hr. Jens Bloch i Selbu.
- ²⁹³ Olai Ovenstad: *Militærbiografier Den norske hærs officerer 1628-1814*, Bind II, pg.103.
- ²⁹⁴ Olai Ovenstad: *Militærbiografier Den norske hærs officerer 1628-1814*, Bind II, pg.103.
- ²⁹⁵ SAT – Orkdal sorenskriveri, 3/3Aa/L0005: Skifteprotokol nr. 5, 1742-1757, fol 567r. ff.
- ²⁹⁶ Svein Tore Dahl: *Geistligheden i Nord-Norge og Midt-Norge i tiden 1536-1700* (Trondheim 2000), pg. 331.
- ²⁹⁷ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0016: Norske Registre 1692, sag 40-41-42, fol. 22r.
- ²⁹⁸ NRA – RA/EA-4070/J/Jb/L0018: Manntallet 1701, nr. 18: Vesterålen, Andenes og Lofoten fogderi, 1701, pg. 124-125 (Værøy & Røst).
- ²⁹⁹ SAT – Lofoten sorenskriveri, 3/3A/L0002: Skifteprotokoll nr. 2, 1706-1799, fol. 50v. – 4/8 1723.
- ³⁰⁰ SAT – Lofoten sorenskriveri: 3/3A/L0002: Skifteprotokoll nr. 2, 1706-1799, fol. 65v. – 2/6 1723.
- ³⁰¹ Trygve Lysaker: *Trondenes Bygdebok, Gårdshistorie fra Skånland Herred, Trondheim 1956*, pg. 152. Informationerne findes gengivet på webadressen <https://www.evenskjer.net/lilleskanland.html>: Håkon Brun: *Lilleskånland*. Webartikel om "gårdsnummer 15 i Skånland, Senja", 3. september 2012
- ³⁰² NRA – Rentekammeret inntil 1814, RA/EA-4092/R67/L4678: Reviderte regnskaper, *Fogderegnskap Vesterålen, Andenes og Lofoten Fogderi 1696-1708*, opslag 222.
- ³⁰³ NRA – Danske Kancelli 1572-1799, RA/EA-3023/F/Fc/Fca/Fcaa/L0019: Norske Registre 1706, sag 134, fol. 379r.